

ความต้องการเทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียน  
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1

นางสาวจันทร์ฉาย สมตั้งใจ



การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต  
แขนงวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2557

**The Needs for Educational Technology for Instructional Management of  
Teachers in Primary Schools under Lamphun Primary Education  
Service Area Office 1**

**Miss Chanchai Sombangchai**

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for  
the Degree of Master of Education in Educational Technology and Communications

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2014

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ    ความต้องการเทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอน  
ของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา  
ประถมศึกษาลำพูน เขต 1

ชื่อและนามสกุล    นางสาวจันทร์ฉาย สมตั้งใจ

แขนงวิชา    เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

สาขาวิชา    ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

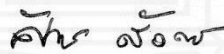
อาจารย์ที่ปรึกษา    ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา  
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 22 ตุลาคม 2558

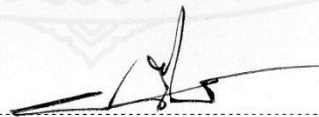
คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ



..... ประธานกรรมการ  
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)



..... กรรมการ  
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศันสนีย์ สังสรค์อรรถ)



.....  
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรรถพร จินะวัฒน์)  
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

**ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ** ความต้องการเทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียน  
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1

**ผู้ศึกษา** นางสาวจันทร์ฉาย สมตั้งใจ รหัส 2562700019

**ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา)

**อาจารย์ที่ปรึกษา** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ ปีการศึกษา 2557

### บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการเทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ที่ปฏิบัติหน้าที่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 286 คน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความต้องการเทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยปรากฏว่า ครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 มีความต้องการเทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า (1) ความต้องการของครู อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้านคือ ด้านการพัฒนาตนเองในการใช้งานเทคโนโลยีและด้านการใช้เทคโนโลยีการศึกษาเพื่อจัดการเรียนการสอน สำหรับด้านการพัฒนาตนเองในการใช้งานเทคโนโลยี คือ ครูอยากให้มีการจัดอบรมการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เช่น Word Excel Power Point การจัดฝึกอบรมการเลือกใช้เทคโนโลยีการศึกษาให้เหมาะสมกับผู้เรียน และการจัดฝึกอบรมทักษะกระบวนการระหว่างใช้เทคโนโลยีการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ส่วนด้านการใช้เทคโนโลยีการศึกษาเพื่อจัดการเรียนการสอน คือ ครูต้องการให้มีการประเมินการใช้เทคโนโลยีการศึกษา และ (2) ความต้องการของครูอยู่ในระดับมาก 2 ด้านคือ ด้านประเภทของเทคโนโลยีการศึกษาเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน และด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีการศึกษาเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนสำหรับด้านประเภทของเทคโนโลยีการศึกษาเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน คือ ครูต้องการวิธีที่ดีวิธีดีประกอบการสอน พรีนเตอร์ การสอนผ่านระบบเครือข่าย อินเทอร์เน็ตความเร็วสูง คอมพิวเตอร์ช่วยสอน และชุดการสอนประกอบการบรรยาย ส่วนด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีการศึกษาเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน คือ ครูมีความต้องการเจ้าหน้าที่ให้ความรู้ในการเลือกเทคโนโลยีการศึกษาได้หลากหลาย มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

**คำสำคัญ** ความต้องการ เทคโนโลยีการศึกษา การจัดการเรียนการสอน ประถมศึกษา

**Independent Study title:** The Needs for Educational Technology for Instructional Management of Teachers in Primary Schools under Lamphun Primary Education Service Area Office 1

**Author:** Miss Chanchai Somdangchai; **ID:** 2562700019;

**Degree:** Master of Education (Educational Technology and Communications);

**Independent Study advisor:** Dr. Taweewat Watthanakuljaroen, Assistant Professor;

**Academic year:** 2014

### **Abstract**

The objective of this research was to study the needs for educational technology for instructional management of teachers in primary schools under Lamphun Primary Education Service Area Office 1.

The research sample consisted of 286 randomly selected teachers teaching during the first semester of the 2015 academic year in primary schools under Lamphun Primary Education Service Area Office 1. The employed research instrument was a questionnaire on the needs for educational technology for instructional management. Statistics for data analysis were the percentage, mean, and standard deviation.

Research findings showed that the overall need for educational technology for instructional management of teachers in primary schools under Lamphun Primary Education Service Area Office 1 was at the high level. When the needs for specific aspects of educational technology were considered, it was found that (1) their needs were at the highest level in two aspects, namely, the aspect of self-development in the use of technology, and the aspect of using educational technology for instructional management; in the former aspect, they would like to receive training on using computer programs, such as Word Excel and Power Point programs; training on selection of educational technology appropriate for the learners; and training on process skills while using educational technology on a continuous basis; and in the latter aspect, they would like to have the evaluation of using educational technology; and (2) their needs were at the high level in two aspects, namely, the aspect of types of educational technology for uses in instructional management, and the aspect of supports for the use of educational technology for instructional management; in the former aspect, they needed to have VCD and DVD for uses in their instruction; they also needed to have printers, teaching via high speed Internet system, computer assisted instruction, and instructional packages for use with their lecturing; while in the latter aspect, they would like to have the personnel to provide them with knowledge on selection of diversified types of educational technology for uses in their instruction.

**Keywords:** Needs, Educational technology, Instructional management,  
Prathom Suksa

## กิตติกรรมประกาศ

การทำวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนากุลเจริญ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและติดตามการทำวิจัยครั้งนี้อย่างใกล้ชิดตลอดมา นับตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศันสนีย์ สังสรรค์อนันต์ กรรมการสอบ การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ที่ได้เสนอแนะในการปรับปรุงงานให้เสร็จสมบูรณ์มากขึ้น

ขอขอบพระคุณ ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชฎิกฤษ์ เขมวิมุติวงศ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เขมณัญญ์ มิ่งศิริธรรม และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรวิทย์ นิเทศศิลป์ ที่ให้ความกรุณาในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ให้คำปรึกษา ชี้แนะจนทำให้ งานวิจัยสำเร็จด้วยดี

ขอขอบพระคุณครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณกัลยาณมิตรทุกท่าน ทั้งคณาจารย์ ผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและ ครอบครัวอันมีคุณค่ายิ่ง ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ พร้อมทั้งให้กำลังใจในการทำวิจัยตลอดมา

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คณะครู บุคลากรทางการศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องใน การทำวิจัยครั้งนี้ทุกท่านที่ได้กรุณาให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ และให้กำลังใจ ตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการทำวิจัยเล่มนี้ ผู้วิจัยขอน้อมเป็นเครื่องบูชาพระคุณ แต่บิดามารดาผู้มีพระคุณและคณาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ทุกท่าน

จันทร์ฉาย สมตั้งใจ

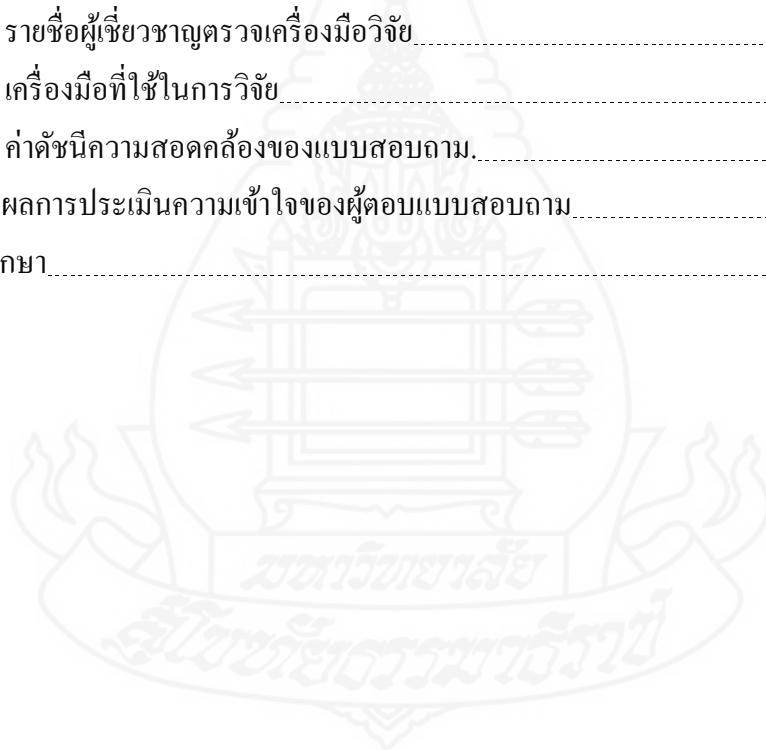
ตุลาคม 2558

## สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	7
ขอบเขตของการศึกษา.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
ความต้องการ.....	10
เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา.....	14
การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	29
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.....	47
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1.....	57
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	59
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	64
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	64
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	64
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	68
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	71
ตอนที่ 2 ความต้องการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนของครู.....	76

## สารบัญ (ต่อ)

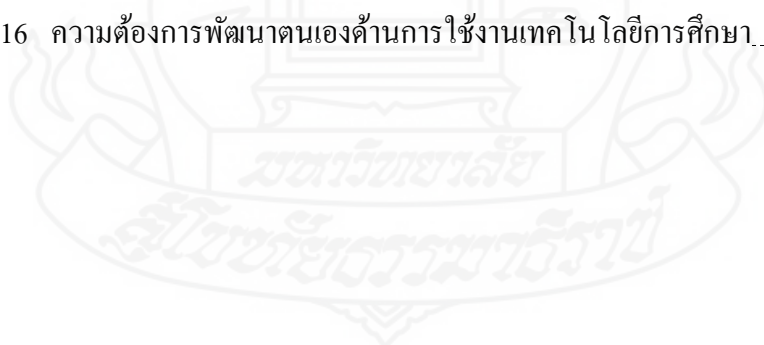
	หน้า
ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับความต้องการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการ จัดการเรียนการสอนของครู.....	91
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	94
สรุปผลการวิจัย.....	94
อภิปรายผล.....	97
ข้อเสนอแนะ.....	99
บรรณานุกรม.....	101
ภาคผนวก.....	107
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย.....	108
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	110
ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม.....	120
ผลการประเมินความเข้าใจของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	132
ประวัติผู้ศึกษา.....	135





สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	72
ตารางที่ 4.2 ความต้องการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนของครู.....	76
ตารางที่ 4.3 ความต้องการใช้ประเภทของเทคโนโลยีการศึกษาโดยภาพรวม.....	77
ตารางที่ 4.4 ความต้องการของการใช้ประเภทเทคโนโลยีการศึกษาประเภทวัสดุ.....	78
ตารางที่ 4.5 ความต้องการของการใช้ประเภทอุปกรณ์.....	79
ตารางที่ 4.6 ความต้องการเทคโนโลยีการศึกษาประเภทด้านเทคนิค วิธีการ.....	80
ตารางที่ 4.7 ความต้องการใช้เทคโนโลยีการศึกษาประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์.....	81
ตารางที่ 4.8 ความต้องการใช้เทคโนโลยีการศึกษาประเภทชุดการสอน.....	82
ตารางที่ 4.9 ความต้องการพัฒนาด้านการใช้เทคโนโลยีการศึกษา.....	83
ตารางที่ 4.10 ความต้องการสนับสนุนจากผู้บริหาร.....	83
ตารางที่ 4.11 ความต้องการสนับสนุนด้านบุคลากรสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีการศึกษา.....	85
ตารางที่ 4.12 ความต้องการด้านการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการเรียนการสอน.....	86
ตารางที่ 4.13 ความต้องการเตรียมการสำหรับการใช้เทคโนโลยีการศึกษา.....	87
ตารางที่ 4.14 ความต้องการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอน.....	88
ตารางที่ 4.15 ความต้องการประเมินการใช้เทคโนโลยีการศึกษา.....	89
ตารางที่ 4.16 ความต้องการพัฒนาตนเองด้านการใช้งานเทคโนโลยีการศึกษา.....	90



ญ

## สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 2.1 กรวยประสบการณ์ของเอดการ์เดล.....	21
ภาพที่ 2.2 ขอบข่ายทางเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา.....	24
ภาพที่ 2.3 การสอนแบบนิรมิตวิทยา.....	45
ภาพที่ 2.4 แผนภาพโครงสร้างการบริหารงาน.....	59



# บทที่ 1

## บทนำ

### 1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญในการพัฒนาคนและสังคมให้มีคุณภาพ หัวใจสำคัญของการศึกษาและการจัดการศึกษาอยู่ที่กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพที่มี สิ่งสำคัญที่ครูจะทำให้ให้นักเรียนเกิดเรียนรู้เข้าใจเป็นอย่างดี ก็คือเครื่องมือที่เรียกว่า “สื่อการเรียนรู้” หรือ “เทคโนโลยีทางการศึกษา” ซึ่งประกอบไปด้วย วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการ การจะเลือกใช้ประเภทใดนั้นขึ้นอยู่กับความเหมาะสมที่จะทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องนั้นๆ ได้ดีที่สุด ซึ่งมีมากมายหลากหลายการเรียนรู้ ในบางเรื่องอาจใช้วิธีการบอกเล่าหรือแสดงท่าทางก็เข้าใจได้ และในบางเรื่องต้องใช้เครื่องมือวัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยีที่ซับซ้อน เข้ามาช่วย การพิจารณาใช้สื่อให้เหมาะสมจึงมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่จะนำมาใช้ทั้งนี้ในการจัดการเรียนการสอนแบบนี้ ครูจะต้องปรับเปลี่ยนวิธีการสอนใหม่ให้สอดคล้องกับกระบวนการศึกษาที่เปลี่ยนไป ครูต้องใฝ่รู้ แสวงหา สารระเหื่อหาใหม่ๆ ครูต้องพัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนรู้รูปแบบใหม่ ที่สำคัญครูต้องเข้าใจ ต้องเรียนรู้ และใช้เทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์ใช้ร่วมกับการจัดการศึกษาได้อย่างผสมผสานอีกด้วย (สุดาวรรณ เครือพานิช, 2549, น. 2)

#### 1.1 สภาพที่พึงประสงค์

สภาพที่พึงประสงค์ด้านการจัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา กล่าวคือ การเรียนการสอนที่ใช้เทคโนโลยีการศึกษาเป็นช่องทางการเรียนรู้และเปิดโอกาสให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองไม่ว่าจะเรียนเนื้อหา หรือเพื่อการฝึกทักษะได้ตามความต้องการ การเชื่อมโยงเนื้อหาที่มีความเกี่ยวข้องกัน เลือกเรียนตามเวลาที่ตนสะดวกทุกที่ ทุกเวลา ตามความเหมาะสมของนักเรียน โดยใช้ศักยภาพทางเทคโนโลยีสารสนเทศและอำนวยความสะดวกให้แก่ครูในการอธิบาย ยกตัวอย่างที่ใกล้เคียงกับความจริงมากที่สุด ครูสามารถใช้สื่อการศึกษาประกอบการสอนได้ทุกทักษะ ในจัดการเรียนการสอนในลักษณะต่างๆ เช่น การสอนเสริมในกรณีที่นักเรียน ขาดเรียน เรียนไม่ทันเพื่อน ใช้สอนแทนครูในกรณีเนื้อหาซับซ้อนและเมื่อต้องการฝึกทักษะ สร้างแรงจูงใจแก่นักเรียนให้มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน ดังนั้น การนำเทคโนโลยีการศึกษา

มาใช้ จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพ และความต้องการของสังคมแห่งการเรียนรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น. 37)

สภาพที่พึงประสงค์ด้านการใช้เทคโนโลยีการศึกษา กล่าวคือพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดให้มีการนำ เทคโนโลยีการศึกษามาใช้ในการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นให้นักเรียนซึ่งเป็นเยาวชนของชาติได้ เรียนรู้และพัฒนาทักษะที่เพียงพอต่อการใช้เทคโนโลยีในการแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเองอย่าง ต่อเนื่องตลอดชีวิตโดยในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนานักเรียนให้ถึงขีดสุดตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคลนั้นให้ถือว่านักเรียนมีความสำคัญที่สุด และยึดหลักว่าทุกคนมี ความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ โดยในกระบวนการจัดการเรียนรู้ครูต้องใช้รูปแบบ วิธีการและสื่อที่หลากหลายทั้งที่เป็นสื่อท้องถิ่นและเป็นเทคโนโลยี รัฐต้องส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนา เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2542)

สภาพที่พึงประสงค์ด้านการเรียนรู้ของนักเรียน กล่าวคือ นักเรียนต้องได้รับการ พัฒนาศักยภาพเต็มตามความสามารถและตามธรรมชาติของแต่ละบุคคล มีทักษะ ความสามารถในการเรียนรู้ รักการเรียนรู้ แสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง สามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ค้นคว้าและพัฒนาตนเองได้ต่อเนื่อง ตลอดจนเลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ได้อย่าง เหมาะสมมีความชาญฉลาด รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง วิเคราะห์และเลือกบริโภคข้อมูลข่าวสารที่ เป็นประโยชน์ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันได้ (สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2542)

## 1.2 สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันด้านการจัดการเรียนการสอน กล่าวคือ ใน โรงเรียน ประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 มีโรงเรียนประถมศึกษาที่เป็น ในพื้นที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 จำนวนทั้งสิ้น 124 แห่ง จำนวน ครู 980 คน มีการจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เป็นภาคบังคับตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากการรายงานผลการประเมินคุณภาพ ภายใน โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัด ทำการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาทั้ง 124 แห่ง ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2553 พบว่า ครูส่วนใหญ่มี การจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ มีคุณภาพอยู่ในระดับ พอใช้ โดยมีข้อเสนอแนะ ให้ครูมีการใช้วิธีการสอนสื่อ เทคโนโลยี ตลอดจนแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย (สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1, 2556, น. 19-20)

สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันด้านการใช้เทคโนโลยีการศึกษา กล่าวคือ ครูในโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 จำนวน 124 โรงเรียน ส่วนใหญ่มีการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนานักเรียนอยู่ในวงที่จำกัด โดยที่ส่วนใหญ่เป็นประเภทสื่อวัสดุ สิ่งพิมพ์ ได้แก่ บัตรคำ รูปภาพ ใบงาน แบบฝึกทักษะ เอกสารประกอบการสอน เป็นต้น ในด้านอุปกรณ์ส่วนมากได้แก่ คอมพิวเตอร์ เครื่องโปรเจกเตอร์ ซึ่งเป็นการใช้เพื่อฝึกทักษะ ทำแบบฝึกหัด หรือแบบทดสอบมากกว่า การใช้เพื่อการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้ศึกษา ค้นคว้าเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง หรือส่งเสริมด้านความถนัด และธรรมชาติของแต่ละบุคคล (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1, 2556, น. 42-43)

สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันด้านการเรียนรู้ของนักเรียน กล่าวคือ จากรายงานการวิเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสมรรถนะที่สำคัญของนักเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับเขตพื้นที่การศึกษาพบว่า นักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ในภาพรวมทั้ง 124 โรงเรียน ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ โดยเฉพาะด้านการใฝ่เรียนรู้ นักเรียนยังขาดความเพียรพยายามในการเรียนรู้ การแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ที่หลากหลาย การเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม สามารถสรุปเป็นองค์ความรู้ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ด้านสมรรถนะที่สำคัญ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี การเลือก และใช้ เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ มีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1, 2556, น. 44)

### 1.3 สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น

สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นด้านการเรียนการสอนระดับประถมศึกษา กล่าวคือ ปัจจุบันนี้การศึกษาเพื่อเรียนรู้มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวัน เนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนานักเรียน การศึกษาเพื่อแสวงหาความรู้ถึงแม้ว่ามีสถานศึกษาหลายแห่ง ได้เพิ่มขีดความสามารถทางเทคโนโลยีการศึกษา รวมถึงการคิดค้นนวัตกรรม พัฒนาและแพร่กระจายเนื้อหาการเรียนการสอน และพัฒนาวิธีการสอน เพื่อช่วยให้นักเรียนที่มีความสามารถ สามารถเข้าถึงองค์ความรู้ได้อย่างกว้างขวางและลึกซึ้ง ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลง และความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีที่มีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็วแต่การใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ดังกล่าว ในภาพรวมของไทยนั้นยังกระทำไม่ได้ไม่เต็มที่ เท่าที่ควรจะเป็น ทั้งที่เทคโนโลยีได้ก้าวไปไกล มีเพียงสถานศึกษาไม่กี่แห่งที่มีความพร้อมและปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนการสอนในรูปแบบใหม่ ซึ่งจากรายงานการประเมินภายนอกกรอบที่สอง ซึ่งทำการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา

ขั้นพื้นฐานในช่วง ปี พ.ศ. 2549-2553 พบว่า ครูส่วนใหญ่มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นเป็นนักเรียนเป็นสำคัญ มีคุณภาพอยู่ในระดับ พอใช้ โดยเมื่อวิเคราะห์ลึกลงไปข้อพิจารณาของตัวบ่งชี้ พบว่าครูไม่ได้ใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนแก่นักเรียนให้เกิดการเรียนรู้ อย่างเต็มความสามารถ ยังมีครูอีกจำนวนมากที่ไม่ยอมรับกระแสของเทคโนโลยี ทำให้ไม่สามารถก้าวตามหรือมีความรู้เพียงพอในการเข้าถึงเทคโนโลยีสมัยใหม่ รวมถึงตามทันการเรียนรู้ของนักเรียนได้ ทำให้ไม่ยอมปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนการสอน จากการจัดการเรียนการสอนโดยในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เป็นสาระหลักได้แก่ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ ซึ่งมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบระดับชาติ (NT) และ ผล O-Net ซึ่งพบว่ามีความต่ำกว่าระดับประเทศ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1, 2556, น. 19-20)

สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นด้านการใช้เทคโนโลยีการศึกษา กล่าวคือ ช่วงระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา นับตั้งแต่การปรับโครงสร้างมาเป็นเขตพื้นที่การศึกษา ยังไม่มีการศึกษาความต้องการของครูเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนอย่าง เป็นระบบ ทั้งๆ ที่ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ครูจำเป็นต้องใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ อย่างหลากหลาย โดยที่ในการจัดการเรียนการสอนครูต้องเป็นผู้สร้างสถานการณ์และอำนวยความสะดวกให้เกิดขึ้นกับนักเรียนผ่านประสบการณ์ที่สัมพันธ์และมีความหมายต่อวิถีชีวิตของนักเรียน รวมทั้งสามารถใช้เทคโนโลยีในการแสวงหาความรู้ พัฒนาตนเองของนักเรียนได้เหมาะสมและต่อเนื่อง โดยหน่วยงานต้นสังกัดหรือที่รับผิดชอบต้องมีการส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีความรู้ ความสามารถและใช้สื่อ เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนและเพื่อการเรียนรู้ พัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นเมื่อขาดการศึกษาถึงความต้องการของครูเกี่ยวกับด้านความต้องการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนอย่าง เป็นระบบ ทำให้การส่งเสริมและพัฒนาที่ผ่านมาจึงไม่เป็นไปตาม ความต้องการจำเป็นและสอดคล้องกับสภาพจริงของปัญหาที่เกิดขึ้น

สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นด้านการเรียนรู้ของนักเรียน กล่าวคือ นักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ยังไม่ได้รับการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้โดยผ่านการใช้สื่อเทคโนโลยีที่หลากหลายและเหมาะสมกับความถนัด ความต้องการและธรรมชาติของการเรียนรู้แต่ละบุคคล รวมถึงการพัฒนาทักษะความสามารถที่เป็นสมรรถนะสำคัญด้านการใช้เทคโนโลยี การเลือก และใช้ เทคโนโลยีด้านต่างๆ มีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสารการทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม ซึ่งมีสาเหตุสำคัญมาจากการที่ครู

ไม่ได้รับการพัฒนาในด้านการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะ ความสามารถในการ  
ด้านนี้อย่างจริงจังและสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของครูอย่างชัดเจน

#### 1.4 ความพยายามในการแก้ปัญหา

ความพยายามในการแก้ปัญหาด้านการเรียนการสอนระดับประถมศึกษา กล่าวคือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 มีความพยายามในพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญโดยการอบรม ประชุม สัมมนา ตลอดจนการจัดทำเอกสารคู่มือครู รวมถึงการติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อกระตุ้นให้ครูเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะด้านการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ สามารถสรุปและสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ผ่านประสบการณ์ที่สัมพันธ์กับชีวิตจริง ด้วยวิธีการ สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยจัดทำเป็นโครงการบรรจุไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกปี

ความพยายามในการแก้ปัญหาคือการใช้เทคโนโลยีการศึกษา กล่าวคือ การพัฒนาครูด้านการใช้สื่อในการจัดการเรียนการสอนโดยวิธีการอบรม สัมมนา ตลอดจนการประชุมเชิงปฏิบัติการ ตามที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด โดยได้รับงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมุ่งเน้นไปที่การผลิตและใช้สื่อประเภทมัลติมีเดีย เทคนิควิธีการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการจัดการเรียนการสอนแก่ครูที่มีความสนใจและความถนัดด้านคอมพิวเตอร์ นอกจากนี้ยังมีการจัดตั้งกลุ่มงานด้าน เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อให้บริการและส่งเสริมการเรียนรู้แก่ครู ผู้บริหารในระดับเขตพื้นที่การศึกษา

ความพยายามในการแก้ปัญหาด้านการเรียนรู้ของนักเรียน กล่าวคือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 มีความพยายามพัฒนานักเรียนทุกปี โดยการจัดกิจกรรมการเข้าค่ายการเรียนรู้กลุ่มสาระหลักได้แก่ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ กิจกรรมเข้าค่ายลูกเสือ- เนตรนารี ทุกปี นอกจากนี้ได้รับงบประมาณจากเทศบาลองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง สนับสนุนสำหรับให้นักเรียนได้ไปทัศนศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ภายนอกชุมชน (องค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน, 2555, น. 89-90)

ในส่วนของความพยายามแก้ไขปัญหาจากงานวิจัยที่ผ่านมา พบว่า จากการศึกษาค้นคว้ายังไม่ปรากฏผลงานวิจัยเรื่องความต้องการของครูด้านความต้องการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดลำพูน แต่พบว่ามีงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับความต้องการด้านสื่อการศึกษาจำนวน 1 เรื่อง ได้แก่ งานวิจัยของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 (2554, น. 132-134) ได้ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการผลิตและการใช้สื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการรับความช่วยเหลือเกี่ยวกับสื่อที่ใช้

สำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลำพูน เขต 1 พบว่า สถานศึกษามีปัญหาด้านความขาดแคลนสื่ออยู่ในระดับมาก งบประมาณสำหรับ จัดหาไม่เพียงพอกับความต้องการ สื่อที่มีอยู่ไม่ทันสมัย สื่อประเภทมัลติมีเดียมีน้อย ไม่ตรงกับกลุ่ม สาระการเรียนรู้ที่สอน ครูส่วนใหญ่ขาดทักษะการผลิตและการใช้สื่อเทคโนโลยี ตลอดจนไม่ชอบ ใช้สื่อ ด้านความต้องการรับความช่วยเหลือเกี่ยวกับสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้พบว่า สถานศึกษา ส่วนใหญ่ต้องการรับการจัดสรรงบประมาณไปให้เพียงพอเพียง โดยไม่ระบุเงื่อนไขที่เป็นข้อจำกัด ในการจัดหาสื่อตามความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา และต้องการรับความช่วยเหลือ ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรสถานศึกษาในการสร้างและใช้สื่ออย่างถูกหลักวิชาและมี ประสิทธิภาพ

จากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมา พบว่า การศึกษาศึกษาสภาพปัญหาและ ความต้องการผลิตและการใช้สื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการ รับความช่วยเหลือเกี่ยวกับสื่อที่ใช้สำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษาในสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ใช้กระบวนการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อศึกษาความต้องการ ของสถานศึกษาด้านปัญหาและความต้องการรับความช่วยเหลือสื่อที่ใช้สำหรับการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ของสถานศึกษา ซึ่งเป็นความต้องการภาพรวมของสถานศึกษา ทั้งเขตพื้นที่การศึกษาและมี ขอบเขตเนื้อหาจำกัดเฉพาะด้านสื่อไม่ครอบคลุมถึงวิธีการ ตลอดจนครุภัณฑ์ที่นำมาใช้ในการจัด กิจกรรม การเรียนการสอน หรือนวัตกรรมอื่นๆ เช่น ชุดการสอน บทเรียนสำเร็จรูป หรือที่เรียก โดยรวมว่า เทคโนโลยีการศึกษา ตลอดจนขอบเขตด้านประชากรก็เป็นการศึกษาในภาพรวมทั้งเขต พื้นที่ซึ่งมีจำนวน 4 อำเภอ โดยข้อเท็จจริงแล้วสภาพบริบทของแต่ละอำเภอมีความแตกต่างกันที่อาจ ส่งผลต่อความต้องการด้านสื่อหรือเทคโนโลยีการศึกษาของครูในแต่ละสถานศึกษา

### 1.5 แนวทางที่ผู้วิจัยจะดำเนินการแก้ปัญหา

จากสภาพปัจจุบันและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงต้องการที่จะศึกษาข้อมูล ความต้องการของครูด้านการใช้เทคโนโลยีการศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 เพื่อนำไปเป็นข้อมูลสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาครูใน การใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนได้ตรงกับปัญหาและความต้องการของครู ได้อย่างชัดเจน และเกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน โดยเล็งเห็นประโยชน์ที่ครูและนักเรียน จะได้รับ กล่าวคือจะส่งผลต่อการพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีสมรรถนะ ด้านการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาค้นคว้า พัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม สามารถยกระดับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น



## 2. วัตถุประสงค์ในการวิจัย

### 2.1 วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อศึกษาความต้องการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1

### 2.2 วัตถุประสงค์เฉพาะ

2.2.1 เพื่อศึกษาความต้องการด้านประเภทของเทคโนโลยีการศึกษาเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน

2.2.2 เพื่อศึกษาความต้องการด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีการศึกษาเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน

2.2.3 เพื่อศึกษาความต้องการด้านการใช้เทคโนโลยีการศึกษาเพื่อการจัดการเรียนการสอน

2.2.4 เพื่อศึกษาความต้องการด้านการพัฒนาตนเองด้านการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอน

## 3. ขอบเขตของการวิจัย

### 3.1 รูปแบบการวิจัย การวิจัยเชิงสำรวจ

### 3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2.1 *ประชากรที่ใช้ในการวิจัย* ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 980 คน

3.2.2 *กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย* ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 286 คน โดยใช้การสุ่มแบบง่าย ตามสูตรการคำนวณของ ทาโร ยามาเน (Taro Yamane, 1967, p. 886) ที่ความน่าเชื่อมั่นที่ระดับ 95%

3.3 *ขอบข่ายเนื้อหาสาระในการวิจัย* ครอบคลุม (1) ความต้องการด้านประเภทของเทคโนโลยีการศึกษาเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน (2) ด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีการศึกษาเพื่อการจัดการเรียนการสอน (3) ความต้องการด้านการใช้เทคโนโลยีการศึกษาเพื่อ

การจัดการเรียนการสอน และ (4) ความต้องการด้านการพัฒนาตนเองด้านการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอน

**3.4 เครื่องมือการวิจัย** ได้แก่ แบบสอบถามความต้องการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1

**3.5 ระยะเวลาในการทำวิจัย** ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558

#### 4. นิยามศัพท์เฉพาะ

**4.1 เทคโนโลยีทางการศึกษา** หมายถึง การพัฒนาและประยุกต์ ระบบเทคนิคและอุปกรณ์ให้สามารถนำมาใช้ในสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม เพื่อสร้างเสริมกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น ครอบคลุมองค์ประกอบ 3 ประการ คือ วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการ

**4.2 ความต้องการใช้เทคโนโลยีการศึกษา** หมายถึง ระดับความปรารถนาของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ที่มีต่อการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งมีความต้องการ 4 ด้านได้แก่ (1) ความต้องการด้านประเภทของเทคโนโลยีการศึกษาเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน (2) ด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีการศึกษาเพื่อจัดการเรียนการสอน (3) ความต้องการด้านการใช้เทคโนโลยีการศึกษาเพื่อจัดการเรียนการสอน และ (4) ความต้องการด้านการพัฒนาตนเองด้านการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอน

**4.3 ครู** หมายถึง ผู้ปฏิบัติหน้าที่หลักในการจัดการเรียนการสอนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557

**4.4 โรงเรียนประถมศึกษา** หมายถึง สถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาระดับการศึกษาภาคบังคับ ซึ่งเปิดสอนตั้งชั้น อนุบาล หรือประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1

**4.5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1** หมายถึง หน่วยงานที่กำกับดูแลการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐครอบคลุม 4 อำเภอในจังหวัดลำพูนได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอป่าซาง อำเภอบ้านธิ อำเภอแม่ทา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามประกาศของสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 124 โรงเรียน และครูจำนวน 980 คน

## 5. ประโยชน์ที่ได้รับ

5.1 ได้ข้อมูลความต้องการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนของครู  
ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1

5.2 ได้แนวทางพัฒนาครูด้านการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอน  
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1



## บทที่ 2

### วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องความต้องการใช้เทคโนโลยีการศึกษาของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ (1) ความต้องการ (2) เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา (3) การจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ (4) การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (5) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 และ (6) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

#### 1. ความต้องการ

การรวบรวมวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับความต้องการผู้วิจัยรวบรวมวรรณกรรมครอบคลุม (1) ความหมายของความต้องการ (2) ลักษณะความต้องการของมนุษย์ (3) ลำดับความต้องการของบุคคล (4) ความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวกับการทำงาน

##### 1.1 ความหมายของความต้องการ

พจนานุกรมในไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525 (2526, น 323) กล่าวถึง “ความต้องการ” ว่าหมายถึง ความอยากได้ ใคร่ได้หรือประสงค์จะได้ และเมื่อเกิดความรู้สึกดังกล่าว จะทำให้ร่างกายเกิดการความขาดสมดุลเนื่องมาจากมีสิ่งรบกวนกระตุ้น มีแรงขับภายในเกิดขึ้น ทำให้ร่างกายไม่อาจอยู่นิ่งต้องพยายามดิ้นรน และแสวงหาเพื่อตอบสนองความต้องการนั้นๆ เมื่อร่างกายได้รับตอบสนองแล้ว ร่างกายมนุษย์ก็กลับสู่ภาวะสมดุลอีกครั้งหนึ่ง และก็จะเกิดความต้องการใหม่ๆ เกิดขึ้นมาทดแทนวนเวียนอยู่ไม่มีที่สิ้นสุด

##### 1.2 ลักษณะความต้องการของมนุษย์

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น 48-50) ได้กล่าวถึงความต้องการของมนุษย์ โดยทั่วไปแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. ความต้องการทางกายภาพ (physiological needs) เป็นแรงผลักดันที่เกิดขึ้นพร้อมกับความต้องการมีชีวิต การดำรงชีวิต วุฒิภาวะไม่จำเป็นต้องอาศัยประสบการณ์การเรียนรู้แต่อย่างไร เกิดขึ้นเนื่องจากความต้องการทางร่างกายของเราเป็นสำคัญ เป็นแรงขับเบื้องต้นที่ร่างกาย

ถูกกระตุ้นทำให้เกิดความรู้ว่องไว กระฉับกระเฉง มีชีวิตชีวาที่จะต้องสนองต่อสิ่งเร้า เกิดขึ้นจากสภาวะทางอารมณ์ สิ่งกระตุ้นทั้งจากภายนอกและภายใน

2. ความต้องการทางจิตใจและสังคม (psychological and social) ความต้องการประเภทนี้ค่อนข้างสลับซับซ้อนและเกิดขึ้นจากสภาพสังคม วัฒนธรรม การเรียนรู้และประสบการณ์ที่บุคคลนั้นได้รับและเป็นสมาชิกอยู่ ความต้องการทางจิตใจและสังคมนี้ยังแตกต่างกันไปตามแต่ละบุคคล แต่ละสังคมและฐานะทางสังคมของบุคคล รวมทั้งเวลาและโอกาสที่แตกต่างออกไปด้วย

สรุป ลักษณะความต้องการของมนุษย์นั้นโดยทั่วไปแบ่งเป็น 2 ลักษณะคือ ความต้องการทางกายภาพต้องการดำรงชีวิตเนื่องจากความต้องการทางร่างกาย ของเราเป็นสำคัญ เป็นแรงขับเบื้องต้นที่ร่างกายและ ความต้องการทางจิตใจและสังคมจะมีความสลับซับซ้อนและเกิดขึ้นจากสภาพสังคมขึ้นอยู่กับทางสังคมของบุคคล รวมทั้งเวลาและโอกาสที่แตกต่างกันออกไป

### 1.3 ลำดับความต้องการของบุคคล

มาสโลว์ Maslow (1943) อ้างถึงในปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น. 51-52) ได้เห็นว่ามนุษย์ถูกกระตุ้นจากความปรารถนาที่จะได้ครอบครอง ความต้องการเฉพาะอย่าง ซึ่งความต้องการนี้ เขาได้ตั้งสมมติฐาน เกี่ยวกับความต้องการของบุคคลไว้ดังนี้

1. บุคคลย่อมมีความต้องการอยู่เสมอและไม่สิ้นสุด ขณะที่ความต้องการใดได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการอย่างอื่นเกิดขึ้นอีกไม่มีวันจบสิ้น

2. ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้วจะไม่เป็นสิ่งที่จูงใจของพฤติกรรมอื่นๆต่อไป ความต้องการที่ยังไม่ได้รับการตอบสนองจึงเป็นสิ่งที่จูงใจในพฤติกรรมของคนนั้น

3. ความต้องการของบุคคลจะเรียงเป็นลำดับขั้นตอนความสำคัญ เมื่อความต้องการระดับต่ำได้รับการตอบสนองแล้ว บุคคลก็จะให้ความสนใจกับความต้องการระดับสูงต่อไป

ลำดับความต้องการของบุคคลมี 5 ขั้นตอนตามลำดับดังนี้

3.1 ความต้องการทางกายภาพ เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานที่สุด เพื่อความมีชีวิตอยู่รอด ได้แก่ ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ อุณหภูมิที่เหมาะสม เป็นต้น

3.2 ความต้องการความปลอดภัย เป็นความต้องการแสวงหาความปลอดภัยจากสิ่งแวดล้อมและความคุ้มครองจากผู้อื่น

3.3 ความต้องการความรักและการมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของความรู้สึกว่าตนได้รับความรัก และมีส่วนร่วมในการเข้าหมู่พวก

3.4 ความต้องการได้รับการยกย่องนับถือ เป็นความต้องการให้คนอื่นยกย่องให้เกียรติและเห็นความสำคัญของตน

3.5 ความต้องการความสำเร็จในชีวิต เป็นความต้องการสูงสุดในชีวิตของคุณ เป็นความต้องการที่เกี่ยวกับการทำงานที่ตนเองชอบหรือต้องการเป็นมากกว่าที่เป็นอยู่ในขณะนี้

สรุป ลำดับความต้องการของบุคคล ได้ตั้งสมมติฐาน เกี่ยวกับความต้องการของบุคคลประกอบด้วยบุคคลย่อมมีความต้องการอยู่เสมอและไม่สิ้นสุด ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้วจะไม่ใช่สิ่งจูงใจของพฤติกรรมความต้องการของบุคคลจะเรียงเป็นลำดับขั้นตอนความสำคัญ เมื่อความต้องการระดับต่ำได้รับการตอบสนองแล้ว บุคคลก็จะให้ความสนใจกับความต้องการระดับสูงต่อไป

#### 1.4 ความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวกับการทำงาน

นักวิชาการได้กล่าวถึงความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวกับการทำงานไว้ดังนี้

ทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของ มาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of Needs) มาสโลว์ (Maslow, 1943, อ้างถึงในปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น. 51-52) ได้เห็นว่ามนุษย์ถูกกระตุ้นจากความปรารถนาที่จะได้ครอบครอง ความต้องการเฉพาะอย่าง ซึ่งความต้องการนี้ เข้าได้ตั้งสมมติฐาน เกี่ยวกับความต้องการของบุคคลไว้ดังนี้

1. บุคคลย่อมมีความต้องการอยู่เสมอและไม่สิ้นสุด ขณะที่ความต้องการใดได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการอย่างอื่นเกิดขึ้นอีกไม่มีวันจบสิ้น

2. ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้วจะไม่ใช่สิ่งจูงใจของพฤติกรรมอื่น ๆ ต่อไป ความต้องการที่ยังไม่ได้รับการตอบสนองจึงเป็นสิ่งจูงใจในพฤติกรรมของคนนั้น

3. ความต้องการของบุคคลจะเรียงเป็นลำดับขั้นตอนความสำคัญ เมื่อความต้องการระดับต่ำได้รับการตอบสนองแล้ว บุคคลก็จะให้ความสนใจกับความต้องการระดับสูงต่อไป

แอลเดอร์เฟอร์ (Alderfer, 1972) อ้างถึงในปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น. 52) ได้คิดทฤษฎีความต้องการที่เรียกว่าทฤษฎีอีอาร์จี (ERG: Existence-Relatedness-Growth Theory) โดยแบ่งความต้องการของบุคคลเป็น 3 ประการ คือ

1. ความต้องการมีชีวิตอยู่ (Existence Needs) เป็นความที่ตอบสนองเพื่อให้มีชีวิตอยู่ต่อไป ได้แก่ ความต้องการทางกายและความต้องการความปลอดภัย

2. ความต้องการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น (Relatedness Needs) เป็นความต้องการของบุคคลที่จะมีมิตรสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้างอย่างมีความหมาย

3. ความต้องการเจริญก้าวหน้า (Growth Needs) เป็นความต้องการสูงสุด รวมถึงความต้องการได้รับการยกย่อง และความสำเร็จในชีวิต

ทฤษฎีความต้องการของเมอร์เรย์ (Murray's Manifest Needs Theory) เมอร์เรย์ (Murray, 1938) อ้างถึงในปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น. 52-53) ได้อธิบายว่า ความต้องการ

ของบุคคลมีความต้องการหลายอย่างในเวลาเดียวกันได้ ความต้องการของบุคคลที่เป็นความสำคัญเกี่ยวกับการทำงานมีอยู่ 4 ประการ คือ

1. ความต้องการความสำเร็จ หมายถึง ความต้องการที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จ ลุล่วงไปด้วยดี
2. ความต้องการมีมิตรสัมพันธ์ ความต้องการมีความสัมพันธ์อันดีกับบุคคลอื่น โดยคำนึงถึงการยอมรับของเพื่อนร่วมงาน
3. ความต้องการอิสระ เป็นความต้องการที่เป็นตัวของตัวเอง
4. ความต้องการมีอำนาจ ความต้องการที่จะมีอิทธิพลเหนือคนอื่น และต้องการที่จะควบคุมคนอื่นให้อยู่ในอำนาจของตน

ทฤษฎีความต้องการความสำเร็จของแมคคลีแลนด์ (McClelland's Achievement Motivation Theory)

แมคคลีแลนด์ (McClelland, 1965) อ้างถึงในปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น. 53) ได้เน้นความต้องการไว้ 3 ประเภท คือ

1. ความต้องการประสบความสำเร็จ (Need for Achievement) เป็นความต้องการมีผลงานและบรรลุเป้าหมายที่พึงปรารถนา
2. ความต้องการมิตรสัมพันธ์ (Need for Affiliation) เป็นความต้องการมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น
3. ความต้องการอำนาจ (Need for Power) เป็นความต้องการมีอิทธิพล และครอบงำเหนือผู้อื่น

โดยสรุป ความต้องการของบุคคลมีทั้งความต้องการทางกายภาพ และความต้องการทางจิตใจหรือสังคม ความต้องการที่แตกต่างกันของบุคคลทำให้การตอบสนองแตกต่างกันไปด้วย ความต้องการที่สำคัญของบุคคลหรืออาจไม่ใช่ความต้องการที่สำคัญของอีกคนหนึ่งก็เป็นได้ ดังนั้นองค์การจึงควรพิจารณาคุณลักษณะที่แตกต่างของบุคคล เพื่อจะได้ดำเนินการให้การตอบสนองได้ถูกต้องตรงกับเป้าหมายขององค์การ

## 2. เทคโนโลยีการศึกษา

การรวบรวมวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีการศึกษาผู้วิจัยรวบรวมวรรณกรรมครอบคลุม (1) ความหมายเทคโนโลยีการศึกษา (2) ความสำคัญของเทคโนโลยีการศึกษา (3) บทบาทของเทคโนโลยีที่มีต่อการศึกษา (4) ประเภทของเทคโนโลยี (5) ทิศทางพฤติกรรมศาสตร์ (6) เทคโนโลยีการศึกษาในทัศนะใหม่ (7) พัฒนาการเทคโนโลยีการศึกษา

### 2.1 ความหมายเทคโนโลยีการศึกษา

นักวิชาการได้กล่าวถึงความหมายเทคโนโลยีการศึกษาไว้ดังนี้

กิตติศักดิ์ ฌพัทลุง (2556) ได้กล่าวว่า เทคโนโลยีศึกษานั้น พัฒนา มาจากการออกแบบการเรียนการสอนตั้งแต่ (1) ความสนใจในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคลในเรื่องการเรียนรู้ ดังจะเห็นได้จากผลการวิจัยทางการศึกษาและทางการทหาร การผลิตสื่อเพื่อสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล เช่น บทเรียน โปรแกรมแบบแตกกิ่งของ คราวน์เตอร์ (Crowder, 1959) เครื่องสอนของ เพรสซี่ (Pressey, 1950) และบริกส์ (Briggs, 1960) ตลอดจนเครื่องคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (2) ด้านพฤติกรรมศาสตร์และทฤษฎีการเรียนรู้ เช่น ทฤษฎีการเสริมแรงของบี.เอฟ. สกินเนอร์ (Skinner, 1968) ตลอดจนทฤษฎีการเรียนรู้อื่นๆ (3) เทคโนโลยีด้านวิทยาศาสตร์กายภาพเช่น การใช้เครื่องมือโสตทัศนูปกรณ์ต่างๆ เพื่อการเรียนการสอน เช่น โทรทัศน์ วิทยุทัศน์ ภาพยนตร์ ฯลฯ รวมทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ด้วย เทคโนโลยีทางการศึกษา (Educational Technology) ตามรูปศัพท์ แยกได้เป็น 2 คำได้แก่ เทคโนโลยี (วิธีการ) + โลยี (วิทยา) ซึ่งมีความหมายถึง ศาสตร์ที่ว่าด้วยวิธีการทางการศึกษา ครอบคลุมระบบการนำวิธีการมาปรับปรุงประสิทธิภาพของการศึกษาให้สูงขึ้น เทคโนโลยีทางการศึกษา ครอบคลุมองค์ประกอบ 3 ประการ คือ วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการ AECT (1977) ได้ให้คำนิยามไว้ว่าเทคโนโลยีการศึกษาเป็นสิ่งที่ซับซ้อน เป็นกระบวนการบูรณาการที่เกี่ยวกับมนุษย์วิธีดำเนินการ แนวคิด เครื่องมือและอุปกรณ์ เพื่อการวิเคราะห์ปัญหาการคิดวิธีการนำไปใช้ การประเมินและการจัดแนวทางการแก้ปัญหาในส่วนที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ทั้งมวลของมนุษย์

คาร์เตอร์ วี กูด (Carter V. Good, 1973) ได้กล่าวว่า “เทคโนโลยีการศึกษา” หมายถึง การนำหลักการทางวิทยาศาสตร์มาประยุกต์ใช้เพื่อการออกแบบและส่งเสริมระบบการเรียน การสอนโดยเน้นที่วัตถุประสงค์ทางการศึกษาที่สามารถวัดได้อย่างถูกต้องแน่นอน มีการยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนมากกว่าที่จะยึดเนื้อหาวิชา มีการใช้การศึกษาเชิงปฏิบัติ โดยผ่านการวิเคราะห์ และการใช้เครื่องมือโสตทัศนูปกรณ์รวมถึงเทคนิคการสอนโดยใช้อุปกรณ์ต่างๆ เช่น คอมพิวเตอร์ สื่อการสอนต่างๆ ในลักษณะของสื่อประสมและการศึกษาด้วยตนเอง



**โดยสรุป** ความรู้ ทั้งหมดเกี่ยวกับการใช้วิธีการออกแบบระบบการสอนก็คือเทคโนโลยี การศึกษานั้นเอง หากพิจารณาจากความหมายของเทคโนโลยีการศึกษาจะเห็นว่าเทคโนโลยี การศึกษาสามารถแยกพิจารณาได้ใน 2 ทักษะด้วยกัน คือ (1) เทคโนโลยีการศึกษาในทัศนะทางสื่อ หรือวิทยาศาสตร์กายภาพ (Media or Physical Science Concept) (2) เทคโนโลยีการศึกษาในทัศนะ ทางพฤติกรรมศาสตร์ (Behavioral Science Concept)

## 2.2 ความสำคัญของเทคโนโลยีการศึกษา

อรุณ จันทรวานิช (2547) ได้กล่าวถึงความสำคัญของเทคโนโลยีการศึกษา ไว้ดังนี้ กระทรวงศึกษาธิการซึ่งเป็นหน่วยงานหนึ่งที่ทำหน้าที่ดูแลการจัดการศึกษาของ ชาติ ได้มีแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศของกระทรวงไว้ 8 ประการ ดังนี้

1. เร่งรัด พัฒนาระบบและสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาในการ เสริมสร้างคุณภาพประสิทธิภาพการเรียนการสอน และการเรียนรู้
2. เร่งรัด พัฒนาระบบสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อทำนุบำรุงศาสนา ศิลป วัฒนธรรมและการกีฬา
3. เร่งรัด พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพในการบริหารและการจัดการตามภารกิจหลัก
4. เร่งรัด ส่งเสริม สนับสนุน การจัดหาระบบเครือข่ายและเครื่องคอมพิวเตอร์ ครอบคลุมหน่วยงานทุกระดับอย่างทั่วถึงและเพียงพอ
5. เร่งรัด ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในการใช้และ การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศให้สอดคล้องและตอบสนองภารกิจหลัก
6. ทำให้สามารถปรับปรุง ดัดแปลงการสอนให้เหมาะสมกับความต้องการของ ผู้เรียน แต่ละคน
7. ทำให้ผู้เรียนมีอิสระในการที่จะเรียน โดยสามารถเรียนได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องนัดแนะกับครู อาจารย์ และไม่จำเป็นต้องจำกัดในองเวลา
8. ทำให้ผู้เรียนสามารถสรุปหลักการ เนื้อหาสาระของบทเรียนแต่ละบทได้ สะดวก และรวดเร็ว

การนำเอาเทคโนโลยีการศึกษามาใช้นั้นส่วนใหญ่นำมาใช้ในการแก้ปัญหาในด้าน การศึกษาก็เช่นเดียวกัน เพราะปัญหาทางด้านการศึกษามากมาย เช่น ปัญหาผู้สอน ปัญหาผู้เรียน ปัญหาด้านเนื้อหา ปัญหาด้านเวลา ปัญหาเรื่องระยะทางนอกจากนั้นการนำเทคโนโลยีการศึกษามา ใช้ในการเรียนการสอนก็เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพทางการเรียนการสอนและเพิ่มประสิทธิภาพทาง การศึกษาอีกด้วย

โดยสรุป เทคโนโลยีการศึกษามีความสำคัญต่อการศึกษาคือ ทำให้การเรียนการสอนการจัดการศึกษามีความหมายมากขึ้น ช่วยให้การจัดการศึกษามีพลังมากขึ้น สิ่งหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในการสอนและการจัดการศึกษา สามารถสนองเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคลได้ ทำให้เกิดความเสมอภาคทางการศึกษา การนำเทคโนโลยีการศึกษามาใช้

กับการศึกษาทำให้โอกาสของทุกคนในการเข้ารับการศึกษามีมากขึ้น สามารถทำให้การเรียนรู้อยู่แต่เออม ในการศึกษามีได้จำกัดเฉพาะในด้านความรู้เท่านั้นแต่ยังปลูกฝังทักษะและเจตคติอันดีงามแก่ผู้ศึกษา สามารถทำให้การจัดการศึกษาตั้งอยู่บนรากฐานของวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ทำให้การจัดการศึกษามีระบบมากขึ้น

### 2.3 บทบาทของเทคโนโลยีที่มีต่อการศึกษา

กิดานันท์ มลิทอง (2548) ได้กล่าวถึงบทบาทของเทคโนโลยีที่มีต่อการศึกษาไว้ดังนี้

แนวโน้มของเทคโนโลยีทางการศึกษาคือการจัดระเบียบ (Organizing) และการบูรณาการ (integrating) องค์ประกอบทั้งหลายที่จะเอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลหรือกล่าวได้ว่าเป็นการเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ องค์ประกอบต่างๆ ทั้งหลายนั้น ประกอบด้วย ดังนี้

1. การจัดการทางการศึกษา (Educational Management Functions) เป็นหน้าที่ที่มีจุดมุ่งหมาย เพื่อควบคุมหรือการกับการพัฒนาการศึกษา/การสอนหรือการจัดการทางการศึกษา / การสอน เพื่อเป็นหลักประกันประสิทธิผลการปฏิบัติงาน ซึ่งแบ่งเป็น 2 ประการใหญ่ ๆ คือ

1.1 การจัดการหรือบริหาร ด้านหน่วยงานหรือองค์การ (Organization Management) เพื่อให้ดำเนินงานตามวิธีระบบและบรรลุมิติวัตถุประสงค์ จะเกี่ยวข้องกับงานสำคัญๆ ดังนี้คือ การกำหนดจุดมุ่งหมายและนโยบาย เกี่ยวกับบทบาท วัตถุประสงค์ การเรียนการสอน ผู้เรียน ทรัพยากรการเรียน จะต้องให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกัน การให้การสนับสนุน จะต้องมีการวางแผน การจัดหาข้อมูล ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกในการพิจารณาและตัดสินใจ และการวางแผนปฏิบัติงานและการประเมินผลงานที่ดี การจัดบริการที่มีประสิทธิภาพ และการสร้างความประสานสัมพันธ์ ให้มีการร่วมมือในการปฏิบัติงานของทุกฝ่าย ตลอดจนวิธีการเผยแพร่ข่าวสาร และการติดต่อสื่อสารเพื่อให้การปฏิบัติงานดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและสำเร็จตามวัตถุประสงค์

1.2 การจัดหรือบริหารงานด้านบุคคล (Personal Management) เป็นการจัดการงานทางด้านการจัดบุคลากรให้เหมาะสมตามหน้าที่การงาน และความสามารถเฉพาะงาน เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ อันได้แก่การคัดเลือกบุคคลเข้าทำงานทั้งการบรรจุใหม่ หรือการว่าจ้าง

การฝึกอบรมหรือพัฒนากำลังคน การนิเทศงาน การบำรุงขวัญการทำงาน สวัสดิการ และการประเมินผลการประกอบกิจการของบุคลากร

2. การพัฒนาทางการศึกษา (Educational Development) มีจุดมุ่งหมายเพื่อการวิเคราะห์ปัญหา การคิดค้น การปรับใช้และการประเมินผล ข้อแก้ไขปัญหา ทรัพยากรการเรียนรู้ ด้วยการวิจัย (Research-theory) การออกแบบ (Design) การผลิต (Production) การประเมินผล (Evaluation) การใช้ (Utilization) ทั้งหมดนี้ต่างก็มีวิธีการดำเนินการที่มีส่วนสัมพันธ์กับทรัพยากรการเรียนรู้ เช่น ในด้านการวิจัยนั้น เราก็วิจัยทรัพยากรการเรียนรู้เอง ซึ่งก็ได้แก่การวิจัย ข่าวดสาร ข้อมูล บุคลากร วัสดุ เครื่องมือ เทคนิค และอาคารสถานที่ ดังนี้ เป็นต้น นอกจากนี้ เนื่องจากว่าเทคโนโลยีการศึกษามีส่วนในการพัฒนา และเอื้ออำนวยต่อกระบวนการสอนต่างในระบบการสอน จึงจะต้องมีกิจกรรมที่สัมพันธ์กับการพัฒนาระบบการสอนและระบบการศึกษาด้วย

2.1 การวิจัย ในการพัฒนาทรัพยากรการเรียนรู้เป็นการสำรวจศึกษาค้นคว้าและทดสอบเกี่ยวกับความรู้ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการและการพัฒนาทรัพยากรการเรียนรู้ องค์ประกอบระบบการสอนและผู้เรียน การวิจัยเป็นการพัฒนาโครงสร้างของความรู้ ซึ่งจะเป็พื้นฐานการตัดสินใจในการดำเนินการผลของการวิจัย คือได้ความรู้ ซึ่งจะนำไปใช้ ศึกษาค้นคว้า ข้อมูล อ่านข้อมูล วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล ทดสอบข้อมูล วิเคราะห์และทดสอบผลลัพธ์ที่ได้

2.2 การออกแบบ เป็นการแปลความหมาย ความรู้ในหลักการทฤษฎีออกมาในรายละเอียด เฉพาะสำหรับเกี่ยวกับทรัพยากรการเรียนรู้ หรือองค์ประกอบระบบการสอน ผลลัพธ์ของการออกแบบได้แก่รายละเอียดเฉพาะสำหรับผลิตผลของทรัพยากรการเรียนรู้/องค์ประกอบระบบการสอนในเรื่องเกี่ยวกับ รูปแบบหรือแหล่ง หรือทรัพยากรกิจกรรมที่ใช้ในการดำเนินการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และเขียนวัตถุประสงค์ ศึกษาลักษณะผู้เรียน วิเคราะห์งาน กำหนดเงื่อนไข การเรียนกำหนดสภาวะการณ์เรียน กำหนดรายละเอียดทรัพยากรการเรียนรู้ หรือองค์ประกอบระบบการสอน

2.3 การผลิต มีวัตถุประสงค์เพื่อแปลความหมาย ข้อกำหนดรายละเอียดสำหรับทรัพยากรการเรียนรู้/องค์ประกอบระบบการสอนให้เป็นแบบลักษณะเฉพาะ หรือเป็นรายการที่จะปฏิบัติได้ ผลลัพธ์ที่ได้คือ ผลิตผลลักษณะเฉพาะในรูปแบบ ข้อทดสอบ แบบจำลอง กิจกรรมที่ดำเนินงาน ได้แก่ การใช้เครื่องมือสำหรับการผลิต การเขียนแบบ การร่างแบบ การเขียนเรื่องหรือเค้าโครง สร้างแบบจำลอง

2.4 การประเมินผลมีวัตถุประสงค์เพื่อวัดประเมินผลการดำเนินงานของทรัพยากรการเรียนรู้/องค์ประกอบระบบการสอนและเพื่อพัฒนาแบบจำลองที่ใช้ทดสอบ ผลลัพธ์ที่ได้ การประเมินผลการออกแบบ ประสิทธิภาพของทรัพยากรการเรียนรู้ หรือองค์ประกอบระบบ

การสอนที่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด การประเมินผลที่ได้ ทรัพยากรการเรียน หรือองค์ประกอบ การเรียนที่เชื่อถือยอมรับได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน การประเมินผลเพื่อการประเมินผล เช่น ประเมินผลแบบจำลอง การประเมินผลเพื่อการเลือก ประเมินผลเพื่อการใช้ ทรัพยากรการเรียนที่ได้ ตามเกณฑ์มาตรฐานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด กิจกรรมในการดำเนินงานใช้วิธีการวิเคราะห์ คุณภาพ มีเกณฑ์มาตรฐานเป็นเครื่องกำหนด

2.5 การให้ความช่วยเหลือ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทรัพยากรการเรียน/ องค์ประกอบระบบการสอน เอื้ออำนวยต่อองค์ประกอบหน้าที่อื่นๆ ผลลัพธ์ที่ได้คือการสั่งจอง การจัดการแยกประเภทจัดหมวดหมู่ การทำแคตตาล็อก การกำหนดตารางเรียน ตารางการใช้ การจำหน่ายจ่ายแจก การใช้เครื่องมือ การบำรุงรักษา และการซ่อมแซมเกี่ยวกับทรัพยากรการเรียน/ องค์ประกอบการสอน กิจกรรมที่ดำเนินการ คือ การสั่ง การจัดคลังอุปกรณ์ การจัดหมวดหมู่ การทำ แคตตาล็อก การทำตารางสอน การจำหน่ายจ่ายแจก การใช้เครื่อง การซ่อมแซมบำรุงรักษา ทรัพยากรการเรียน

2.6 การใช้ เป็นเรื่องของการใช้วัสดุ เครื่องมือ เทคนิคการวิจัยและการ ประเมินผล เพื่อให้การจัดการศึกษาและการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ตรงตามวัตถุประสงค์ของ ผู้เรียนมีการเลือก เช่น การเลือกวัตถุประสงค์การสอน การเลือกทรัพยากรการเรียน การกำหนด ขนาดกลุ่ม กลุ่มใหญ่ กลุ่มเล็กหรือการเรียนแบบรายบุคคล มีการเตรียมการ เช่น เตรียมทรัพยากร การเรียนเตรียมผู้เรียน เตรียมชั้นเรียน มีการนำเสนอ และการประเมินผลการเรียน อันเนื่องมาจาก การใช้เทคโนโลยีการศึกษา รวมทั้งการสอนซ่อมเสริมสำหรับผู้เรียนที่มีปัญหาในการเรียนไม่ได้ มาตรฐานต่ำกว่าระดับชั้น หรือผู้เรียนที่มีปัญหาในเรื่องเกี่ยวกับส่วนบุคคล เป็นต้น

3. ทรัพยากรการเรียน (Learning Resources) ได้แก่ ทรัพยากรทุกชนิด ซึ่งผู้เรียน สามารถใช้แบบเชิงเดี่ยวหรือแบบผสม แบบไม่เป็นทางการ เพื่อเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ ทรัพยากร การเรียนรู้ ได้แก่ ข้อเสนอสื่อ/ข่าวสาร บุคคล วัสดุ เครื่องมือ เทคนิคและอาคารสถานที่

4. ผู้เรียน (Learner) จุดหมายปลายทางรวมของเทคโนโลยีการศึกษาอยู่ที่ผู้เรียน และความต้องการของผู้เรียน จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องเข้าใจลักษณะของผู้เรียนซึ่งแตกต่างกัน ไป ตามลักษณะ ความแตกต่างระหว่างบุคคลของแต่ละคน อันจะทำให้เราสามารถที่จะออกแบบระบบ การเรียนการสอนตลอดจนสื่อการเรียนการสอนสนองวัตถุประสงค์การเรียนการสอนตลอดจนสื่อ การเรียนการสอนสนองวัตถุประสงค์การเรียนการสอนหรือสนองวัตถุประสงค์ผู้เรียน ได้ให้บรรลุ ประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีสิ่งที่จะต้องเข้าใจในตัวผู้เรียนหลายประการ เช่น เกี่ยวกับอายุ เพศ ระดับไอคิว ประสบการณ์เดิมในด้านความรู้ ความเข้าใจและทัศนคติระดับ ความสามารถในการอ่าน คะแนนการทดสอบสุขภาพทางด้านการฟัง การพูดมีความบกพร่อง

ทางด้านกายภาพอื่นๆ บ้างหรือไม่ สุขภาพจิต สุขภาพทางร่างกายโดยทั่วไป ความสนใจพิเศษ งานอดิเรก ความคล่องแคล่วในภาษา ข้อมูลเกี่ยวกับสังคม สัมพันธของผู้เรียน สภาพทางครอบครัว อยู่ในชนบทหรือเมือง ความเจริญก้าวหน้าของการเรียนในวิชาต่างๆ แบบวิธีการเรียน เรียนเร็วช้า ความตั้งใจ เป็นแบบเป็นแผนหรือแบบยืดหยุ่น แบบแนะแนวหรือแบบเรียนได้ด้วยตนเอง ลักษณะงานและการประกอบกิจการที่เหมาะสม ความสนใจในวิชาชีพ ทักษะการอ่านภาพ และการฟังความ ฯลฯ เป็นต้น

5. บทบาทของสถานศึกษากับเทคโนโลยีทางการศึกษา สถานศึกษาเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่สำคัญที่สุดในการนำเอานโยบายทางการศึกษาของทุกระดับไปบริหารจัดการในสถานศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างเต็มตามศักยภาพ เพื่อให้เป็นคนดี มีปัญญา และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการบริหารจัดการในสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย โดยเฉพาะในการนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอนมีดังนี้

5.1 การสร้างองค์ความรู้ เพื่อให้การนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน เกิดประโยชน์สูงสุด การพัฒนาความรู้และเทคนิควิธีการแก่ผู้เกี่ยวข้อง จึงมีความจำเป็นและสำคัญยิ่ง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรง ได้แก่ ผู้บริหารและครู โดยใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาที่ก้าวหน้ามากขึ้น บุคลากรจะต้องพัฒนาทั้งด้านการผลิตและการใช้เทคโนโลยีเพื่อมีความรู้ ความสามารถและทักษะ เพื่อการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ผู้เรียนพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

5.2 การจัดหา เพื่อให้มีเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาที่พอเพียงต่อการจัดการศึกษา บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นอย่างยิ่งในการประสานเครือข่าย เพื่อระดมทรัพยากรในการจัดหา เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน สมาคมต่าง ๆ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่สำคัญ ได้แก่ แบบเรียน ตำรา หนังสือทางวิชาการ สื่อ สิ่งพิมพ์อื่น ๆ วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยีอื่น ๆ เช่น วัสดุ อุปกรณ์ วิธีการ และเทคนิคกระบวนการ ฯลฯ ลักษณะของเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ควรมีความหลากหลาย ช่วยส่งเสริมให้การเรียนรู้เป็นไปอย่าง มีคุณค่า น่าสนใจ ชวนคิด ชวนติดตาม สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน

6. การใช้เทคโนโลยีในการจัดการศึกษา บทบาทของสถานศึกษา ในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด จะครอบคลุมในเรื่องต่อไปนี้

6.1 การบริหาร โดยใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีที่มี E-Office

6.2 การจัดการเรียนการสอน โดยการนำเอาเทคโนโลยีมาช่วยในการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เช่น ETV, NET, Lining, Library, Internet

7. การกำกับ ติดตาม และประเมินผล สถานศึกษาซึ่งเป็นผู้จัดการศึกษา เพื่อให้ผลผลิตทางการศึกษา คือ ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด จำเป็นต้องมีระบบการกำกับ ติดตาม และประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ โดยต้องมีการดำเนินการที่เป็นระบบเครือข่าย การมีส่วนร่วมจากผู้เกี่ยวข้องทุกส่วน เพื่อค้นหาแนวทางร่วมกันในการพัฒนาการประเมินผลการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาคำนึงถึงหลักประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และประหยัดเป็นสำคัญ

โดยสรุป เทคโนโลยีการศึกษามีการเปลี่ยนแปลงมาตามลำดับ จากโสตทัศนศึกษา เป็นเทคโนโลยีการศึกษาซึ่งนำกระบวนการแก้ปัญหาอย่างมีระบบเข้ามาใช้มีการบูรณาการความรู้ ศาสตร์ต่างๆ เช่น จิตวิทยา สังคมวิทยา ทฤษฎีการสอนและการศึกษา ซึ่งนับได้ว่าเทคโนโลยีการศึกษามีขอบเขตที่กว้างขวางและเป็นสหวิทยาการ โดยมุ่งไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือกระบวนการเรียนรู้แก่ผู้เรียน กระบวนการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีการศึกษามีลักษณะพลวัต คือเคลื่อนไหวตลอดเวลาไม่หยุดนิ่ง กระบวนการที่ใกล้ชิดกับผู้เรียนโดยตรง คือ การจัดการ การบริหาร การจัดทรัพยากรเรียนรู้และการวางแผน ดังนั้น เทคโนโลยีการศึกษาจึงนับว่าเป็นศาสตร์แห่งการพัฒนาและแก้ปัญหาอย่างมีระบบ เพื่อให้การศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

#### 2.4 ประเภทของเทคโนโลยี

นักวิชาการได้กล่าวถึงเทคโนโลยีการศึกษาในทัศนะทางสื่อหรือวิทยาศาสตร์กายภาพ ไว้ดังนี้

เทคโนโลยีการศึกษาในทัศนะทางสื่อหรือวิทยาศาสตร์กายภาพ เป็นการประยุกต์ใช้วิทยาศาสตร์กายภาพ (ฟิสิกส์ เคมี ชีววิทยา) กับเทคโนโลยีทางการช่างหรือวิศวกรรมศาสตร์ เช่น เครื่องฉายภาพยนตร์ โทรทัศน์ เครื่องฉายสไลด์ เป็นต้น เพื่อนำมาใช้เป็นอุปกรณ์ในการเรียนการสอน ดังนั้นเทคโนโลยีการศึกษาในทัศนะนี้จึงมุ่งไปที่วัสดุอุปกรณ์ที่นำมาเป็นสื่อการเรียนการสอน มากกว่าที่จะเห็นความสำคัญในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคลหรือเนื้อหาวิชาในการสอนหลักการและทฤษฎีที่มีผลต่อเทคโนโลยีการศึกษาในทัศนะนี้ก็คือ เรื่องของโสตทัศน (Audio visual) และเครื่องมือต่างๆ เช่น เครื่องฉายภาพยนตร์ ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่ใช่ตัวหนังสือ (Nonverbal Roles) เป็นส่วนใหญ่ โดยจะมีตัวหนังสือและการบรรยายที่เรียกว่าสื่อประเภทตัวหนังสือ (Verbal Roles) อยู่เล็กน้อยเท่านั้น เหตุที่ให้ความสำคัญกับสื่อที่ไม่ใช่ตัวหนังสือมากก็เพราะสื่อประเภทนี้มีลักษณะที่เป็นรูปธรรม (Concrete) และมีประสิทธิภาพมากกว่าและยัง

สามารถจัดข้อยุ่งยากเกี่ยวกับลัทธิเวอร์บอลลิซึม (Verbalism) ได้ด้วย (Verbalism คือ ลัทธิการใช้ภาษาในการสื่อสารผู้สื่อและผู้รับไม่อาจเข้าใจกันได้อย่างแจ่มชัด (ไชยยศ เรื่องสุวรรณ, 2526, น.9)

ความเข้าใจในเรื่องสื่อตามทัศนะทางวิทยาศาสตร์ แบ่งเป็น 2 ลักษณะด้วยกัน คือ ลักษณะทางรูปธรรมและนามธรรม อย่างไรก็ตามก็ตีหากพิจารณาอย่างรอบคอบก็จะเห็นว่าอาจจะประสบปัญหายุ่งยากในการตัดสินใจได้เช่น รูปภาพ หากพิจารณาอย่างผิวเผินจะรู้ ลึกกว่าเป็นรูปธรรม แต่ตามความเป็นจริงแล้วรูปภาพเป็นสื่อที่เป็นนามธรรมอยู่มากทีเดียว ทั้งนี้เพราะรูปภาพเป็นวัสดุสองมิติโดยที่ขนาดอาจจะใหญ่หรือเล็กกว่าของจริงก็ได้ ดังนั้น ในการสอนบางเรื่องจะโดยการใช้คำพูดที่ดี หรือใช้รูปภาพที่ดี ก็ยังจัดว่าเป็นนามธรรมเหมือนกัน มีนักการศึกษาจำนวนมากที่มีความคิดเห็นสอดคล้องกับทฤษฎีรูปธรรมนี้ แต่ก็ไม่อาจจะหาเหตุผลมาอธิบายเรื่อง Verbalism ได้ อย่างแจ่มชัดนัก ดังนั้นเทคโนโลยีการศึกษาตามแนวความคิดทางวิทยาศาสตร์กายภาพจึงเป็นที่ยอมรับกันในหมู่มุ่กลุ่มโสตทัศนและกลุ่มการสื่อสาร (Communication) เท่านั้น นักการศึกษาที่เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับทฤษฎีรูปธรรมและนามธรรมที่เด่นชัด คือ

เอดการ์ เดล Edgar Dale (1969) โดยได้เสนอเป็นรูปกรวยประสบการณ์ไว้ ดังในภาพที่ 2.1



ภาพที่ 2.1 กรวยประสบการณ์ของเอดการ์เดล

ที่มา: Edgar Dale. (1969).

อย่างไรก็ตาม มีนักการศึกษาจำนวนมากไม่น้อยที่ไม่เห็นด้วยกับเทคโนโลยีการศึกษาในทัศนะทางวิทยาศาสตร์กายภาพหรือด้านสื่อนี้ และความไม่เห็นด้วยได้เพิ่มทวีขึ้นเรื่อยๆ James D. Finn (1972) จนทำให้หลายคนเข้าใจว่าความคิดเกี่ยวกับเทคโนโลยีการศึกษาในทัศนะนี้ จะมีเทคโนโลยีการศึกษาในทัศนะทางพฤติกรรมศาสตร์

โดยสรุป การประยุกต์ใช้วิทยาศาสตร์กายภาพ (ฟิสิกส์ เคมี ชีววิทยา) กับเทคโนโลยีทางการช่างหรือวิศวกรรมศาสตร์ เช่น เครื่องฉายภาพยนตร์ โทรทัศน์ เครื่องฉายสไลด์ นำมาใช้เป็นอุปกรณ์ในการเรียนการสอน เทคโนโลยีการศึกษาตามแนวความคิดทางวิทยาศาสตร์กายภาพจึงเป็นที่ยอมรับกันในหมู่กลุ่มโสตทัศนศึกษาและกลุ่มการสื่อสาร (Communication) นักการศึกษาที่เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับทฤษฎีรูปธรรมและนามธรรมที่เด่นชัด คือ เอคการ์ เดล

## 2.5 ทัศนะทางพฤติกรรมศาสตร์

นักวิชาการได้กล่าวถึงเทคโนโลยีการศึกษาในทัศนะทางพฤติกรรมศาสตร์ ไว้ดังนี้ พฤติกรรมศาสตร์ (Behavioral Sciences) เป็นศาสตร์ที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์แบ่งออกเป็นสาขาวิชาต่างๆ หลายสาขา เช่น มานุษยวิทยา สังคมวิทยาและจิตวิทยา เป็นต้น การศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์ เริ่มมาตั้งแต่กลางคริสต์ศตวรรษที่ 19 โดยเริ่มจากการพัฒนาสังคมมานุษยวิทยาในอังกฤษของเทเลอร์ (E.b.Taylor, 1832–1917) และฟราเซียร์ (J.B. Farzier, 1854–1941) ตลอดจนการมีห้องปฏิบัติการทดลองจิตวิทยาของวินท์ (Wilhelm Max Wundt, 1832–1926) ในเยอรมนี เมื่อ ค.ศ. 1879 มีการทดสอบเชาวน์แบบใหม่ ในฝรั่งเศสโดยบินेट (Alfred Binet, 1857–1911) และการศึกษาเด็ก (Child Study) โดยฮอลล์ (G. Stanley Hall, 1846–1924) และรวมถึงการค้นคว้าเกี่ยวกับสังคมวิทยาในตอนต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 ในสหรัฐอเมริกาด้วย ไชยยศ เรื่องสุวรรณ (2526, น. 11) การนำเอาพฤติกรรมมาประยุกต์ใช้เพื่อแก้ ปัญหาการศึกษาและการเรียนการสอนนับเป็น พื้นฐานของเทคโนโลยีการศึกษา ดังนั้น ทัศนะของเทคโนโลยีการศึกษาทางพฤติกรรมศาสตร์ ก็คือ การปฏิบัติการทางการศึกษาที่มีอิสระ ภายใต้วิธีการทางวิทยาศาสตร์กายภาพที่มีการปรับปรุงพัฒนาโดยนักพฤติกรรมศาสตร์ สาขาจิตวิทยา มานุษยวิทยา สังคมวิทยา และผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขา เช่น จิตวิทยาการเรียนรู้ กระบวนการกลุ่ม (Group Processes) ภาษาและภาษาศาสตร์ (Linguistics) การสื่อสาร (Communications) การบริหาร ระบบชีวภาพ การรับรู้ และการวัดทางจิตและยังรวมถึงการประยุกต์ใช้ผลการวิจัยค้นคว้าทางช่าง การพัฒนาต่างๆ ทางเศรษฐศาสตร์ และตรรกศาสตร์ เพื่อผลของการใช้บุคลากรและอาคารสถานที่ ตลอดจนระบบคอมพิวเตอร์ ในการค้นคว้าหาข้อมูลและข่าวสารต่างๆ เพื่อจัดการเรียนการสอนและการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น



โรเบิร์ต แกลสเซอร์ (Robert Glasser, 1965) ได้ให้แง่คิดเกี่ยวกับเทคโนโลยี การศึกษาตามแนวความคิดทางพฤติกรรมศาสตร์ไว้ว่า รูปแบบของการจัดการศึกษาและการสอน ควรจะปรับปรุงได้ตามแนวคิดของพฤติกรรมศาสตร์และการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในทางปฏิบัติ ซึ่งจะทำให้เกิด สมมติฐานขึ้นมาว่า กระบวนการทางการศึกษาทั้งหลายนั้นจะเกิดผลสมบูรณ์ได้โดย

1. การตั้งจุดมุ่งหมายของการสอน ควรเปลี่ยนรูปแบบใหม่ให้สามารถสังเกตเห็นได้ วัดผลเชิงพฤติกรรมได้ทั้งในแง่สัมฤทธิ์ผล เจตคติ การจูงใจและความสนใจ
2. การเรียนเก่งหรืออ่อนของผู้เรียน จะขึ้นอยู่กับการสอนด้วย ดังนั้นการสอนควร ช่วยผู้เรียนโดยการให้คำแนะนำตามหลักสูตรให้เหมาะสมกับผู้เรียน
3. เทคนิคและวัสดุอุปกรณ์ที่ครูใช้ ควรจะมีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงอย่างจริงจัง
4. ผลของการศึกษาคควรจะได้รับประเมินทั้งที่ตัวผู้เรียนและหลักสูตร โดยให้ การติดตามผลอย่างใกล้ชิด

จากความหมายของเทคโนโลยีการศึกษาทั้ง 2 ทศนะดังกล่าว จะเห็นได้ว่ามี ลักษณะที่แตกต่างกันอย่างเด่นชัด กล่าวคือ เทคโนโลยีการศึกษาในทศนะทางวิทยาศาสตร์กายภาพ นั้นจะหมายถึง สื่อประเภทเครื่องมือต่างๆ (Hardware) ส่วนเทคโนโลยีการศึกษาในทศนะของ พฤติกรรมศาสตร์ จะพิจารณาเทคโนโลยีในเชิงปฏิบัติให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของมนุษย์โดย อาศัยความรู้ทางวิทยาศาสตร์เป็นแกนกลางสำคัญ แนวความคิดนี้พยายามจะทำความเข้าใจมนุษย์ และศึกษาว่ามนุษย์เรียนรู้ได้อย่างไร แล้วนำความรู้และวิธีการทางวิทยาศาสตร์เข้าไปประยุกต์ เพื่อ แก้ไขปัญหา หรือพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นักการศึกษาและนักจิตวิทยาที่มี ความคิดเห็นสอดคล้องกับแนวความคิดนี้มีอยู่หลายท่าน เช่น สกินเนอร์ (B.F. Skinner, 1968) กาเย่ (Gagne, 1965) เป็นต้น

โดยสรุป เทคโนโลยีการศึกษา หมายถึง การนำสิ่งต่างๆทั้งวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ หรือวิธีการเทคนิคต่างๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ

## 2.6 ขอบข่ายของเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

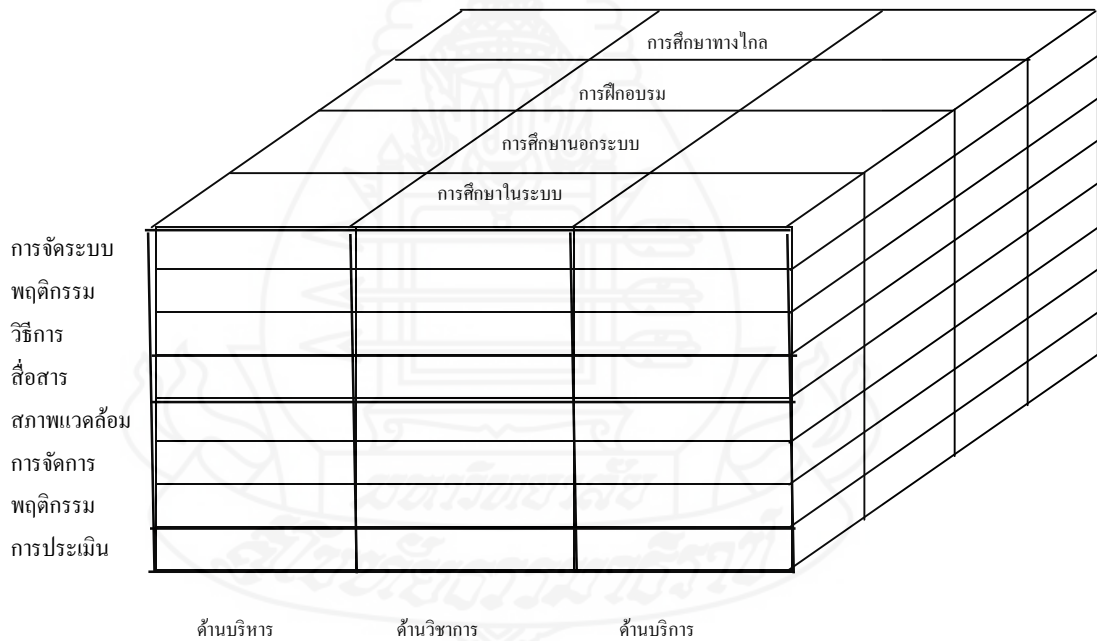
นักวิชาการได้กล่าวถึงขอบข่ายของเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ไว้ดังนี้

ได้กล่าวถึงขอบข่ายของเทคโนโลยีการศึกษา ตามแนวคิดของ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2537, น. 4-58) ได้ประมวลออกเป็น 3 ขอบข่ายคือ ขอบข่ายด้านสาระของเทคโนโลยีและสื่อสาร การศึกษา ขอบข่ายด้านภารกิจและขอบข่ายตามรูปแบบการจัดการศึกษาหรือเป็นมิติขอบข่าย เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา แบ่งเป็นขอบข่ายตามแนวดิ่ง แนวนอนและแนวลึก

ขอบข่ายด้านสาระของเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาหรือขอบข่ายตามแนวตั้ง  
ครอบคลุมด้านการจัดการ การพัฒนาและการออกแบบระบบทางการศึกษา พฤติกรรมการเรียน  
การสอน วิธีการสอน สื่อสารการศึกษา สภาพแวดล้อมทางการศึกษา การจัดการด้านการเรียน  
การสอนและการประเมินการศึกษา

ขอบข่ายด้านภารกิจหรือขอบข่ายตามแนวนอน เป็นการนำเทคโนโลยีและสื่อสาร  
การศึกษาไปใช้เพื่อภารกิจทางการศึกษาคือภารกิจด้านการบริหาร ด้านวิชาการและด้านการบริการ

ขอบข่ายตามรูปแบบการจัดการศึกษาหรือขอบข่ายตามแนวลึก มีการนำ  
เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาไปใช้เป็นเครื่องมือในการจัดการศึกษา 4 ด้าน คือ (1) การศึกษาใน  
ระบบโรงเรียน จำแนกตามระดับการศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาและอุดมศึกษา (2)  
การศึกษานอกระบบโรงเรียน (3) การฝึกอบรม และ (4) การศึกษาทางไกล รายละเอียดขอบข่าย  
เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มีดังนี้



ภาพที่ 2.2 ขอบข่ายทางเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

ที่มา: ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2537, น.4-58)

โดยสรุป ขอบข่ายของเทคโนโลยีการศึกษา ตามแนวคิดของ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ ประมวลออกเป็น 3 ขอบข่ายคือ ขอบข่ายด้านสาระของเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ขอบข่ายด้านภารกิจและขอบข่ายตามรูปแบบการจัดการศึกษาหรือเป็นมิติของขอบข่ายเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา แบ่งเป็นขอบข่ายตามแนวตั้งประกอบด้วยการจัดระบบ พฤติกรรม วิธีการ สื่อสาร สภาพแวดล้อมการจัดการ พฤติกรรม และการประมวล แนวนอนประกอบด้วย ด้ยบริหาร ด้านวิชาการ ด้านบริการ และ แนวลึกประกอบด้วยการศึกษาทางไกล การฝึกอบรม การศึกษานอกระบบ การศึกษาในระบบ

## 2.6 เทคโนโลยีการศึกษาในทัศนะใหม่

นักวิชาการได้กล่าวถึงเทคโนโลยีการศึกษาในทัศนะใหม่ ไว้ดังนี้

ทฤษฎีที่เกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ ซึ่งตั้งอยู่บนรากฐานของการวิเคราะห์ห่มโนทัศน์ (Conceptual Analytical Base) ข้อมูลการวิจัยการสังเคราะห์และบูรณาการ (Scott, 1967) ดังกล่าวมาแล้วนั้นจัดได้ว่าเป็นปรัชญาที่ตั้งอยู่บนความเชื่อที่ว่า การจัดการใดๆ ก็ตาม ควรศึกษาอย่างมีระบบ (as a system) ซึ่งถือว่าเรื่องนี้เป็นมิติใหม่ทางการศึกษา ทั้งนี้เพราะที่ผ่านๆ มามักจะนึกถึงภารกิจต่างๆ เป็นส่วนๆ ไปโดยมิได้พิจารณาทั้งระบบ เช่น การเรียนการสอนก็จะนึกถึง กระดาน ชอล์ก แผนที่ รูปภาพ ห้องปฏิบัติการและอื่นๆ ควบคู่ไปโดยนึกถึงเป็นอย่างไรๆ ไป ทั้งๆ ที่ทั้งหมดนี้ อยู่ในระบบเดียวกัน คือระบบการสอน ดังนั้นเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีความหมายมากขึ้น จึงมีการพิจารณาในลักษณะรวมๆ ของระบบการเรียนการสอนทั้งหมด มาว่าจะเป็นการกิจหรือคน และศึกษาต่อไปว่าแต่ละส่วนที่กล่าวมานั้นมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันและกันอย่างไร (ไชยยศ เรืองสุวรรณ, 2526, น. 17)

โดยสรุป ทฤษฎีที่เกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ มีความเชื่อกันว่าการจัดการใดๆ ก็ตาม ควรศึกษาอย่างมีระบบ (As a System) ซึ่งถือว่าเรื่องนี้เป็นมิติใหม่ทางการศึกษา

## 2.7 พัฒนาการเทคโนโลยีการศึกษา

### 2.7.1 พัฒนาการเทคโนโลยีการศึกษาของในประเทศไทย

นักวิชาการได้กล่าวถึงพัฒนาการเทคโนโลยีการศึกษาของประเทศไทย ไว้ดังนี้

ประไพ เอกอุ้น (2542) ประเทศไทย มีพัฒนาการเทคโนโลยีการศึกษา แบ่งได้เป็น 3 ยุค คือ

1. ยุคแรก สมัยกรุงสุโขทัยจนถึงสมัยกรุงธนบุรี ยุคนี้เป็นยุคเริ่มต้นของการพัฒนาเทคโนโลยีทางการศึกษาของไทย ในสมัยสุโขทัย พ่อขุนรามคำแหงมหาราชทรงประดิษฐ์อักษรไทย เพราะตัวอักษรเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการเผยแพร่วิทยาการต่างๆ ให้ก้าวหน้า

ยิ่งขึ้น และทำให้คนไทยเกิดความรู้สึกหวงแหนชาติไทยนอกจากนี้พระองค์ยังทรงเอาใจใส่ต่อ การศึกษาของประชาชน ดังเช่น การสั่งสอนประชาชน ณ พระแท่นมณังคศิลา ทั้งด้วยพระองค์เอง และทรงนิมนต์พระภิกษุมาสั่งสอน เล่าเรื่องการเทศนา การเขียนเป็นหนังสือ เป็นต้น ยุคนี้มี เทคโนโลยีการศึกษาผ่านสื่อวรรณกรรมที่สำคัญ 2 เรื่อง คือ ภาษิตพระร่วง และไตรภูมิพระร่วงใน สมัยกรุงศรีอยุธยา เทคโนโลยีการศึกษาได้ก้าวหน้าไปมาก ทั้งด้านวิชาการทั้งในประเทศและ วิทยาการจากประเทศตะวันตก หนังสือเรียนเล่มแรกของไทยชื่อ จินตามณีก็เกิดขึ้นในยุคนี้ นอกจากนี้ก็มี วรรณกรรมต่างๆ เกิดขึ้น ในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช พระองค์ทรงดำเนิน นโยบายต่างประเทศระบบเปิด ดันรับชาวต่างประเทศ การค้าและการศาสนา ส่วนหนึ่งของ ชาวยุโรปเหล่านี้ ได้แก่ คณะมิชชันนารี นำวิทยาการใหม่ๆ หลายประการจากยุโรปมาเผยแพร่ใน ประเทศ เช่น การพิมพ์ การจัดตั้งโรงเรียน แต่วิทยาการเหล่านี้ไม่ได้นำมาใช้อย่างจริงจัง ก็เลิกสืบไป เพราะพระมหากษัตริย์สมัยหลังสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ไม่ต้องการให้ชาวยุโรปเข้ามา ดำเนินการกิจการต่างๆ ในประเทศไทย ในสมัยกรุงธนบุรี เทคโนโลยีการศึกษามีไม่มากนัก ทั้งนี้ เพราะประเทศได้รับความเสียหายมาก จากการเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 ในปี พ.ศ. 2310 พระเจ้า กรุงธนบุรีใช้เวลาส่วนใหญ่ในการรวบรวมคนไทย และบูรณะประเทศให้เป็นปึกแผ่นอีกครั้งหนึ่ง อีกทั้งสมัยนี้มีระยะเวลาสั้นเพียง 15 ปีเทคโนโลยีการศึกษาในสมัยนี้จึงมีเพียงวรรณกรรมเท่านั้น

2. ยุคปรับเปลี่ยน ในยุคนี้นับตั้งแต่สมัยพระพุทธยอดฟ้า จุฬาลงกรณ์ครั้งที่ 2 จนถึงปัจจุบัน เมื่อสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ 2 สหรัฐอเมริกา ได้เข้ามามีอิทธิพลในประเทศไทยมาก ขึ้น แทนอังกฤษและฝรั่งเศส สหรัฐอเมริกาได้นำเทคโนโลยีการศึกษาสมัยใหม่หลายอย่างมา เผยแพร่ในประเทศไทย เริ่มต้นด้วยภาพยนตร์ ที่สำนักข่าวสารอเมริกัน ได้นำมาฉาย หลายเรื่องมา สามารถนำมาใช้ ในการศึกษาได้ ทำให้คนไทยเห็นคุณค่าของภาพยนตร์เพื่อนำมาใช้ในการศึกษา กองการศึกษาผู้ใหญ่ กระทรวงศึกษาธิการเริ่มนำภาพยนตร์มาใช้ในการให้การศึกษา ในยุคนี้เองได้ มีการบัญญัติศัพท์ “โสตทัศนศึกษา” ขึ้น โดยมาจากภาษาอังกฤษว่า Audio Visual โสตทัศนศึกษา ในยุคนี้พัฒนาอย่างมีระบบแบบแผน อีกทั้งได้มีการเปิดสอนในระดับอุดมศึกษา ทั้งชั้นปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษา ทำให้ก้าวหน้ากว่าทุกยุคที่ผ่านมาโดยเฉพาะสหรัฐอเมริกาเข้ามามีอิทธิพลอย่าง มากในการจัดการศึกษาของไทย ทั้งนี้เพราะมีนักการศึกษาและผู้บริหารการศึกษาคนไทยได้มี โอกาสไปศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกา เริ่มตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 4 เทคโนโลยีการศึกษาในยุคนี้ แบ่งออกได้เป็นรูปแบบต่างๆ ดังนี้

2.1 เทคโนโลยีการสอน มีการคิดค้นวิธีการเรียนการสอนใหม่ๆ ขึ้นมา หลากหลาย ทั้งจากการประยุกต์จากวิทยาการของต่างประเทศและการสร้างขึ้นมาเอง เช่น ระบบการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียน ระบบการสอนแบบเบญจจันทร์ ระบบการสอนแบบ

จุลภาค ระบบการการสอนแบบสืบสวนสอบสวน เป็นต้น ซึ่งระบบการเรียนการสอนที่ได้รับการพัฒนาขึ้นนี้ ส่วนเอาแนวคิดจากตะวันตกมาทั้งสิ้น

2.2 เทคโนโลยีด้านสื่อ สื่อการศึกษาในยุคนี้ส่วนใหญ่พัฒนามาจากผลิตผลทางด้านวิทยาศาสตร์ และวิศวกรรมศาสตร์ เช่น เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องฉายสไลด์ เครื่องฉายภาพโปร่งใส นอกจากนี้ยังได้มีการนำวิทยุและวิทยุโทรทัศน์มาใช้ในการศึกษาด้วย แต่การนำรูปแบบสื่อจากประเทศตะวันตกมาใช้ทำให้เกิดปัญหาหลายประการเพราะสภาพทางสังคมและเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน นักการศึกษาของไทยจึงได้พัฒนาสื่อการศึกษาขึ้นมาเองเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพทางสังคมและเศรษฐกิจโดยการใช้ทรัพยากรพื้นบ้าน ใช้สื่อราคาเยา

2.3 การจัดตั้งหน่วยงานเพื่อรับผิดชอบเพื่อส่งเสริมและพัฒนาเทคโนโลยีการศึกษา ได้มีการจัดตั้งสถาบันและหน่วยงานต่างๆ ขึ้นเช่น ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา ศูนย์บริการเพื่อการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ในสถาบันการศึกษาต่างๆ ก็มีการจัดตั้งศูนย์ที่ทำหน้าที่ด้านสื่อขึ้นมาเพื่อตอบสนองและส่งเสริมประสิทธิภาพในการศึกษาของผู้เรียนให้มากขึ้น

3. ยุคสารสนเทศ เทคโนโลยีการศึกษาในยุคสารสนเทศเป็นยุคที่คอมพิวเตอร์เข้ามามีบทบาทในการสื่อสารเป็นอย่างยิ่งคือเริ่มตั้งแต่ พ.ศ.2530 เป็นต้นมา อิทธิพลของคอมพิวเตอร์ที่มีต่อการสื่อสารและสังคมทำให้บทบาทของเทคโนโลยีการศึกษาต้องปรับเปลี่ยนตามไปด้วย เทคโนโลยีการศึกษาในยุคนี้จึงแบ่งได้เป็น 4 รูปแบบคือ

1. เทคโนโลยีด้านสื่อ
2. เทคโนโลยีการสื่อสาร
3. เทคโนโลยีด้านระบบ
4. เทคโนโลยีการสอน

โดยสรุป มุมมองเทคโนโลยีที่สมัยเก่ามองเป็นภาพของโสตทัศนศึกษาเปลี่ยนไปปรับเป็นเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร แนวคิดของเทคโนโลยีการศึกษายังอยู่แต่เน้นการนำเอาเทคโนโลยีสื่อสารและการสนเทศ (Information and Communication Technology) มาใช้เพื่อความทันสมัยและทันกับความก้าวหน้าของการสื่อสาร

### 2.7.2 พัฒนาการเทคโนโลยีการศึกษาของต่างประเทศ

นักวิชาการได้กล่าวถึงพัฒนาการของเทคโนโลยีการศึกษาของต่างประเทศไว้ดังนี้ เทคโนโลยีการศึกษาเป็นสหวิทยาการที่รวมเอาศาสตร์ต่างๆ มาประกอบกัน ได้แก่ พฤติกรรมศาสตร์ (Behavioral Sciences) วิทยาการจัดการ (Management Science) และวิทยาศาสตร์

กายภาพ (Physical Science) จากศาสตร์ดังกล่าวจึงเกิดการพัฒนาเทคโนโลยีมาใช้ใน วงการศึกษาโดยมี พัฒนาการจำแนกได้ดังนี้ (ประไพ เอกอุ้น, 2542)

นักการศึกษาที่เป็นผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษา แนวคิดของนักการศึกษาที่มีส่วนวางรากฐานทางเทคโนโลยีการศึกษา แบ่งเป็น 2 ยุค ตามช่วงระยะเวลาดังนี้

ยุคเริ่มแรก จนถึง ปี ค . ศ .1900

1. กลุ่ม โซฟิสต์ (450-350 ปีก่อนคริสต์ศักราช) เป็นกลุ่มนักการศึกษา (Elder Sophists) เป็นผู้ริเริ่มปูพื้นฐานเทคโนโลยีและการสอน มีการใช้เทคโนโลยี การจัดการองค์ความรู้ เน้นพัฒนาการที่ประสบการณ์ เปิดโอกาสให้ผู้ฟังเสนอแนะให้บรรยายในสิ่งที่ต้องการรู้และบรรยายตามความต้องการของผู้บรรยายหรือผู้ฟัง เป็นการบรรยายแบบเปิดใจและสนทนาโดยให้ผู้เรียนใช้ความคิดเห็น มีการวิเคราะห์

2. โสเครติส (399-470) คิดวิธีการสอนแบบ “Socratic Method” คือ การสอนแบบใช้คำถามนำเป็นชุด ซึ่งผู้เรียนเรียนรู้ได้และคำถามต้องเป็นสิ่งที่ผู้เรียนมีประสบการณ์มาแล้ว

3. อเบลาร์ต (1079-1142) คิดวิธีการสอนที่เรียกว่า “Scholastic Method of Instruction” คือการสอนเชิงพุทธิปัญญาโดยฝึกผู้เรียนให้อาศัยหลักการวิเคราะห์ตรรกศาสตร์ของ อริสโตเติล ซึ่งเขาได้เขียนไว้ในหนังสือ Sicet Non (Yes and No) แสดงถึงวิธีการสอนของเขา ซึ่งให้แง่คิด ความรู้แก่ผู้เรียนโดยเสนอแนะว่า อะไรควรและไม่ควร นักเรียนจะเป็นผู้ตัดสินใจและสรุปเลือกเอง วิธีการของอเบลาร์ต เป็นจุดเริ่มต้นของการสืบสวน วิจัย ทดลองและค้นคว้า

4. คอมินิอุส (1592-1670) หลักการสอนของคอมินิอุสมีหลายประการ ที่สำคัญคือใช้วิธีการสอนโดยเลียนแบบธรรมชาติ เนื้อหาต้องจัดให้เหมาะสมกับผู้เรียน การเรียนการสอนควรเริ่มจากวัยเยาว์ ออกแบบให้เหมาะสมกับอายุ ความสนใจและความสามารถของผู้เรียน ควรจำแนกและเรียงเนื้อหาจากง่ายไปหายาก สอนในสิ่งที่นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ควรมีแบบเรียนที่มีภาพประกอบควบคู่ไปกับการสอน สอนตามลำดับความสำคัญก่อนหลัง หลักการแนวคิดทั้งหลายควรอธิบายพร้อมยกตัวอย่างประกอบ การเรียนควรใช้วิธีการสัมผัสโดยหาของจริง มาให้ผู้เรียนศึกษาประกอบคำอธิบาย การอ่านและเขียนควรสอนด้วยกันและสัมพันธ์กับเนื้อหา เนื้อหาการสอนแบบบรรยายและมีภาพประกอบไม่ควรลงโทษด้วยวิธีการเมิ่นตีเมื่อผู้เรียนประสบความล้มเหลว การเรียนวัตถุประสงค์เนื้อหาใดๆ ควรเน้นลำดับ ตำแหน่งและความ สัมพันธ์กับสิ่งอื่น โรงเรียนควรมีบรรยากาศที่ดีในการเรียนการสอน

คอมินิอุส (1592-1670) ได้เขียนหนังสือที่สำคัญเกี่ยวกับเทคนิคการสอนของเขาชื่อ Great Didactic และอีกเล่มคือ โลกในรูปภาพ Orbus Pictures แนวความคิดของคอมินิอุสได้รับการยอมรับและนำไปใช้ในการเรียนการสอนจนปัจจุบัน

1. แลนคาสเตอร์ (1778-1838) ได้เริ่มการสอนระบบพีเลียง (Monitor System) โดยครูสอนหัวหน้านักเรียน (พีเลียง) และหัวหน้านักเรียนจะสามารถสอนนักเรียนได้ต่อไป วิธีการของเขาคือการจัดสภาพห้องเรียน ดำเนินการสอนและใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างคุ้มค่าและประหยัด

2. เปสตาลอสซี (1746-1827) พัฒนาระบบการศึกษาที่ยึดหลักการศึกษาจากหนังสือ Emile ของรุสโซ โดยเน้นการศึกษาตามความสนใจของผู้เรียน จัดสภาพแวดล้อมให้เรียนรู้ตามธรรมชาติ ประยุกต์หลักจิตวิทยามาใช้ในการสอนด้วยการเน้นประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับ (1) ตัวเลข (2) รูปร่าง และ (3) ชื่อและความคิด

3. เฟรเบล (1782-1852) เป็นผู้ริเริ่มการอนุบาลศึกษา โดยเน้นการสอนให้มี (1) กิจกรรมอิสระ (2) ความคิดสร้างสรรค์ (3) การเข้าสังคม และ (4) การแสดงออกทางกาย ระบบการสอนของเฟรเบล จึงครอบคลุมเนื้อหาและประสบการณ์ 3 ลักษณะ ได้แก่ (1) เกมและเพลง (2) การก่อสร้าง และ (3) ราววัดและอาชีพ

### 3. การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การศึกษาวรรณกรรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้วิจัยศึกษาเนื้อหาครอบคลุม (1) ความหมายการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (2) หลักการพื้นฐานที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (3) ความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (4) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (5) องค์ประกอบและตัวบ่งชี้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (6) เทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (7) ประเภทของการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

#### 3.1 ความหมายการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

นักวิชาการกล่าวถึงความหมายการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ไว้ดังนี้

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542, น. 15) ให้ความหมาย การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญว่า คือ วิธีการสำคัญที่สามารถสร้างและพัฒนาผู้เรียน ให้เกิดคุณลักษณะต่างๆ ที่ต้องการในยุคโลกาภิวัตน์ เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียน

ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนในเรื่องที่สอดคล้องกับความสามารถและความต้องการของตนเองและได้พัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ ซึ่งแนวคิด การจัดการศึกษานี้เป็นแนวคิดที่มีรากฐานจากปรัชญาการศึกษาและทฤษฎีการเรียนรู้ต่างๆ ที่ได้พัฒนาอย่างต่อเนื่องยาวนาน และเป็นแนวทางที่ได้รับการพิสูจน์ว่าสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตามต้องการอย่างได้ผล

คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ (2543, น. 36-37) ให้ความหมายว่า การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การจัดการกิจกรรมโดยวิธีต่างๆ อย่างหลากหลายที่มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการ เรียนรู้อย่างแท้จริงเกิดการพัฒนาตนและสังคมคุณลักษณะที่จำเป็นสำหรับการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมของประเทศชาติต่อไป

พิมพ์นธ์ เชชะคุปต์ (2550, น. 21) ให้ความหมายว่าการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือแนวการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่และสิ่งประดิษฐ์ใหม่ โดยการใช้กระบวนการทางปัญญา (กระบวนการคิด) กระบวนการทางสังคม (กระบวนการกลุ่ม) และให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์และมีส่วนร่วมในการเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ โดยผู้สอนมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียน การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญต้องจัดให้สอดคล้องกับความสนใจ ความสามารถและความถนัดเน้นการบูรณาการความรู้ในศาสตร์สาขาต่างๆ ใช้หลากหลายวิธีการสอนหลากหลายแหล่งความรู้สามารถพัฒนาปัญญาอย่างหลากหลายคือ พหุปัญญา รวมทั้งเน้นการวัดผลอย่างหลากหลายวิธี

โดยสรุป การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่หลากหลาย สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดสาระที่จะเรียนรู้ ทำกิจกรรม และปฏิบัติจริง จนค้นพบข้อความรู้ และวิธีการปฏิบัติด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

### 3.2 หลักการพื้นฐานที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

หลักการพื้นฐานของแนวคิดที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกล่าวไว้ ดังนี้กระทรวงศึกษาธิการ (2542) กล่าวถึงหลักการพื้นฐานที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บทที่กำหนดขึ้นเพื่อแก้ปัญหาการศึกษาของไทย และถือได้ว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการปฏิรูปการศึกษาโดยเฉพาะการปฏิรูปการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. มาตรา 8 การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง



2. มาตรา 27 ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรภาคบังคับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในวรรคหนึ่ง ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

3. มาตรา 28 หลักสูตรสถานศึกษาต่างๆ รวมทั้งหลักสูตรสถานศึกษาสำหรับบุคคลพิการ ต้องมีลักษณะหลากหลาย ทั้งนี้ให้จัดตาม ความเหมาะสมของแต่ละระดับ โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลให้เหมาะสมแก่วัยและศักยภาพ สาระของหลักสูตรทั้งที่เป็นวิชาการ และวิชาชีพ ต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม

4. มาตรา 24 จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัด โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

5. มาตรา 22 ที่กำหนดว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

6. มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ โดย

6.1 จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

6.2 ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

6.3 จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้คิดได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

6.4 จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

6.5 ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมสื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้ครูและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกัน จากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ

6.6 จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

7. มาตรา 25 รัฐต้องเร่งส่งเสริมการดำเนินงาน และการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ แหล่งข้อมูล และแหล่งการเรียนรู้อื่น อย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ

8. มาตรา 26 ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรม การร่วมกิจกรรม และการทดสอบความรู้ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา

จากหลักการสำคัญแห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กล่าวคือ ด้านหลักสูตร กล่าวถึงการปฏิรูปหลักสูตรให้ต่อเนื่อง เชื่อมโยง มีความสมดุลในเนื้อหาสาระ ทั้งที่เป็นวิชาการ วิชาชีพ และวิชาว่าด้วยความเป็นมนุษย์ และให้มีการบูรณาการเนื้อหาหลากหลายที่มีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต ได้แก่

1. เนื้อหาเกี่ยวกับตนเองและความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับสังคม
2. เนื้อหาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การบำรุงรักษา ใช้ประโยชน์จากธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
3. เนื้อหาเกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม กฎมณเฑียรบาลไทย
4. เนื้อหาความรู้และทักษะด้านคณิตศาสตร์และภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง
5. เนื้อหาความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ด้านกระบวนการเรียนรู้ กล่าวถึง กระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และเป็นการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2543) ได้สรุปถึงลักษณะกระบวนการจัดการเรียนรู้ในสาระของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ไว้ 6 ประการ ได้แก่

1. มีการจัดเนื้อหาที่สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน
2. ให้มีการเรียนรู้จากประสบการณ์และฝึกนิสัยรักการอ่าน
3. จัดให้มีการฝึกทักษะกระบวนการและการจัดการ
4. มีการผสมผสานเนื้อหาสาระด้านต่างๆ อย่างสมดุล ปลูกฝังคุณธรรม

5. จัดการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และรอบรู้

6. จัดให้มีการเรียนรู้ได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ และให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ด้วย

ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้โดยผู้เรียนเป็นสำคัญ จะต้องประเมินผู้เรียนตามสภาพจริง โดยการใช้วิธีการประเมินผู้เรียนหลายๆ วิธี ได้แก่ การสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และการร่วมกิจกรรม การใช้แฟ้มสะสมงาน การทดสอบ การสัมภาษณ์ ควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนการสอน ผู้เรียนจะมีโอกาสแสดงผลการเรียนรู้ได้หลายแบบ ไม่เพียงแต่ความสามารถทางผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ซึ่งวัดได้โดยแบบทดสอบเท่านั้น การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้แบบนี้แสดงให้เห็นความแตกต่างอันเกิดจากผลการพัฒนาตนเองของผู้เรียนในด้านต่างๆ ได้ชัดเจนมากขึ้น

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามแนวทางแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 ดังกล่าว ครูหรือผู้จัดการเรียนรู้ ควรมีความเชื่อพื้นฐานอย่างน้อย 3 ประการ คือ

1. เชื่อว่าทุกคนมีความแตกต่างกัน
2. เชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้ได้
3. เชื่อว่าการเรียนรู้เกิดได้ทุกที่ ทุกเวลา

โดยสรุป การจัดการเรียนรู้จึงเป็นการจัดการบรรยากาศ จัดกิจกรรม จัดสื่อ จัดสถานการณ์ ประสบการณ์ เป็นต้น ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพ ครูจึงมีความจำเป็นที่จะต้องใช่วิธีการที่หลากหลาย ออกแบบหรือวางแผนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับผู้เรียน โดยเฉพาะต้องมีการใช้สื่อ เครื่องมือ ตลอดจนเทคนิค วิธีการต่างๆ หรือที่เรียกโดยรวมว่าเทคโนโลยีการศึกษา เข้ามาใช้สำหรับจัดกิจกรรมหรือออกแบบการเรียนรู้แก่ผู้เรียน อย่างไรก็ตามในการจัดการเรียนรู้แต่ละครั้ง แต่ละเรื่อง ครูต้องเปิดโอกาสให้กับผู้เรียน เลือกรหรือตัดสินใจในเนื้อหาสาระที่สนใจ เป็นประโยชน์ต่อตัวผู้เรียน และเปิดโอกาสให้นักเรียนเป็นมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ โดยได้คิด ได้รวบรวมความรู้และลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเอง

### 3.3 ความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542) กล่าวถึงความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมส่ง ผลต่อการปฏิรูปการศึกษา ดังนั้นเป้าหมายของการจัดการศึกษาจะต้องมุ่งสร้างสรรค์สังคมและมุ่งสร้างคนให้มีศักยภาพและมีความสามารถที่จะพัฒนาตนเองให้เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาประเทศชาติ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ วิธีการ

สำคัญที่สามารถสร้างและพัฒนาผู้เรียน เพราะการจัดการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนในเรื่องที่สอดคล้องกับความสามารถและความต้องการของตนเองและได้พัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ ซึ่งแนวทางการจัดการศึกษานี้เป็นแนวคิดที่มีรากฐานจากปรัชญาการศึกษาและทฤษฎีการเรียนรู้ต่างๆ และเป็นแนวทางที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตามต้องการ การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนี้ ผู้เรียนจะได้รับการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบและมีส่วนร่วมต่อการเรียนรู้ของตนเอง มีการส่งเสริมความคิดของผู้เรียนและอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบใหม่ มีลักษณะดังนี้คือ

1. การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ เนื้อหาวิชามีความสำคัญและมีความหมายต่อการเรียนรู้โดยปัจจัยที่จะต้องนำมาพิจารณา ได้แก่ เนื้อหาวิชา ความต้องการและประสบการณ์เดิมของผู้เรียนเนื่องจากการเรียนรู้ที่สำคัญและมีความหมายนั้นขึ้นอยู่กับเนื้อหาที่สอนและเทคนิคการสอน

2. ครูมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกและเป็นแหล่งความรู้ ครูจะต้องมีความสามารถที่จะค้นพบความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน เป็นแหล่งความรู้ที่ทรงคุณค่าของผู้เรียน และสามารถค้นคว้าหาสื่อวัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับผู้เรียน

3. ผู้เรียนมีบทบาทรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง บทบาทของครูคือผู้สนับสนุนและเป็นแหล่งความรู้ของผู้เรียน ผู้เรียนจะรับผิดชอบวางแผนสิ่งที่ตนจะเรียน มีส่วนร่วมในการเลือกและเริ่มต้นการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีการศึกษาค้นคว้า รับผิดชอบการเรียนตลอดจนประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง

4. การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งให้ผู้เรียนมองเห็นตนเองในแงุ่มุมที่แตกต่างออกไปจากเดิม ผู้เรียนจะมีความมั่นใจในตนเองและควบคุมตนเองได้มากขึ้น มีวุฒิภาวะสูงมากขึ้น ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตนให้สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อม และมีส่วนร่วมกับเหตุการณ์ต่างๆมากขึ้น

5. ความสัมพันธ์ที่กระหว่างผู้เรียนในกลุ่มจะช่วยส่งเสริมความเจริญงอกงาม พัฒนาความเป็นผู้ใหญ่ การปรับปรุงการทำงาน และการจัดการกับชีวิตของแต่ละบุคคล ถือเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันของผู้เรียน

6. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม ผู้เรียนจะได้รับความสนุกสนานจากการเรียน หากได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ได้ทำงานร่วมกับเพื่อนๆ ได้ค้นพบข้อคำถามและคำตอบใหม่ๆ

สิ่งใหม่ๆ รวมทั้งการบรรลุผลสำเร็จของงานที่พวกเขาเริ่มด้วยตนเอง การเรียนรู้จึงประสบผลสำเร็จ

7. การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นจุดเริ่มของการพัฒนาผู้เรียนหลายๆ ด้านเช่น คุณลักษณะด้านความรู้ ความคิด ด้านการปฏิบัติ ด้านอารมณ์ความรู้สึก จะได้รับการพัฒนาไปพร้อมๆ กัน การศึกษาถือเป็นการพัฒนาประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียนหลายๆ ด้านพร้อมกัน

### 3.4 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ (2555, น. 4-9) กล่าวถึงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สรุปได้ดังนี้

การจัดกิจกรรมหรือออกแบบการเรียนรู้อาจทำได้หลายวิธีการและหลายเทคนิค แต่มีข้อควรคำนึงว่า ในการจัดการเรียนรู้แต่ละครั้ง แต่ละเรื่อง ได้เปิดโอกาสให้กับผู้เรียนในเรื่องต่อไปนี้หรือไม่

1. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นผู้เลือกหรือตัดสินใจในเนื้อหาสาระที่สนใจเป็นประโยชน์ต่อตัวผู้เรียนหรือไม่

2. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ โดยได้คิดได้รวบรวมความรู้และลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเองหรือไม่ ซึ่ง ทิศนา ขัมมณี (2547) ได้นำเสนอแนวคิดในการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและสามารถนำไปใช้เป็นแนวปฏิบัติได้ ดังนี้

2.1 กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีที่ควรช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางด้านร่างกาย (Physical Participation) คือ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเคลื่อนไหวร่างกาย เพื่อช่วยให้ประสาทการเรียนรู้ของผู้เรียนตื่นตัว พร้อมทั้งจะรับข้อมูลและการเรียนรู้ต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นการรับรู้เป็นปัจจัยสำคัญในการเรียนรู้ ถ้าผู้เรียนอยู่ในสภาพที่ไม่พร้อม แม้จะมีการให้ความรู้ที่ดีๆ ผู้เรียนก็ไม่สามารถรับได้ ดังจะเห็นได้ว่า ถ้าปล่อยให้ผู้เรียนนั่งนานๆ ในไม่ช้าผู้เรียนก็จะหลับหรือคิดเรื่องอื่นๆ แต่ถ้าให้มีการเคลื่อนไหวทางกายบ้างก็จะทำให้ประสาทการเรียนรู้ของผู้เรียนตื่นตัวและพร้อมที่จะรับและเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ดี ดังนั้น กิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียน จึงควรเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวในลักษณะใดลักษณะหนึ่งเป็นระยะๆ ตามความเหมาะสมกับวัยและระดับความสนใจของผู้เรียน

2.2 กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีที่ควรช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางสติปัญญา (Intellectual Participation) คือ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเคลื่อนไหวทางสติปัญญาต้องเป็นกิจกรรมที่ทำทลายความคิดของผู้เรียน สามารถกระตุ้นสมองของผู้เรียนให้เกิดการเคลื่อนไหวต้องเป็นเรื่องที่ไม่ยากหรือง่ายเกินไปทำให้ผู้เรียนเกิดความสนุกที่จะคิด

2.3 กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดี ควรช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสังคม (Social Participation) คือ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลหรือสิ่งแวดล้อมรอบตัว เนื่องจากมนุษย์จำเป็นต้องอยู่รวมกันเป็นหมู่คณะมนุษย์ต้องเรียนรู้ที่จะปรับตัวเข้ากับอื่นและสภาพแวดล้อมต่างๆ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทางด้านสังคม

2.4 กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีควรช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางอารมณ์ (Emotional Participation) คือ เป็นกิจกรรมที่ส่งผลต่ออารมณ์ความรู้สึกของผู้เรียน ซึ่งจะช่วยให้การเรียนรู้เกิดจากความหมายต่อตนเองโดยกิจกรรมดังกล่าวควรเกี่ยวข้องกับผู้เรียนโดยตรง โดยปกติการมีส่วนร่วมทางอารมณ์นี้มักเกิดขึ้นพร้อมกับการกระทำอื่นๆ อยู่แล้ว เช่น กิจกรรมทางกายสติปัญญาและสังคม ทุกครั้งที่ผู้สอนให้ผู้เรียนเคลื่อนที่ เปลี่ยนอิริยาบถ เปลี่ยนกิจกรรม ผู้เรียนจะเกิดอารมณ์ความรู้สึกอาจเป็นความพอใจ ไม่พอใจ หรือเฉยๆ การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสามารถใช้ได้กับการจัดการเรียนการสอนทุกวิชาเพียงแต่ธรรมชาติของเนื้อหาวิชาที่ต่างกันจะมีลักษณะที่เอื้ออำนวยให้ผู้สอนออกแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในจุดเด่นที่ต่างกัน คือรายวิชาที่มีเนื้อหามุ่งให้ผู้เรียนเรียนรู้กฎเกณฑ์และการนำเอากฎเกณฑ์ไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ เช่น วิชาคณิตศาสตร์ หรือการใช้ไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ ผู้สอนสามารถใช้กิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตัวเองโดยใช้วิธีสอนแบบอุปนัย และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้นำกฎเกณฑ์ที่ทำความเข้าใจได้ไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ โดยใช้วิธีการสอนแบบนิรนัย การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นก็จะเป็นการเรียนรู้ที่ยั่งยืนเพราะผู้เรียนได้สร้างความรู้ด้วยตัวเองรายวิชาที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ค้นพบความรู้จากการค้นคว้าทดลองและการอภิปรายโดยใช้หลักเหตุผล เช่น วิชาวิทยาศาสตร์ผู้เรียนมีโอกาสที่จะได้สร้างความรู้เองโดยตรง เพียงแต่ผู้สอนต้องรู้จักการใช้คำถามที่ช่วยและเชื่อมโยงความคิด ประกอบกับการได้มีโอกาสทำการทดลองเป็นการปฏิบัติร่วมกัน ผู้เรียนจะได้มีปฏิสัมพันธ์กัน มีการเคลื่อนไหวร่างกายเพื่อสร้างความรู้ผ่านกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่ทำงานอยู่แล้ว รายวิชาที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลที่หลากหลายเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตของคนในสังคม ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลข้อมูลที่มีลักษณะช่วยให้ออกความคิดเห็นได้ เช่น วิชาสังคมศึกษา และวรรณคดีเป็นลักษณะพิเศษที่ผู้สอนจะนำมาใช้เป็นเครื่องมือให้เกิดกิจกรรมการใช้ความคิดอภิปราย นำไปสู่ข้อสรุป เป็นผลของการเรียนรู้และการสร้างนิสัยยอมรับฟังความคิดเห็น เป็นวิถีทางที่ดีในการปลูกฝังประชาธิปไตยให้กับผู้เรียนรายวิชาที่ต้องอาศัยการเคลื่อนไหวร่างกายเป็นหลักเช่น วิชา พลศึกษาและงานอาชีพ ผู้สอนควรใช้โอกาสดังกล่าว ให้ผู้เรียนได้สร้างความรู้ผ่านกระบวนการทำงานรายวิชาที่ส่งเสริมความคิดจินตนาการ และการสร้าง

สุนทรียภาพ เช่นวิชาศิลปะและดนตรี นอกจากจะมีโอกาสเคลื่อนไหวร่างกายแล้ว ผู้เรียนยังมีโอกาสได้สร้างความรู้ และความรู้สึกที่ดี ผ่านกระบวนการทำงานที่ผู้สอนออกแบบไว้ให้ผู้สอนที่ประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมักเป็นผู้สอนที่มีความตั้งใจและสนุกในการทำงานสอน เป็นคนช่างสังเกตและเอาใจใส่ผู้เรียนและมักจะได้ผลการตอบสนองที่ดีจากผู้เรียน แม้จะยังไม่มากในจุดเริ่มต้น แต่เมื่อปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอก็จะสังเกตได้ถึงการเปลี่ยนแปลงของผู้เรียนในทางที่ดีขึ้น

โดยสรุป การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนี้ เป็นการจัดการกระบวนการเรียนรู้แบบใหม่ ที่มีลักษณะแตกต่างจากการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบดั้งเดิมทั่วไป คือ (1) ผู้เรียนมีบทบาทรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตน ผู้เรียนเป็นผู้เรียนรู้บทบาทของผู้สอน คือ ผู้สนับสนุน (Supporter) และเป็นแหล่งความรู้ (Resource Person) ของผู้เรียน ผู้เรียนจะรับผิดชอบตั้งแต่เลือกและวางแผนสิ่งที่ตนจะเรียนหรือเข้าไปมีส่วนร่วมในการเลือกและจะเริ่มต้นการเรียนรู้ด้วยตนเอง ด้วยการศึกษาค้นคว้ารับผิดชอบการเรียนตลอดจนประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง (2) เนื้อหาวิชาที่มีความสำคัญและมีความหมายต่อการเรียนรู้ ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ปัจจัยสำคัญที่จะต้องนำมาพิจารณาประกอบด้วยได้แก่ เนื้อหาวิชาประสบการณ์เดิมและความต้องการของผู้เรียน การเรียนรู้ที่สำคัญและมีความหมายจึงขึ้นอยู่กับสิ่งที่สอน (เนื้อหา) และวิธีที่ใช้สอน (เทคนิคการสอน) (3) การเรียนรู้จะประสบผลสำเร็จหากผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนผู้เรียนจะได้รับความสนุกสนานจากการเรียน หากได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ได้ทำงานร่วมกันกับเพื่อนๆ ได้ค้นพบข้อคำถามและคำตอบใหม่ๆ สิ่งใหม่ๆ ประเด็นที่ท้าทายและความสามารถในเรื่องใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นรวมทั้งการบรรลุผลสำเร็จของงานที่พวกเขาเริ่มด้วยตนเอง (4) สัมพันธภาพระหว่างผู้เรียน การมีสัมพันธภาพในกลุ่มจะช่วยส่งเสริมความเจริญงอกงามการพัฒนาความเป็นผู้ใหญ่ การปรับปรุงการทำงานและการจัดการกับชีวิตของแต่ละบุคคลสัมพันธภาพระหว่างสมาชิกในกลุ่มจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันของผู้เรียน (5) ผู้สอนคือผู้อำนวยความสะดวกและเป็นแหล่งความรู้ ในการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้สอนจะต้องมีความสามารถที่จะค้นพบความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียนเป็นแหล่งความรู้ที่ทรงคุณค่าของผู้เรียน และสามารถค้นคว้าหาสื่อวัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับ ผู้เรียน สิ่งที่สำคัญที่สุดคือความเต็มใจของผู้สอนที่จะช่วยเหลือโดยไม่มีเงื่อนไข ผู้สอนจะให้ทุกอย่างแก่ผู้เรียน ไม่ว่าจะ เป็นความเชี่ยวชาญ ความรู้ เจตคติ และการฝึกฝน โดย ผู้เรียนมีอิสระที่จะรับหรือไม่รับการให้ นั่นก็ได้ (6) ผู้เรียนมีโอกาสเห็นตนเองในแง่มุมที่แตกต่างจากเดิม การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งให้ผู้เรียนมองเห็นตนเองในแง่มุมที่แตกต่างออกไป ผู้เรียนจะมีความมั่นใจในตนเอง และควบคุมตนเองได้มากขึ้นสามารถเป็นในสิ่งที่อยากเป็นมีวุฒิภาวะสูงมากขึ้น ปรับเปลี่ยน

พฤติกรรมตนให้สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อม และมีส่วนร่วมกับเหตุการณ์ต่างๆ มากขึ้น และ (7) การศึกษา คือการพัฒนาประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียนหลายๆด้านพร้อมกันไปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นจุดเริ่มของการพัฒนาผู้เรียนหลายๆ ด้านเช่นคุณลักษณะด้านความรู้ ความคิด ด้านการปฏิบัติ และด้านอารมณ์ ความรู้สึกจะได้รับการพัฒนาไปพร้อมๆ กัน

### 3.5 องค์ประกอบและตัวบ่งชี้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

กระทรวงศึกษาธิการ (2542) กล่าวถึงองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ตาม การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติมพุทธศักราช 2545 มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยมีเป้าหมายให้ผู้เรียนเป็นคนเก่ง ดี และมีความสุข ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยหลายประการ ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

#### 1. การบริหารจัดการ

การบริหารจัดการนับว่าเป็นองค์ประกอบที่สนับสนุนส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่สำคัญโดยเฉพาะการบริหารจัดการของมหาวิทยาลัยที่เน้นการพัฒนาทั้งระบบการพัฒนาทั้งระบบของมหาวิทยาลัย หมายถึงการดำเนินงานในทุกองค์ประกอบของมหาวิทยาลัยให้ไปสู่เป้าหมายเดียวกันคือคุณภาพของผู้เรียนตามวิสัยทัศน์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด ดังนั้นตัวบ่งชี้ที่แสดงถึงการพัฒนาระบบของมหาวิทยาลัยประกอบด้วย

1.1 การกำหนดเป้าหมายการพัฒนาที่มีจุดเน้นการคุณภาพบัณฑิตอย่างชัดเจน

1.2 การกำหนดแผนยุทธศาสตร์สอดคล้องกับเป้าหมาย

1.3 การกำหนดแผนการดำเนินงานในทุกองค์ประกอบของมหาวิทยาลัยสอดคล้องกับเป้าหมายและเป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์

1.4 การจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายใน

1.5 การจัดทำรายงานประจำปีเพื่อรายงานผู้เกี่ยวข้องและสอดคล้องกับแนวทาง การประกันคุณภาพจากภายนอก

#### 2. การจัดการเรียนรู้

ทิสนา แจมมณี (2547) กล่าวถึง องค์ประกอบหลักที่แสดงถึงการเรียนรู้อย่างเป็นรูปธรรมประกอบด้วยความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายที่แท้จริงของการเรียนรู้ บทบาทของผู้สอนและบทบาทของผู้เรียนการจัดการเรียนการสอน โดยให้ผู้เรียนเป็นสำคัญจะทำได้สำเร็จเมื่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนได้แก่ ผู้สอนและผู้เรียน มีความเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับความหมายของการเรียนรู้ iva ดังนี้



1) การเรียนรู้เป็นงานเฉพาะบุคคลทำแทนกันไม่ได้ ผู้สอนที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ต้องเปิดโอกาสให้เขาได้มีประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยตัวของเขาเอง

2) การเรียนรู้เป็นกระบวนการทางสติปัญญาที่ต้องมีการใช้กระบวนการคิดสร้างความเข้าใจ ความหมายของสิ่งต่างๆ ดังนั้นผู้สอนจึงควรกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้กระบวนการคิดทำความเข้าใจสิ่งต่างๆ

3) การเรียนรู้เป็นกระบวนการทางสังคม เพราะในเรื่องเดียวกันอาจคิดได้หลายแง่หลายมุมทำให้เกิดการขยาย เติมเต็มข้อความรู้ ตรวจสอบความถูกต้องของการเรียนรู้ตามที่สังคมยอมรับด้วย ดังนั้นผู้สอนที่ปรารถนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จะต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลอื่นหรือแหล่งข้อมูลอื่นๆ

4) การเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่สนุกสนาน เป็นความรู้ที่เบิกบานเพราะหลุดพ้นจากความไม่รู้ นำไปสู่ความใฝ่รู้ อยากรู้อีกเพราะเป็นเรื่องน่าสนใจผู้สอนจึงควรสร้างภาวะที่กระตุ้นให้เกิดความอยากรู้หรือคับข้องใจบ้างผู้เรียนจะหาคำตอบเพื่อให้หลุดพ้นจากความข้องใจ และเกิดความสุขขึ้นจากการได้เรียนรู้เมื่อพบคำตอบด้วยตนเอง

5) การเรียนรู้เป็นงานต่อเนื่องตลอดชีวิต ขยายพรมแดนความรู้ได้ไม่มีที่สิ้นสุด ผู้สอนจึงควรสร้างกิจกรรมที่กระตุ้นให้เกิดการแสวงหาความรู้ไม่รู้จักจบ

6) การเรียนรู้เป็นการเปลี่ยนแปลงเพราะได้รู้มากขึ้นทำให้เกิดการนำความรู้ไปใช้ในการเปลี่ยนแปลงสิ่งต่างๆ เป็นการพัฒนาไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น ผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับรู้ผลการพัฒนาของตัวเอง

จากความหมายของการเรียนรู้ที่กล่าวมา ผู้สอนจึงต้องคำนึงถึงประเด็นต่างๆ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนี้

- 1) ความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน
- 2) การเน้นความต้องการของผู้เรียนเป็นหลัก
- 3) การพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียน
- 4) การจัดกิจกรรมที่น่าสนใจ ไม่ทำให้ผู้เรียนรู้สึกเบื่อหน่าย
- 5) ความเมตตากรุณาต่อผู้เรียน
- 6) การท้าทายให้ผู้เรียนอยากรู้
- 7) การตระหนักถึงเวลาที่เหมาะสมที่ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้
- 8) การสร้างบรรยากาศหรือสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการปฏิบัติจริง
- 9) การสนับสนุนและส่งเสริมการเรียนรู้
- 10) การมีจุดมุ่งหมายของการสอน

11) ความเข้าใจผู้เรียน

12) ภูมิหลังของผู้เรียน

13) การไม่ยึดวิธีการใดวิธีการหนึ่งเท่านั้น

14) การเรียนการสอนที่ดีเป็นพลวัต (Dynamic) กล่าวคือมีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาทั้งในด้านการจัดกิจกรรม การสร้างบรรยากาศ รูปแบบเนื้อหาสาระ เทคนิค และ วิธีการ

15) การสอนในสิ่งที่ไม่ไกลตัวผู้เรียนมากเกินไป

16) การวางแผนการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ

### 3. การเรียนรู้ของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551, น. 12-13) กล่าวว่า องค์ประกอบสุดท้ายที่สำคัญและนับว่าเป็นเป้าหมายของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ องค์ประกอบด้านการเรียนรู้ซึ่งมีลักษณะที่แตกต่างจากเดิมที่เน้นเนื้อหาสาระเป็นสำคัญ และสอดคล้องกับองค์ประกอบด้านการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้เพราะการจัดการเรียนรู้ก็เพื่อเน้นให้มีผลต่อการเรียนรู้ ดังนั้น ตัวบ่งชี้ที่บอกลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียนประกอบด้วย

3.1 การเรียนรู้อย่างมีความสุข อันเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล คำนึงถึงการทำงานของสมองที่ส่งผลต่อการเรียนรู้และพัฒนาการทางอารมณ์ของผู้เรียน ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องที่ต้องการเรียนรู้ในบรรยากาศที่เป็นธรรมชาติ บรรยากาศของการเอื้ออาทรและเป็นมิตรตลอดจนแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายนำผลการเรียนรู้ไปใช้ในชีวิตจริงได้

3.2 การเรียนรู้จากการได้คิดและลงมือปฏิบัติจริง หรือกล่าวอีกลักษณะหนึ่งคือ “เรียนด้วยสมองและสองมือ” เป็นผลจากการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้คิด ไม่ว่าจะเกิดจากสถานการณ์หรือคำถามก็ตาม และได้ลงมือปฏิบัติจริงซึ่งเป็นการฝึกทักษะที่สำคัญคือ การแก้ปัญหา ความมีเหตุผล

3.3 การเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และเรียนรู้ร่วมกับบุคคลอื่น เป้าหมายสำคัญด้านหนึ่งในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญคือ ผู้เรียนแสวงหาความรู้ที่หลากหลายทั้งในและนอกมหาวิทยาลัยทั้งที่เป็นเอกสารวัสดุสถานที่ สถานประกอบการบุคคลซึ่งประกอบด้วย เพื่อน กลุ่มเพื่อนหรือผู้เป็นภูมิปัญญาของชุมชน

3.4 การเรียนรู้แบบองค์รวมหรือบูรณาการเป็นการเรียนรู้ที่ผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ ได้สัดส่วนกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ความดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในทุกวิชาที่จัดให้เรียนรู้

3.5 การเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง เป็นผลสืบเนื่องมาจากความเข้าใจของผู้สอนที่ยึดหลักการว่าทุกคนเรียนรู้ได้และเป้าหมายที่สำคัญคือพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถที่จะแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง ผู้สอนจึงควรสังเกตและศึกษาธรรมชาติของการเรียนรู้ของผู้เรียนว่าถนัดที่จะเรียนรู้แบบใดมากที่สุด ในขณะที่เดียวกันกิจกรรมการเรียนรู้จะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้วางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเอง การสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้ของตนเองผู้เรียนจะได้รับการฝึกด้านการจัดการแล้วยังฝึกด้านสมาธิความมีวินัยในตนเอง และการรู้จักตนเองมากขึ้น

โดยสรุป การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นเป้าหมายของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและสอดคล้องกับองค์ประกอบด้านการจัดการเรียนรู้ดังนั้นตัวบ่งชี้ที่บอกถึงลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียนประกอบด้วยการเรียนรู้อย่างมีความสุข การเรียนรู้จากการได้คิดและลงมือ การเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย การเรียนรู้แบบองค์รวมและการเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง

### 3.6 เทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

นักวิชาการกล่าวถึงเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไว้ดังนี้  
ทิสนา แคมมณี (2547) เทคนิคการจัดการกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตัวเอง

1. การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้เรียนรู้ โดยพยายามจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้สร้างความรู้ ได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคล สื่อ และสิ่งแวดล้อมต่างๆ โดยใช้กระบวนการต่างๆ เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และผู้เรียนมีโอกาสนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์อื่น คำถามคือ ผู้สอนจะมีวิธีการหรือเทคนิคที่จะทำให้เกิดเหตุการณ์นั้นๆ ได้อย่างไร ผู้สอนทั่วไปยังเข้าใจคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเข้าใจว่า การให้ผู้เรียนค้นพบความรู้ด้วยตนเองคือ การปล่อยให้ผู้เรียน เรียนรู้กันเองโดยที่ผู้สอนไม่ต้องมีบทบาทอะไร หรือใช้วิธีส่งให้ผู้เรียนไปที่ห้องสมุด อ่านหนังสือกันเองแล้วเขียนรายงานมาส่งซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง แม้ว่าการให้การเรียนรู้เกิดขึ้นที่ตัวผู้เรียน เป็นลักษณะที่ถูกต้องของ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แต่การที่ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ขึ้นมาได้เองนั้นเป็นเรื่องยาก ผู้สอนจึงต้องมีหน้าที่เตรียมจัดสถานการณ์และกิจกรรมต่างๆ นำทางไปสู่ การเรียนรู้ โดยไม่ใช่วิธีบอกความรู้โดยตรง หรือถ้าจะจัดสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้ค้นพบความรู้โดยใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งข้อมูล ผู้สอนจะต้องสำรวจให้ผู้เรียนก่อนว่า ภายในห้องสมุดมีข้อมูลอะไรอยู่บ้าง อยู่ที่ใด จะค้นหาอย่างไร แล้วจึงวางแผนสั่งการ ผู้เรียนต้องรู้เป้าหมายของการค้นหาจากคำสั่งที่ผู้สอนให้ รวมถึงการแนะแนวทางที่จะทำงานให้สำเร็จ

และในขณะที่ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ ผู้สอนควรสังเกตการณ์อยู่ด้วย เพื่ออำนวยความสะดวก นำข้อมูลนั้นมาปรับปรุง การจัดการเรียนการสอนในครั้งต่อไป

### 2. เทคนิคการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนทำงานร่วมกับคนอื่น

ความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้สอนอีกประการหนึ่ง คือ ผู้สอนเข้าใจว่าการจัดการเรียนการสอนแบบนี้ต้องจัดโต๊ะเก้าอี้ให้ผู้เรียนได้นั่งรวมกลุ่มกัน โดยไม่เข้าใจว่าการนั่งรวมกลุ่มนั้นทำเพื่ออะไร ความเข้าใจที่ถูกต้องคือ เมื่อผู้เรียนจะต้องทำงานร่วมกัน จึงจัดเก้าอี้ให้นั่งรวมกลุ่มเป็นกลุ่ม ไม่ใช่ นั่งรวมกลุ่มกัน แต่ต่างคนต่างทำงานของตัวเอง การจัดให้ผู้เรียนทำงานร่วมกัน ผู้สอนจะต้องกำกับดูแลให้สมาชิกในกลุ่มทุกคนมีบทบาทในการทำงาน ซึ่งรูปแบบการจัดการเรียนการสอนประเภทหนึ่งที่ผู้สอนควรศึกษาเป็นแนวทางนำไปใช้เป็นเทคนิคในการจัดกิจกรรม คือ รูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนเรียนรู้ร่วมกัน (Cooperative Learning) ซึ่งวิทยากร เชียงกูล (2549) ได้กล่าวถึงลักษณะการจัดการเรียนการสอน โดยให้ผู้เรียน เรียนรู้ร่วมกัน เป็นการจัดการเรียนการสอนที่แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อยๆ กลุ่มละ 4-5 คน โดย สมาชิกในกลุ่มมีระดับความสามารถแตกต่างกัน สมาชิกทุกคนมีบทบาทหน้าที่ร่วมกันในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย มีเป้าหมายและมีโอกาสได้รับรางวัลของความสำเร็จร่วมกัน วิธีการแบบนี้ผู้เรียนจะมีโอกาสสร้างปฏิสัมพันธ์ร่วมกันในเชิงบวก มาปฏิสัมพันธ์แบบเผชิญหน้ากัน ได้มีโอกาสรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายจากกลุ่ม ได้พัฒนาทักษะทางสังคมและได้ใช้กระบวนการกลุ่มในการทำงานเพื่อสร้างความรู้ให้กับตนเอง

### 3. เทคนิคการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตามความหมายของการเรียนรู้ที่แท้จริง คือ ผู้เรียนต้องมีโอกาสนำความรู้ที่เรียนรู้มาไปใช้ในการดำเนินชีวิต สิ่งที่เรียนรู้กับชีวิตจริงจึงต้องเป็นเรื่องเดียวกัน ผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนประยุกต์ใช้ความรู้ได้โดยสร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนต้องแก้ปัญหาและนำความรู้ ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ หรือให้ผู้เรียนแสดงความรู้ที่ได้ออกมาในลักษณะต่างๆ เช่น ให้อาสาสมัครแสดงรายละเอียดที่เรียนรู้จากการอ่านบทประพันธ์ในวิชาวรรณคดี เมื่อผู้สอนได้สอนให้เข้าใจ โดย การตีความและแปลความแล้ว หรือในวิชาที่มีเนื้อหาของการปฏิบัติ เมื่อผ่านกิจกรรมการเรียนรู้แล้วผู้สอนควรให้ผู้เรียนได้ฝึกให้ทำงาน ปฏิบัติซ้ำอีกครั้งเพื่อให้เกิดความชำนาญในการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ ผู้สอนควรจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนแสดงความสามารถในลักษณะต่างๆ และเปิดโอกาสให้มีความหลากหลาย เพื่อตอบสนองความสามารถเฉพาะที่ผู้เรียนแต่ละคนมีแตกต่างกัน นอกจากการใช้เทคนิคการออกคำสั่งให้ผู้เรียนแสดงการทำงานในลักษณะต่างๆ แล้ว ผู้สอนอาจใช้วิธีการสอนบางวิธีที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดง

ความรู้ในสถานการณ์อื่นๆ ได้เช่นกัน เช่น วิธีสอนโดยให้จัดนิทรรศการ และการสอนโดยใช้โครงการ โดยผู้สอนเป็นผู้กำกับควบคุมให้ผู้เรียนทุกคนได้ร่วมกันวางแผน ดำเนินการตามแผน และร่วมกันสรุปผลงาน ผู้เรียนแต่ละคนจะได้เลือกและแสดงความสามารถที่ตนเองถนัด เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย จึงสามารถกล่าวขยายความได้ว่า การเรียนรู้ผ่านการให้จัดนิทรรศการและการสอนโดยใช้โครงการ ซึ่งสามารถทำอย่างต่อเนื่องกันได้ โดยมีประเด็นดังนี้

- 3.1 ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่งที่ตนเองสนใจ
- 3.2 ผู้เรียนได้เรียนรู้หรือหาคำตอบด้วยตนเองโดยการคิดและปฏิบัติจริง
- 3.3 วิธีการหาคำตอบมีความหลากหลายจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย
- 3.4 นำข้อมูลหรือข้อความรู้จากการศึกษามาสรุปเป็นคำตอบหรือข้อค้นพบ

ของตนเอง

- 3.5 มีระยะเวลาในการศึกษาหรือแสวงหาคำตอบพอสมควร
- 3.6 คำตอบหรือข้อค้นพบเชื่อมโยงต่อการพัฒนาความรู้ต่อไป

3.7 ผู้เรียนมีโอกาสเลือก วางแผน และจัดการนำเสนอคำตอบของปัญหาหรือผลของการค้นพบด้วยวิธีการที่หลากหลายและสอดคล้องกับความถนัดและความสนใจของตนเอง นอกจากนี้แนวคิดการใช้วิธีการสอนโครงการและการจัดนิทรรศการแล้วยังมีแนวคิดเรื่องการบูรณาการที่ผู้สอนจะสามารถนำมาใช้เป็นเทคนิคในการจัดกิจกรรมกระตุ้นให้ผู้เรียนนำข้อมูลหลากหลายที่เกิดจากการเรียนรู้ไปสัมพันธ์เชื่อมโยงกันการบูรณาการ หมายถึง การนำศาสตร์สาขาวิชาต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันมาผสมผสานเข้าด้วยกัน

สาเหตุที่ต้องจัดให้มีการบูรณาการหลักสูตรและการเรียนการสอนคือ ในชีวิตของคนเรามีเรื่องราวต่างๆ ที่สัมพันธ์ซึ่งกันและกันไม่ได้แยกออกจากกันเป็นเรื่องราว เมื่อมีการบูรณาการเข้ากับชีวิตจริงโดยการเรียนรู้ในสิ่งที่ใกล้ตัวแล้วขยายกว้างออกไปผู้เรียนจะเรียนรู้ได้ดีขึ้นและเรียนรู้อย่างมีความหมาย เนื้อหาวิชาต่างๆ ที่ใกล้เคียงกันหรือเกี่ยวข้องกันควรนำมาเชื่อมโยงกันเพื่อให้เรียนรู้อย่างมีความหมาย ลดความซ้ำซ้อนเชิงเนื้อหาวิชา แบ่งเบาภาระของผู้สอน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ความรู้ ความคิด ความสามารถและทักษะที่หลากหลาย

### 3.7 ประเภทของการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

นักวิชาการกล่าวถึงประเภทของการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไว้ดังนี้  
ทิสนา แคมมณี และคณะ (2543) กล่าวถึงการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ คือการสอนแบบเน้นกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นหลัก และการสอนแบบเน้นสื่อ

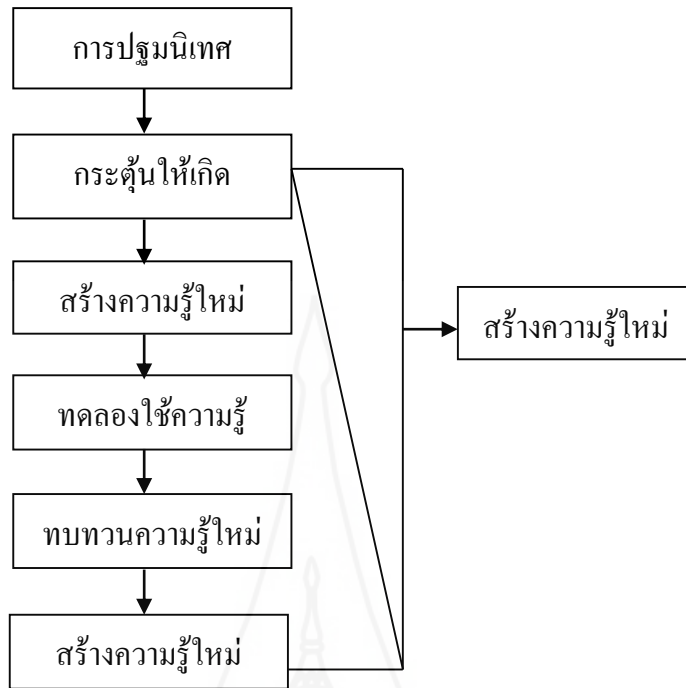
## 1. การสอนแบบเน้นกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นหลักการสอนแบบนี้ ได้แก่

1.1 การสอนแบบใช้ปัญหาเป็นหลัก (Problem Base Learning) เป็นการจัดการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนระบุปัญหาที่ต้องการเรียนรู้ ผู้เรียนจะคิด วิเคราะห์ปัญหา ตั้งสมมุติฐาน อันเป็นที่มาของปัญหา และหาทางทดสอบสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ผู้เรียนจะต้องมีความรู้พื้นฐานที่จะเรียนรู้เนื้อหาต่างๆ มาก่อน เพื่อจะสามารถเรียนรู้เนื้อหาใหม่ โดยกระบวนการใช้ปัญหาเป็นหลักได้ หากพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียนไม่เพียงพอ จะต้องค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองในการดำเนินการสอน ผู้สอนจะต้องนำปัญหาที่เป็นความจริงมาเขียนเป็นกรณีศึกษาหรือสถานการณ์ในผู้เรียน โดยผู้เรียนจะต้องดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

- 1) ทำความเข้าใจกับศัพท์บางคำหรือแนวคิดบางอย่างในสถานการณ์นั้นๆ
- 2) ระบุประเด็นปัญหาจากสถานการณ์
- 3) วิเคราะห์ประเด็นปัญหา
- 4) ตั้งสมมุติฐานเกี่ยวกับปัญหานั้นๆ
- 5) ทดสอบสมมุติฐาน และจัดลำดับความสำคัญ
- 6) กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้
- 7) รวบรวมข้อมูลข่าวสารและความรู้จากแหล่งต่างๆ ด้วยตนเอง
- 8) สังเคราะห์ข้อมูลใหม่ที่ได้พร้อมทั้งทดสอบ
- 9) สรุปผลการเรียนรู้และหลักการที่ได้จากการศึกษาปัญหา

กระบวนการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลัก มีลักษณะที่สำคัญ คือผู้เรียนจะได้เรียนด้วยกันเป็นกลุ่มๆ ประมาณ 6-8 คน มีการอภิปรายและค้นคว้าหาความรู้ด้วยกัน เป็นเนื้อหาที่เกิดจากการบูรณาการเนื้อหาต่างๆ เข้าด้วยกัน ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ในเนื้อหาที่กำหนดนั้นอย่างชัดเจน

1.2 การสอนแบบนิรมิตวิทยา (Constructivism) เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ใหม่ของตนเองโดยมีการเชื่อมโยงความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้นกับความรู้เดิมที่ผู้เรียนมีอยู่แล้ว การสร้างองค์ความรู้ใหม่ของผู้เรียนอาจได้จากการดำเนินกิจกรรมการสอนที่ให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้า ทดลอง ระดมสมองศึกษาใน ความรู้ ฯลฯ การตรวจสอบองค์ความรู้ใหม่ ทำให้ได้ทั้งการตรวจสอบกันเองในระหว่างกลุ่มผู้เรียนผู้สอนจะเป็นผู้ที่ช่วยเหลือให้ผู้เรียนได้ตรวจสอบความรู้ใหม่ให้ถูกต้อง ดังแผนภาพ



ภาพที่ 2.3 การสอนแบบนิรมิตวิทยา (Constructivism)

ที่มา: สมใจ ฤทธิสนธิ (2544)

ลำดับขั้นตอนการสอนตามแนวความคิดแบบนิรมิตวิทยารายละเอียดของการดำเนินการสอนตามรูปแบบมีดังนี้

- 1) ผู้สอนบอกให้ผู้เรียนทราบถึงเนื้อหาที่จะเรียน
- 2) ผู้สอนให้ผู้เรียนระดมพลังสมองแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียน
- 3) ผู้สอนจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนปฏิบัติเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่เรียน
- 4) ผู้สอนให้ผู้เรียนได้นำองค์ความรู้ที่สร้างขึ้นมาใช้ในสถานการณ์ที่ผู้สอนกำหนดให้
- 5) ผู้สอนให้ผู้เรียนสรุปองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นจากการเรียนครั้งนี้

1.3 การสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความคิดรวบยอด (Concept Attainment) เป็นการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนทราบถึงคุณลักษณะของสิ่งใดสิ่งหนึ่งเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง โดยสามารถระบุลักษณะเด่น ลักษณะรอง ของสิ่งนั้นๆ ได้ สามารถนำความรู้ที่เกิดขึ้นไปใช้ในสถานการณ์อื่นๆ ได้ขั้นตอนการสอนมีดังนี้

- 1) ผู้สอนจัดสถานการณ์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยการนำเสนอเหตุการณ์รายละเอียดของสิ่งนั้น
- 2) ผู้สอนให้ผู้เรียนระบุลักษณะเด่น ลักษณะรอง ของสิ่งที่ได้สังเกตและให้ผู้เรียนหาลักษณะที่เหมือนกันลักษณะที่แตกต่างกัน
- 3) ผู้สอนให้ผู้เรียนสรุปลักษณะสำคัญที่สังเกตได้ พร้อมให้ชื่อของสิ่งนั้น
- 4) ผู้สอนตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียน และความเป็นไปได้ความเหมาะสมของชื่อความคิดรวบยอดนั้น
- 5) ผู้สอนกำหนดสถานการณ์ใหม่ให้ผู้เรียนได้ นำความคิดรวบยอดที่เกิดขึ้นไปใช้

1.4 การสอนแบบร่วมมือประสานใจ (Cooperative Learning) เป็นการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนร่วมมือกันทำงานช่วยเหลือซึ่งกันและกันมีส่วนร่วมในการดำเนินงานและประสานงานกัน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในเรื่องที่เรียนลักษณะของการจัดการเรียนการสอน

- 1) จัดชั้นเรียนโดยการแบ่งกลุ่มผู้เรียนออกเป็นกลุ่มเล็กๆประมาณ 3-6 คน โดยจัดคละกันตามความสามารถทางการเรียนมีทั้งเก่งปานกลางและอ่อน
- 2) ผู้เรียนจะต้องรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง และรับผิดชอบการเรียนรู้ของเพื่อนๆ ภายในกลุ่มของตนเองด้วย
- 3) สมาชิกทุกคนในกลุ่ม จะต้องร่วมมือในการทำงานอย่างเต็มความสามารถโดยสนับสนุนยอมรับ และไว้วางใจซึ่งกันและกันเพื่อให้สมาชิกทุกคนเกิดการเรียนรู้ให้มากที่สุด

1.5 การสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking) เป็นการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถ ในการใช้ความคิดพิจารณา ตัดสินเรื่องราว ปัญหา ข้อสงสัยต่างๆอย่างรอบคอบ และมีเหตุผล ผู้สอนจะเป็นผู้นำเสนอปัญหา และดูแล ให้คำแนะนำในการทำกิจกรรมของผู้เรียน กิจกรรมการสอนจะเริ่มจากปัญหาที่สอดคล้องกับวุฒิภาวะ และประสบการณ์ของผู้เรียน ซึ่ง ยั่วผู้เรียนให้อยากศึกษา ผู้เรียนจะรู้สึกว่ามีคำตอบหรือคำตอบมี แต่ไม่เพียงพอ ผู้เรียนต้องมีการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งความรู้ต่างๆ และใช้กระบวนการคิดอย่างหลากหลาย รวมทั้ง วิเคราะห์



ไตร่ตรองอย่างมีเหตุผล และเป็นลำดับขั้นตอน เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจเพื่อเลือกคำตอบที่เหมาะสมที่สุดกับปัญหาที่นำมาใช้ในบทเรียนขั้นตอนการสอนมีดังนี้

- 1) ผู้สอนนำเสนอปัญหาซึ่งเป็นคำถามที่เร้าให้ผู้เรียนเกิดความคิดผู้เรียนตอบคำถามของผู้สอนโดยให้คำตอบที่หลากหลาย
- 2) ผู้สอนให้ผู้เรียนช่วยกันหาคำตอบที่เป็นไปได้มากที่สุดโดยการอภิปรายร่วมกันหรือให้ค้นคว้าจากแหล่งความรู้เท่าที่มีอยู่
- 3) ผู้สอนให้ผู้เรียนช่วยกันคัดเลือกคำตอบที่ตรงกับประเด็นปัญหา
- 4) ผู้สอนให้ผู้เรียนสรุปคำตอบที่เด่นชัดที่สุด

## 2. การเรียนการสอนแบบเน้นสื่อ

การเรียนการสอนแบบเน้นสื่อ เป็นประเภทของการสอนในลักษณะใช้สื่อเป็นหลัก เช่นการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป การสอนแบบศูนย์การเรียนการสอนโดยใช้โปรแกรม CAI หรือ e-Learning เป็นต้น

โดยสรุป การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แม้จะใช้วิธีการสอนในรูปแบบใดก็ตาม สิ่งสำคัญที่จะขาดไม่ได้คือการใช้เทคโนโลยีการศึกษาเข้ามาช่วย ทั้งในรูปแบบของวัสดุ อุปกรณ์ วิธีการ หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือเทคโนโลยีอื่นๆ เพื่อให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

## 4. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

การศึกษาวรรณกรรมเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ผู้วิจัยศึกษาเนื้อหาครอบคลุม (1) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 (2) มาตรฐานการเรียนรู้ (3) วิสัยทัศน์ (4) หลักการ (5) จุดหมายหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (6) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน (7) สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน (8) การจัดการเรียนรู้ และ (9) สื่อการเรียนรู้

### 4.1 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (2551, น. 12-15) ได้บัญญัติที่เกี่ยวกับการกำหนดหลักสูตรการศึกษาของชาติไว้ในมาตราต่างๆ โดยอาศัยหลักในการจัดการศึกษาสำหรับคนไทยซึ่งกำหนดไว้ใน

1. มาตรา 8 การจัดการศึกษาให้ยึดหลัก (1) เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน (2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และ (3) การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

2. มาตรา 27 ให้คณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรภาคบังคับกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในวรรคหนึ่ง ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

3. มาตรา 28 หลักสูตรสถานศึกษาต่างๆ รวมทั้งหลักสูตรสถานศึกษาสำหรับบุคคล พิจารณา ต้องมีลักษณะหลากหลาย ทั้งนี้ให้จัดตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลให้เหมาะสมแก่วัยและศักยภาพ สาระของหลักสูตรทั้งที่เป็นวิชาการและวิชาชีพ ต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม

4. มาตรา 24 จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัด โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

5. มาตรา 22 ที่กำหนดว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

6. มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการโดย

6.1 จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

6.2 ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

6.3 จัดกิจกรรมให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้คิดได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

6.4 จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

6.5 ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมเพื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้ครูและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกัน จากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ

6.6 จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

7. มาตรา 25 รัฐต้องเร่งส่งเสริมการดำเนินงาน และการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ แหล่งข้อมูล และแหล่งการเรียนรู้อื่น อย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ

8. ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณา จากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา ในด้านเนื้อหาได้กำหนดไว้ใน

9. มาตรา 23 ความว่าการจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และ การศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญ ทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการ ตามความเหมาะสม ของแต่ละ ระดับการศึกษา ในเรื่องต่อไปนี้

9.1 ความรู้เรื่องเกี่ยวกับ ตนเอง และ ความสัมพันธ์ ของ ตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคม โลก รวมถึง ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมา ของสังคมไทย และ ระบบการเมืองการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

9.2 ความรู้และทักษะ ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้ง ความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องจัดการการบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม อย่างสมดุลยั่งยืน

9.3 ความรู้เกี่ยวกับ ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และ การประยุกต์ใช้ ภูมิปัญญา

9.4 ความรู้ และ ทักษะ ด้านคณิตศาสตร์ และ ด้านภาษา เน้นการใช้ ภาษาไทย อย่างถูกต้อง

9.5 ความรู้ และ ทักษะในการประกอบอาชีพ และ การดำรงชีวิต อย่างมีความสุข

จากบทบัญญัติดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้กำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 อันเป็นการพัฒนาปรับปรุงจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2546 เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ดังกล่าวโดยมีสาระสำคัญดังนี้

#### 4.2 มาตรฐานการเรียนรู้

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กำหนดให้การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสมดุล โดยต้องคำนึงถึงหลักพัฒนาการทางสมองและพหุปัญญา หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดให้ผู้เรียนเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนี้

1. ภาษาไทย
2. คณิตศาสตร์
3. วิทยาศาสตร์
4. สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
5. สุขศึกษาและพลศึกษา
6. ศิลปะ
7. การงานอาชีพและเทคโนโลยี
8. ภาษาต่างประเทศ

ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ ปฏิบัติได้ มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ที่พึงประสงค์เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนี้มาตรฐานการเรียนรู้ยังเป็นกลไกสำคัญ ในการขับเคลื่อนพัฒนาการศึกษาทั้งระบบ เพราะมาตรฐานการเรียนรู้จะสะท้อนให้ทราบว่าต้องการอะไร จะสอนอย่างไร และประเมินอย่างไร รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาโดยใช้ระบบการประเมินคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งรวมถึงการทดสอบระดับเขตพื้นที่การศึกษา และการทดสอบระดับชาติ ระบบการตรวจสอบเพื่อประกันคุณภาพดังกล่าวเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยสะท้อนภาพการจัดการศึกษาว่าสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่มาตรฐานการเรียนรู้กำหนดเพียงใด

#### 4.3 วิสัยทัศน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น

ประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552)

#### 4.4 หลักการ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาค และมีคุณภาพ
3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลาและการจัดการเรียนรู้
5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
6. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้และประสบการณ์

#### 4.5 จุดหมายหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐานดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัย และปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

#### 4.6 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

##### 1. รักษาดี ศาสน์ กษัตริย์

ตัวชี้วัด

- 1.1 เป็นพลเมืองที่ดีของชาติ
- 1.2 ชำรงไว้ซึ่งความเป็นไทย
- 1.3 ศรัทธา ยึดมั่น และปฏิบัติตนตามหลักศาสนา
- 1.4 เคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

##### 2. ซื่อสัตย์สุจริต

ตัวชี้วัด

- 2.1 ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองทั้งกาย และวาจา ใจ
- 2.2 ประพฤติตรงตามเป็นจริงต่อผู้อื่นทั้ง กาย วาจา ใจ

##### 3. มีวินัย

ตัวชี้วัด

- 3.1 ประพฤติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน

และสังคม

##### 4. ใฝ่เรียนรู้

ตัวชี้วัด

- 4.1 ตั้งใจเพียงพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้
- 4.2 แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

ด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม สรุปลงเป็นองค์ความรู้ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

##### 5. อยู่อย่างพอเพียง

ตัวชี้วัด

- 5.1 ดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม
- 5.2 มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

##### 6. มุ่งมั่นในการทำงาน

ตัวชี้วัด

- 6.1 ตั้งใจและรับผิดชอบในหน้าที่การงาน

6.2 ทำงานด้วยเพียงพยายามและอดทนเพื่อให้สำเร็จตามเป้าหมาย

## 7. รักความเป็นไทย

ตัวชี้วัด

7.1 ภาควิชาใจในขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทยและมีความ

กตัญญูกตเวที

7.2 เห็นคุณค่าและใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

7.3 อนุรักษ์และสืบทอดภูมิปัญญาไทย

## 8. มีจิตสาธารณะ

ตัวชี้วัด

8.1 ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน

8.2 เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม

### 4.7 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, น.1-8) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสารมี วัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อ แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่างๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูล ข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพโดย คำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิด สังเคราะห์ การคิด อย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการคิดเป็นระบบเพื่อนำไปสู่การ สร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรค ต่างๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึง ผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้เทคโนโลยีด้านต่างๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

#### 4.8 การจัดการเรียนรู้

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, น.1-8) การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชน

ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณสมบัติตามเป้าหมายหลักสูตร ผู้สอนพยายามคัดสรรกระบวนการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้โดยช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตร 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมทั้งปลูกฝังเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พัฒนาทักษะต่างๆ อันเป็นสมรรถนะสำคัญให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมาย

##### 1. หลักการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยยึดหลักว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เชื่อว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ยึดประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้ และคุณธรรม

##### 2. กระบวนการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนจะต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน อาทิ กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการ



เรียนรู้ จากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติ ลงมือทำจริง กระบวนการจัดการ กระบวนการวิจัย กระบวนการเรียนรู้การเรียนรู้ของตนเอง กระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย

กระบวนการเหล่านี้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝน พัฒนา เพราะจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ดังนั้น ผู้สอน จึงจำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อให้สามารถเลือกใช้ ในการ จัดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

### 3. การออกแบบการจัดการเรียนรู้

ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาให้เข้าใจถึงมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน แล้วจึงพิจารณาออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเลือกใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอน สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพและบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

### 4. บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน

การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตร ทั้งผู้สอน และผู้เรียนควรมีบทบาท ดังนี้

#### 4.1 บทบาทของผู้สอน

4.1.1 ศึกษาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียน

4.1.2 กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ด้านความรู้และทักษะกระบวนการ ที่เป็นความคิดรวบยอด หลักการ และความสัมพันธ์ รวมทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์

4.1.3 ออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย

4.1.4 จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้

4.1.5 จัดเตรียมและเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรม นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

4.1.6 ประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชาและระดับพัฒนาการของผู้เรียน

4.1.7 วิเคราะห์ผลการประเมินมาใช้ในการซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเอง

## 4.2 บทบาทของผู้เรียน

4.2.1 กำหนดเป้าหมาย วางแผน และรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง

4.2.2 เสาะแสวงหาความรู้ เข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ วิเคราะห์ ตั้งเคราะห์ ข้อความรู้ตั้งคำถาม คิดหาคำตอบหรือหาแนวทางแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่างๆ

4.2.3 ลงมือปฏิบัติจริง สรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ ในสถานการณ์ต่างๆ

4.2.4 มีปฏิสัมพันธ์ ทำงาน ทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มและครู

4.2.5 ประเมินและพัฒนาระบวนการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง

## 4.9 สื่อการเรียนรู้

กระทรวงศึกษาธิการ (2552) สื่อการเรียนรู้เป็นเครื่องมือส่งเสริมสนับสนุนการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะตามมาตรฐานของหลักสูตร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สื่อการเรียนรู้มีหลากหลายประเภท ทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และเครือข่ายการเรียนรู้ต่างๆ ที่มีในท้องถิ่น การเลือกใช้สื่อควรเลือกให้มีความเหมาะสมกับระดับพัฒนาการ และลีลาการเรียนรู้ที่หลากหลายของผู้เรียน

การจัดหาสื่อการเรียนรู้ ผู้เรียนและผู้สอนสามารถจัดทำและพัฒนาขึ้นเอง หรือปรับปรุงเลือกใช้อย่างมีคุณภาพจากสื่อต่างๆ ที่มีอยู่รอบตัวเพื่อนำมาใช้ประกอบในการจัดการเรียนรู้ที่สามารถส่งเสริมและสื่อสารให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยสถานศึกษาควรจัดให้มีอย่างพอเพียง เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้มีหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรดำเนินการดังนี้

1. จัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ ศูนย์สื่อการเรียนรู้ ระบบสารสนเทศการเรียนรู้ และเครือข่ายการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพทั้งในสถานศึกษาและในชุมชน เพื่อการศึกษาค้นคว้าและการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ ระหว่างสถานศึกษา ท้องถิ่น ชุมชน สังคมโลก

2. จัดทำและจัดหาสื่อการเรียนรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าของผู้เรียน เสริมความรู้ให้ผู้สอน รวมทั้งจัดหาสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้

3. เลือกและใช้สื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ มีความเหมาะสม มีความหลากหลาย สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน

4. ประเมินคุณภาพของสื่อการเรียนรู้ที่เลือกใช้อย่างเป็นระบบ

5. ศึกษาค้นคว้าวิจัย เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน

6. จัดให้มีการกำกับ ติดตาม ประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพเกี่ยวกับสื่อและการใช้สื่อการเรียนรู้เป็นระยะๆ และสม่ำเสมอ

ในการจัดทำ การเลือกใช้ และการประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในสถานศึกษา ควรคำนึงถึงหลักการสำคัญของสื่อการเรียนรู้ เช่น ความสอดคล้องกับหลักสูตร วัตถุประสงค์การเรียนรู้ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียน เนื้อหา มีความถูกต้องและทันสมัย ไม่กระทบความมั่นคงของชาติ ไม่ขัดต่อศีลธรรม มีการใช้ภาษาที่ถูกต้อง รูปแบบ การนำเสนอที่เข้าใจง่าย และน่าสนใจ

โดยสรุป การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องอาศัยสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แก่นักเรียน จึงจะทำให้เกิด ประสิทธิภาพ บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งหมายถึงครูต้องใช้เทคโนโลยีการศึกษา ในการจัดการเรียนการสอนนั่นเอง

## 5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1

การรวบรวมข้อมูลทั่วไปของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 คลอบคลุม (1) ประวัติสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 (2) สภาพทั่วไป ปัจจุบันสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 (3) การบริหารงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1

### 5.1 ประวัติ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม พ.ศ. 2546ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 โดยในระยะเริ่มแรกตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวกำหนดให้เป็นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำพูน เขต 1 เพื่อรองรับการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาจากส่วนกลางสู่ภูมิภาค ตามมาตรา 39 แห่ง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำนโยบาย แผนพัฒนาและมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของท้องถิ่น ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษา กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่างๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริมสนับสนุน

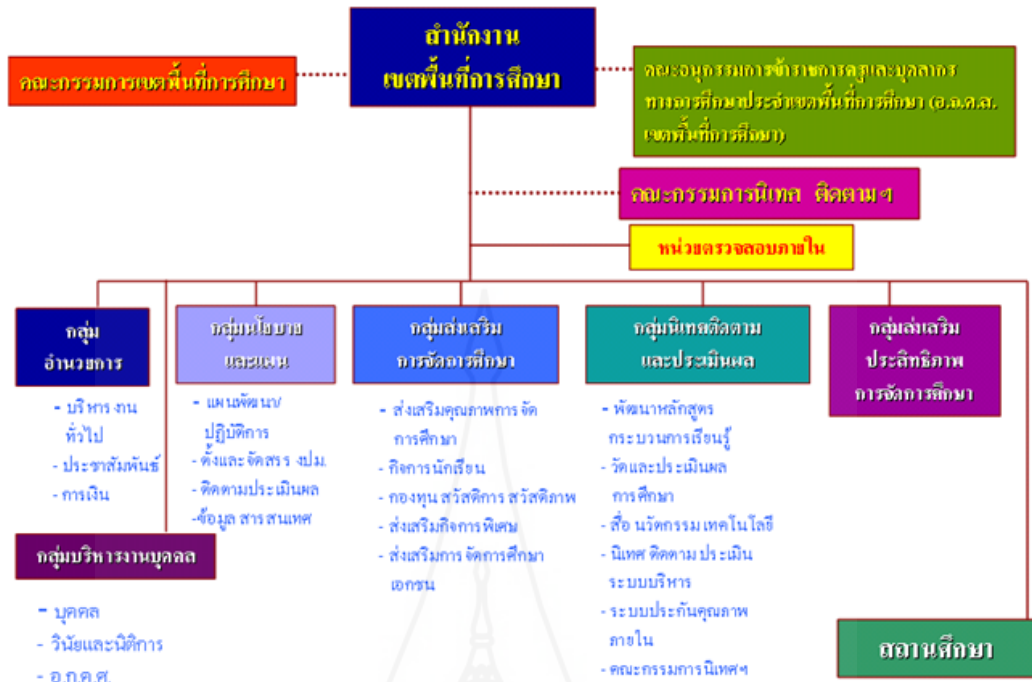
การจัดและพัฒนาการศึกษา จัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษารวมทั้งประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาของเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดรูปแบบที่หลากหลาย ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาประสาน ส่งเสริมการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการ และคณะทำงาน ด้านการศึกษา ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กร หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะสำนักงานผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในเขตพื้นที่การศึกษา และปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการภายใน เขตพื้นที่การศึกษาที่มีได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของผู้ใด โดยเฉพาะ หรือปฏิบัติงานอื่นตามที่มอบหมาย (ราชกิจจานุเบกษา, 2542: เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก)

## 5.2 สภาพทั่วไปปัจจุบัน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ปัจจุบัน มีสถานศึกษาในสังกัดจำนวน 134 แห่ง เป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับชั้นปฐมวัย ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 21 แห่ง ส่วนสถานศึกษาอีก 113 แห่ง จัดการศึกษาถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แบ่งเป็นสถานศึกษาขนาดใหญ่นักเรียน 540 ชั้นไป 1 แห่ง ขนาดกลางนักเรียน 121 ชั้นไป จำนวน 28 แห่ง และสถานศึกษาขนาดเล็ก (นักเรียนไม่เกิน 120 คน) จำนวน 105 แห่ง มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้นจำนวน 12,070 คน ผู้บริหารและครูผู้สอนจำนวน 857 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1)

## 5.3 การบริหารงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1

วิสัยทัศน์ เป็นองค์กรขับเคลื่อนการจัดการศึกษา ให้มีคุณภาพและมาตรฐาน  
โครงสร้างการบริหารงาน



ภาพที่ 2.4 โครงสร้างการบริหารงาน

ที่มา: กลุ่มบริหารงานบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำพูนเขต 1 (2558)

## 6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

### 6.1 งานวิจัยในประเทศ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยในประเทศ ผู้วิจัยสามารถสรุปสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับความต้องการใช้เทคโนโลยีการศึกษาของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ได้ดังนี้

สุวิทย์ ปิตตุภาส (2542) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาการใช้สื่อการสอนประจำห้องปฏิบัติการทางภาษาในโรงเรียนปฏิรูปการศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานีเพื่อศึกษาผลการวิจัยพบว่าปัญหาการใช้สื่อการสอนประจำห้องปฏิบัติการทางภาษาในโรงเรียนปฏิรูปการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นโรงเรียนปฏิรูปการศึกษาในโครงการปฏิรูปการศึกษาที่มีห้องปฏิบัติการทางภาษา ปีการศึกษา 2539 ปัญหาการใช้สื่อการสอนประจำห้องปฏิบัติการทางภาษา มีปัญหาระดับมากคือ ปัญหาการขาดแคลนงบประมาณในการจัดซื้อสื่อรองลงมา คือ สื่อประเภทบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน รายการ วิดิทัศน์ แถบบันทึกเสียงมีน้อย

และเนื้อหาไม่ตรงตามหลักสูตร ขาดแคลนบุคลากร ขาดงบประมาณ และขาดความรู้ความเข้าใจ การซ่อมบำรุง คู่มือรักษาสื่อ

ชัชวาล พวงน้อย (2543) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพปัญหา และความต้องการ การใช้สื่อการสอนในศูนย์วิทยาการ โครงการส่งเสริมศักยภาพ “โรงเรียนนาร่อง” ของโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารให้ความคิดเห็นว่า สื่อการสอนมีความจำเป็นมากที่สุดต่อการเรียนการสอนในศูนย์วิทยาการ สื่อการสอนช่วยให้การเรียนการสอนของครูมีประสิทธิภาพ สภาพการปฏิบัติงานและการใช้สื่อการสอนของครูในศูนย์วิทยาการ และครูปฏิบัติการสอน แสดงว่าใช้สื่อประเภทเครื่องมืออุปกรณ์มากที่สุด ได้แก่ เครื่องรับโทรทัศน์ เครื่องรับวิทยุ เครื่องฉายภาพวิดีโอทัศน์ สื่อประเภทเทคนิควิธีการที่ใช้มากที่สุด คือ การจัดสภาพแวดล้อมมีบรรยากาศเร้าใจและมีความสุขในการเรียนและใช้เทคนิคการสอนแบบสาธิตและแบบทดสอบมากที่สุด ปัญหาการใช้สื่อการสอนที่พบมีดังนี้ คือ ขาดผู้จัดทำถ่ายสไลด์วีดิทัศน์ ขาดผู้ช่วยเหลือผลิตงานกราฟฟิก แผนภูมิ และเขียนภาพ ตลอดจนขาดงบประมาณในการจัดซื้อและบำรุงรักษาซ่อมแซมสื่อการสอน ความต้องการการใช้สื่อการสอน พบว่า ต้องการงบประมาณในการผลิตและจัดหาสื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพ ให้มีวารสาร สิ่งพิมพ์ให้ความรู้ด้านสื่อการสอน

รัชนี จันทะปะทัด (2543) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัญหาการใช้สื่อการสอนของครูวิชาวิทยาศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาอำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาสำคัญ คือ ครูวิชาวิทยาศาสตร์ไม่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการใช้สื่อการสอนวิทยาศาสตร์ ปฏิบัติงานอื่นมากเกินไป สื่อการสอนวิทยาศาสตร์ประเภทวัสดุมีปัญหาการใช้ยู่ระดับปานกลาง สื่อการสอนวิทยาศาสตร์ประเภทอุปกรณ์มีปัญหาการใช้ยู่ในระดับน้อย สื่อการสอนวิทยาศาสตร์ประเภทเทคนิควิธีการมีปัญหาการใช้ยู่ในระดับน้อย

กิตติมา คำพิทักษ์ (2544) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาปัญหาและความต้องการในการใช้สื่อการสอนของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองเมืองพล อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการใช้สื่อการสอนยู่ในระดับปานกลาง คือ ปัญหาจำนวนสื่อการสอนไม่เพียงพอกับจำนวนครู รองลงมาคือ สื่อการสอนที่ยู่ใช้การไม่ได้ และโต๊ะ เก้าอี้ไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียนเป็นปัญหาในระดับน้อย ความต้องการในการใช้สื่อการสอนพบว่า ยู่ในระดับมาก คือ ความต้องการด้านวัสดุอุปกรณ์ ประเภทของตัวอย่าง และเครื่องถ่ายเอกสาร ความต้องการด้านความรู้ในการใช้สื่อ การสอน ได้แก่ การใช้คอมพิวเตอร์ ตามลำดับ ส่วนแผ่นโปร่งใสมีความต้องการ ในระดับน้อย ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ด้านปัญหาการใช้สื่อการสอนคือ การสอนมีไม่เพียงพอกับจำนวนครูและจำนวนนักเรียน ครูขาดความรู้ในการใช้สื่อการสอนและ

เทคโนโลยีสมัยใหม่ สื่อที่มีอยู่ไม่สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ ด้านความต้องการในการใช้สื่อการสอน คือ ควรมีผู้เชี่ยวชาญในด้านสื่อคอยให้คำแนะนำ ต้องการสื่อการสอนที่มีคุณภาพ สามารถ ใช้ได้ทุกกลุ่มวิชา ควรมีการจัดอบรมเกี่ยวกับการใช้สื่อและเทคโนโลยีสมัยใหม่ และควรผลิตสื่อการสอนจากสิ่งที่เหลือใช้

ประกอบ จันประโคน (2547) ได้ทำการวิจัยเรื่องสภาพปัจจุบันการใช้สื่อการเรียนรู้อิงของครูในโรงเรียนเครือข่าย สังกัดสำนักงานประถมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า ครูได้นำหลักการเกี่ยวกับการเลือกสื่อการเรียนรู้ออกแบบสื่อการเรียนรู้ออกผลิตสื่อการเรียนรู้นำสื่อการเรียนรู้อื่นไปใช้ และการประเมินผลสื่อการเรียนรู้อื่นไปปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สภาพการใช้สื่อการเรียนรู้อื่นในสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูได้นำสื่อการเรียนรู้อื่นประเภทสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อของจริง และสื่อท้องถิ่น ไปใช้ในจำนวนมาก แต่ปรากฏว่าการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์อยู่ในระดับน้อย

เอก ชโนวรรณ (2552) ได้ทำการวิจัยเรื่องความต้องการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล ๒ (บ้านหาดใหญ่) ผลการวิจัยพบว่า (1) ครูโรงเรียนเทศบาล ๒ (บ้านหาดใหญ่) มีอายุต่ำกว่า 36 ปี เป็นครูผู้หญิง มีวุฒิปริญญาตรี มีประสบการณ์การสอน และมีประสบการณ์ด้านโสตทัศนูปกรณ์หรือเทคโนโลยีทางการศึกษาโดยเคยได้รับการฝึกอบรม (2) โสตทัศนูปกรณ์ของโรงเรียนเทศบาล ๒ (บ้านหาดใหญ่) ที่อยู่ในสภาพดี โสตทัศนูปกรณ์ทั้งหมดให้บริการกับครูในโรงเรียนทั้งหมด บริการกับชุมชน หน่วยงานภายนอก (3) เหตุผลของการไม่เคยใช้โสตทัศนูปกรณ์ของครู เพราะไม่มีการอบรมให้ความรู้การใช้โสตทัศนูปกรณ์ใหม่ๆ รongลงมา เพราะ โรงเรียนไม่มีโสตทัศนูปกรณ์ที่ต้องการ น้อยที่สุด สื่อโสตทัศนูปกรณ์ที่ผู้ตอบแบบสอบถามไม่รู้จักมากที่สุด คือ ประเภทสื่อกิจกรรมที่ใช้ ได้แก่ การสอนแบบจุลภาค และสื่อโสตทัศนูปกรณ์ที่ผู้ตอบแบบสอบถามไม่รู้จักน้อยที่สุด คือ ประเภทวัสดุกราฟิก ได้แก่ แผ่นสถิติ, การ์ตูนเรื่องประเภทวัสดุสามมิติ ได้แก่ ของจริง และประเภทสื่อกิจกรรมที่ใช้ ได้แก่ ชุดการสอนสำเร็จรูป, การสร้างสถานการณ์จำลอง, การสอนเป็นทีม เท่ากัน (4) สื่อโสตทัศนูปกรณ์ที่จำเป็นมากที่สุดในการสอน ซึ่งถือว่าเป็นความต้องการของครู คือ ประเภทหน่วยบริการ ได้แก่ ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต

อมรรัตน์ เหล็กกล้า และบัญชา สมบูรณ์สุข (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่องสภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า งบประมาณ มีความสัมพันธ์กับความต้องการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา ด้านเทคนิคการสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 สิ่งอำนวยความสะดวก มีความสัมพันธ์กับความต้องการพัฒนาเทคโนโลยีและ

นวัตกรรมทางการศึกษา ด้านเทคนิคการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ปัจจัยภายนอกด้านความพร้อมอาคารสถานที่ที่มีความสัมพันธ์กับสภาพปัญหาการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาด้านวิธีการใช้สื่อเทคโนโลยีด้านเทคนิคการสอน และการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

โดยสรุป จากการศึกษางานวิจัยของการศึกษาในประเทศเกี่ยวกับเทคโนโลยี การศึกษาพบว่า ความต้องการพัฒนาเทคโนโลยีการศึกษาของสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับปัจจัยหลายประการ ในด้านการดำเนินงานส่วนใหญ่มีปัญหาหลายประการ ได้แก่ การขาดงบประมาณ สื่อการศึกษามีจำนวนและประเภทที่จำกัด ครูไม่สามารถใช้สื่อการสอนได้เต็มที่ ซึ่งเกิดจากการขาดความรู้และความชำนาญด้านการใช้สื่อ นอกจากนี้ยังพบว่า ครูในสถานศึกษาทั้งในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา มีความต้องการในการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการใช้สื่อ เทคโนโลยี การศึกษาโดยเฉพาะเทคโนโลยีสารสนเทศหรือเทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียน การสอน

## 6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องจากผลงานวิจัยต่างประเทศ ผู้วิจัยสามารถสรุปสาระสำคัญการวิจัยที่เกี่ยวกับความต้องการใช้เทคโนโลยีการศึกษาของครู โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ดังนี้

เดอคิฟเฟอร์ (De Kieffer ,1965, p. 86) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัญหาและอุปสรรคในการใช้โสตทัศนวัสดุของครู ผลการวิจัยพบว่ามีปัญหาและอุปสรรค ดังนี้ 1) ขาดแคลนโสตทัศนวัสดุประเภทเครื่องมือ 2) ขาดแคลนเงินในการจัดซื้อโสตทัศนวัสดุ 3) ขาดความรู้และความชำนาญในการผลิตและการใช้โสตทัศนวัสดุ 4) ขาดห้องเรียนที่เหมาะสมกับการใช้โสตทัศนวัสดุ

วิลคินสัน (Wilkinson, 1980, p. 12) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพปัจจุบันของศูนย์โสตทัศนศึกษาในวิทยาลัยครู วิทยาลัยและมหาวิทยาลัยต่างๆ ในประเทศเกาหลี พบว่า เทคโนโลยีทางการสอนของประเทศเกาหลียังล้ำสมัยกว่าประเทศในตะวันตก สถาบันการศึกษาร้อยละ 50 มีศูนย์โสตทัศนศึกษา และร้อยละ 48 เสนอให้มีการจัดตั้งแผนกโสตทัศนศึกษา และอีกในหลายสถาบันไม่มีการกำหนดหน้าที่รับผิดชอบของศูนย์ไว้ชัดเจน ผู้เชี่ยวชาญการผลิตมีไม่เพียงพอ ผู้ใช้บริการส่วนมากไม่ทราบรายละเอียดและนโยบายของศูนย์ และทางศูนย์โสตทัศนศึกษาไม่มีการพัฒนาระบบการจัดเก็บวัสดุอุปกรณ์ที่ดีพอ



ยาง กวาง จา (Yang Kwang Ja, 1986, p. 33) ได้ทำการวิจัยเรื่องความต้องการศูนย์สื่อการศึกษามหาวิทยาลัยกรุงโซล ประเทศเกาหลี เกี่ยวกับวิธีระบบที่ใช้ในโครงการสื่อและการพัฒนาสื่อ จุดมุ่งหมายเพื่อสำรวจสื่อที่มีอยู่ การใช้สื่อและการพัฒนาสื่อในอนาคต เพื่อเป็นแนวทางในการสนับสนุนโครงการสื่อการสอนมหาวิทยาลัยนานาชาติกรุงโซล ผลการวิจัยพบว่าไม่มีแผนเฉพาะในการพัฒนาโครงการสื่อการสอนในอนาคต ไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ทันสมัยในศูนย์สื่อการสอน สื่อการศึกษาที่มีอยู่ส่วนมากใช้ประกอบการสอนบรรยาย เช่น กระดานดำ ฝ้าย่านทึบ สื่อที่ใช้กันมากคือกระดานดำ สื่อที่ต้องการมากที่สุดคือ เครื่องฉายสไลด์ เครื่องฉายแผ่นใส ห้องเรียนขนาด 1-50 คน การระบายอากาศที่ดี เครื่องปรับอากาศ

คาสมาร์ สเตเฟน (Casmar Stephen Paul, 2002) ได้ทำการวิจัยเรื่อง“การใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาใช้ในการวิเคราะห์และวางแผน ของคณะศึกษาศาสตร์ในวิทยาลัยด้านการศึกษา”ซึ่งเป็นการศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบต่อผู้ใช้ ซึ่งผลที่ออกมา นั่นคือ เครื่องใช้ในด้านดังกล่าวมีความทันสมัย แต่ในด้านทักษะการใช้งานนั้นยังไม่สามารถพัฒนาได้เท่าทัน เครื่องมือเครื่องใช้เฉพาะงานบางอย่างไม่สามารถใช้งานได้เต็มที่ เนื่องจากผู้ใช้ขาดความชำนาญและเสนอแนวความคิดคือ การเนื้อไปที่การสอนให้นำเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

โดยสรุป จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและความต้องการในการใช้เทคโนโลยีและสื่อการศึกษาจากต่างประเทศพบว่าการศึกษาใช้กระบวนการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อศึกษา ปัญหาและความต้องการเทคโนโลยีการศึกษาทั้งด้านการจัดการเรียนการสอน การบริหารและการบริการ ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ คือความล่าช้าของสื่อ ขาดงบประมาณ สื่อศึกษามีจำนวนและประเภทที่จำกัด ครูไม่สามารถใช้สื่อการสอนได้เต็มที่ ซึ่งเกิดจากการขาดความรู้และความชำนาญ ด้านการใช้ นอกจากนี้ยังพบว่า ครูและสถาบันการศึกษาต่างก็ต้องการสื่อการศึกษาที่ทันสมัยมีการพัฒนาตนเองเพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการบริหารจัดการที่ดีมีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนและสถาบันการศึกษา

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำประเด็นดังกล่าวมาใช้ในการสำรวจในงานวิจัยในครั้งนี้ โดยกำหนดเป็นประเด็นการสำรวจ กำหนด 4 ด้านครอบคลุม ความต้องการด้านประเภทของเทคโนโลยีการศึกษาเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน ความต้องการด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีการศึกษา เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนความต้องการด้านการใช้เทคโนโลยีการศึกษาเพื่อการจัดการเรียน การสอน ความต้องการด้านการพัฒนาตนเองด้านการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอน-โดยคาดว่าจะเป็ประโยชน์ในการวิจัยและก่อประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาการเรียนการสอนของครูสอนใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ต่อไป

## บทที่ 3

### วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยดังนี้คือ กำหนดประชากรสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย รวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล

#### 1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 980 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 286 คน ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย ตามสูตรการคำนวณของทาโร ยามานะ (Taro Yamane, 1967, p. 886) ที่ความเชื่อมั่น 95%

#### 2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 จำนวน 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Checklist) รวม 10 ข้อ ตอนที่ 2 แบบสอบถามความต้องการใช้เทคโนโลยีการศึกษา ในการจัดการเรียนการสอน มี 4 ด้าน ได้แก่ (1) ความต้องการด้านประเภทของเทคโนโลยีการศึกษา เป็นแบบสอบถามแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 53 ข้อ (2) ความต้องการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีการศึกษา เป็นแบบสอบถามแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 21 ข้อ (3) ความต้องการด้านการใช้เทคโนโลยีการศึกษาเพื่อการจัดการเรียนการสอน เป็นแบบสอบถามแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 16 ข้อ และ (4) ความ

ต้องการพัฒนาตนเองด้านการใช้งานเทคโนโลยีการศึกษาเป็นแบบสอบถามแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะทั่วไป เป็นคำถามปลายเปิดรวม 2 ข้อ มีขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถามดังนี้

ขั้น 1 กำหนดสิ่งต้องการประเมิน ประกอบด้วย ปัจจัยด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความต้องการการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านที่ 1 ด้านความต้องการประเภทของเทคโนโลยีการศึกษา ด้านที่ 2 ด้านความต้องการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีการศึกษา ด้านที่ 3 ด้านความต้องการพัฒนาด้านการใช้เทคโนโลยีการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ เป็นแบบสอบถาม ด้านที่ 4 ความต้องการพัฒนาด้านการใช้งานเทคโนโลยี

ขั้น 2 ศึกษาทฤษฎีหลักการต่างๆ จากตำรา แนวความคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนของครู

ขั้น 3 กำหนดรูปแบบของแบบสอบถาม ประกอบด้วย (1) แบบสอบถามแบบมาตรประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยมีระดับคะแนนดังนี้

ระดับคะแนน	แปลความหมาย
5	มีความต้องการในระดับมากที่สุด
4	มีความต้องการในระดับมาก
3	มีความต้องการในระดับปานกลาง
2	มีความต้องการในระดับน้อย
1	มีความต้องการในระดับน้อยที่สุด

และ (2) แบบสอบถามปลายเปิด

ขั้น 4 สร้างแบบสอบถาม โดยการประมวลเนื้อหาสาระให้ครอบคลุมขอบข่ายที่เกี่ยวกับความต้องการการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 10 ข้อ ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการใช้เทคโนโลยีการศึกษา ในการจัดการเรียนการสอน มี 4 ด้าน คือ ด้านที่ 1 ความต้องการประเภทของเทคโนโลยีการศึกษา เป็นแบบสอบถามแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 53 ข้อ ด้านที่ 2 ความต้องการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีการศึกษา เป็นแบบสอบถามแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 21 ข้อ ด้านที่ 3 ความต้องการพัฒนาด้านการใช้เทคโนโลยีการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ เป็นแบบสอบถามแบบมาตรวัดประมาณค่า

5 ระดับ จำนวน 16 ข้อ ด้านที่ 4 ความต้องการด้านการพัฒนาตนเองด้านการใช้งานเทคโนโลยี เป็นแบบสอบถามแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ และ ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะทั่วไป เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมนอกเหนือจากข้อคำถามที่กำหนดไว้ จำนวน 2 ข้อ

ขั้น 5 ตรวจสอบโดยอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างให้อาจารย์ที่ปรึกษาทำการตรวจสอบ และนำมาแก้ไข

ขั้น 6 ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา โดยอาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ ข้อคำถามให้ตรงตามวัตถุประสงค์ ข้อคำถามมีความชัดเจนและภาษาที่ใช้ในข้อคำถามโดยมีการปรับปรุงแนะนำส่วนของข้อคำถามมีความชัดเจนและภาษาที่ใช้ในข้อคำถาม โดยมีการปรับปรุงแบบสอบถามดังนี้

- 1) ได้ปรับปรุงข้อคำถามสอดคล้องกับแบบชื่อเรื่องวิจัย
- 2) จัดรูปแบบตารางของแบบสอบถามให้เป็นระเบียบสวยงาม
- 3) ความถูกต้องของคำ ประโยคที่ใช้ในแบบสอบถาม

ขั้น 7 ตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามแบบมาตรส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) (รายนามผู้เชี่ยวชาญแสดงในภาค ก หน้า 104) โดยผู้เชี่ยวชาญจะทำการทดสอบความถูกต้องรวมทั้งครอบคลุมเนื้อหาสาระที่ต้องการวัด และตรวจสอบข้อคำถามทุกข้อ ให้มีความถูกต้องรวมทั้งครอบคลุมเนื้อหาสาระที่ต้องการวัด และตรวจสอบข้อคำถามทุกข้อ ให้มีความถูกต้องตามหลักวิชาการ ภาษาที่ใช้ชัดเจน แจ่มแจ้ง เข้าใจตรงกัน และผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพของแบบสอบถามอยู่ในระดับดีมาก 2 ท่าน ระดับดี 1 ท่าน โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.66-1.00

เกณฑ์การให้คะแนนการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ผู้วิจัยนำข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence: IOC) แล้วหาค่าเฉลี่ยซึ่งกำหนดค่าคะแนนดังนี้

- |    |                |                              |
|----|----------------|------------------------------|
| +1 | ถ้าแน่ใจว่า    | รายการสอบถามมีความเหมาะสม    |
| 0  | ถ้าไม่แน่ใจว่า | รายการสอบถามมีความเหมาะสม    |
| -1 | ถ้าแน่ใจว่า    | รายการสอบถามไม่มีความเหมาะสม |

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับข้อคำถามจากการพิจารณาข้อคำถามที่มีค่า IOC  $\geq$  0.66 แสดงว่าเป็นข้อคำถามที่สอดคล้องเชิงเนื้อหาทั้ง 4 ด้าน ซึ่งผลพบว่าข้อ

คำถามที่มีค่า IOC อยู่ในช่วง 0.66-1.00 ซึ่งผ่านเกณฑ์ 92 ข้อ (รายละเอียดค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม แสดงในภาคผนวก ก)

ขั้นที่ 8 ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบข้อคำถามให้ตรงตามวัตถุประสงค์ ข้อคำถามมีความชัดเจนและภาษาที่ใช้ในข้อคำถามโดยมีการปรับปรุงแบบสอบถามดังนี้

1) ด้านที่ 1 ข้อที่ 1.2 รายการที่ 8 เครื่องถ่ายเอกสาร ได้เปลี่ยนเป็นเครื่องพิมพ์ ออ อิน วัน มัลติฟังก์ชัน เพื่อตรงตามชื่อที่ถูกต้อง

2) ด้านที่ 1 ข้อที่ 1.4 รายการที่ ได้เพิ่มเติมอีก 3 รายการ คือข้อที่ 8 เครื่องขายสังคัม Social media ข้อที่ 9 การสอนทางไกลผ่านดาวเทียม และข้อที่ 10 การสอนผ่านคอมพิวเตอร์พกพา

3) ด้านที่ 1 ข้อที่ 1.5 เดิมมี 5 รายการ ได้เพิ่มรายการที่ 6 ปรับแก้ไขให้ถูกต้องตามหลักของประเภทชุดการสอน คือ (1) ชุดการสอนประกอบการบรรยาย (2) ชุดการสอนแบบกลุ่มกิจกรรม (3) ชุดการสอนแบบอิงค์ประสบการณ์กลุ่ม (4) ชุดการสอนรายบุคคล (5) ชุดการสอนทางไกล (6) อื่นๆ โปรดระบุ

ขั้นที่ 9 ทดลองใช้แบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะเหมือนกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ในงานวิจัย ในวันที่ 1 สิงหาคม 2558 กับครู โรงเรียนวัดป่าตาล จำนวน 30 คน ผลทดลองใช้พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจภาษาที่ใช้และเข้าใจข้อคำถามแต่ละหัวข้อเป็นอย่างดี โดยในแบบสอบถามได้ให้กลุ่มตัวอย่างทำเครื่องหมายลงในตารางซึ่งให้เลือก 2 ช่อง คือเข้าใจ/ไม่เข้าใจ ในข้อคำถามหลังจากทดลองใช้พบว่า กลุ่มตัวอย่างตอบว่า “เข้าใจ” ในข้อคำถามทุกข้อ (รายละเอียดผลการประเมินความเข้าใจของผู้ตอบแบบสอบถาม แสดงในภาคผนวก ง หน้า 132 )

ขั้นที่ 10 หลังจากการปรับปรุงแบบสอบถาม ตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ จึงดำเนินการจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำมาใช้สอบถามความต้องการกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย (รายละเอียดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แสดงในภาคผนวก ข) แบบสอบถามสมบูรณ์มีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการใช้เทคโนโลยีการศึกษา ในการจัดการเรียนการสอน มี 4 ด้าน ครอบคลุม

ด้านที่ 1 ความต้องการประเภทของเทคโนโลยีการศึกษา เป็นแบบสอบถามแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 53 ข้อ

ด้านที่ 2 ความต้องการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีการศึกษา เป็นแบบสอบถามแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 21 ข้อ

ด้านที่ 3 ความต้องการพัฒนาด้านการใช้เทคโนโลยีการศึกษาเพื่อการสอน เป็นแบบสอบถามแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 16 ข้อ

ด้านที่ 4 ความต้องการด้านการพัฒนาตนเองด้านการใช้งานเทคโนโลยี เป็นแบบสอบถามแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะทั่วไป เกี่ยวกับความต้องการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนของครูเป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมนอกเหนือจากข้อคำถามที่กำหนดไว้ จำนวน 2 ข้อ

### 3. การรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ทำหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลถึงผู้อำนวยการในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกและรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง จำนวน 286 ฉบับ

3.3 วัน เวลา ในการแจกและรับแบบสอบถาม ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 1-20 กันยายน 2558

3.4 จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน พบว่า แบบสอบถามจำนวน 286 ฉบับ ได้รับคืน 286 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และมีความสมบูรณ์ทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

### 4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติหาค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย โดยใช้สูตรดังนี้

#### 4.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าร้อยละ

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม}}{\text{จำนวนคนทั้งหมด}} \times 100$$

#### 4.2 วิเคราะห์ความต้องการศูนย์ต่อการศึกษาความต้องการการใช้เทคโนโลยีการศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 โดยใช้สูตร ค่าเฉลี่ย

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อกำหนดให้  $\bar{X}$  แทน คะแนนเฉลี่ย  
 $\sum x$  แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนน  
 $N$  แทน จำนวนผู้ตอบแต่ละข้อคำถาม

การวิเคราะห์แบบสอบถาม กำหนดช่วงของค่าเฉลี่ยตามแนวของ จอห์น คับบลิว เบสท์ และเจมส์ วี คาห์น (Best John W. and Kahn James V, 1993, pp. 181-182) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.50 - 5.00	ความคิดเห็นในระดับมากที่สุด
3.50 - 4.49	ความคิดเห็นในระดับมาก
2.50 - 3.49	ความคิดเห็นในระดับปานกลาง
1.50 - 2.49	ความคิดเห็นในระดับน้อย
1.00 - 1.49	ความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

#### 4.3 สูตรค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation-S.D.) (Lafferty Peter and Rowe Julain 1995, pp. 561-562)

$$\text{S.D.} = \sqrt{\frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อกำหนดให้	S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$N \sum X^2$	แทน	ผลรวมยกกำลังสองของคะแนนทุกจำนวน
	$(\sum X^2)$	แทน	ผลรวมของคะแนนทุกจำนวนยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด





## บทที่ 4

### ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่องความต้องการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความต้องการใช้เทคโนโลยีการศึกษา ในการจัดการเรียนการสอนมี 4 ด้าน ได้แก่ (1) ความต้องการประเภทของเทคโนโลยีการศึกษา (2) ความต้องการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีการศึกษา (3) ความต้องการด้านการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการเรียนการสอน (4) ความต้องการด้านการพัฒนาตนเองด้านการใช้งานเทคโนโลยี จำนวน 4 ด้าน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะทั่วไป

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

#### ตอนที่ 1

#### ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามครอบคลุม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา สูงสุด ระดับชั้นที่สอนในปัจจุบัน กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอน ประสบการณ์ในการสอน ภาคเรียน การศึกษาที่ผ่านมาได้ใช้เทคโนโลยีการศึกษามากน้อยเพียงใด ความรู้ด้านการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอน สภาพการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอน และ ท่านได้วางแผนการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนอย่างไร

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (n = 286)

ข้อมูลทั่วไป		จำนวน	ร้อยละ
1	เพศ		
	ชาย	96	33.6
	หญิง	190	66.4
2	อายุ		
	ต่ำกว่า 30 ปี	7	2.5
	31-40 ปี	17	5.9
	41-50 ปี	52	18.2
	51 ปีขึ้นไป	210	73.4
3	วุฒิการศึกษาสูงสุด		
	ต่ำกว่าปริญญาตรี	-	-
	ปริญญาตรี	273	95.5
	ปริญญาโท	13	4.5
4	ระดับชั้นที่สอนปัจจุบัน		
	ปฐมวัย	3	1.1
	ประถมศึกษา 1-3	29	10.1
	ประถมศึกษา 4-6	254	88.8
	มัธยมศึกษา 1-3	-	-
5	กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
	ภาษาไทย	139	48.9
	คณิตศาสตร์	140	49
	วิทยาศาสตร์	118	42.1
	ภาษาต่างประเทศ	102	35.7
	สุขศึกษาพลศึกษาคณิตศาสตร์	86	30.1
	สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	115	40.2
	ศิลปะ	92	32.2
	การงานอาชีพและเทคโนโลยี	115	40.2

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

	ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
6	ประสบการณ์ในการสอน		
	ต่ำกว่า 1 ปี	-	-
	1-5 ปี	6	2.1
	6-10 ปี	16	5.6
	11-15 ปี	8	2.8
	16-20 ปี	73	25.5
	20 ปีขึ้นไป	183	64
7	ภาคเรียนการศึกษาที่ผ่านมา ท่านได้ใช้เทคโนโลยีการศึกษามากน้อยเพียงใด		
	ทุกคาบที่สอน	12	4.2
	ครึ่งหนึ่งของคาบที่สอน	100	35
	หนึ่งส่วนสามของคาบที่สอน	156	54.5
	ไม่เคยเลย	18	6.3
8	ความรู้ด้านการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอน		
	ไม่มีความรู้เลย	-	-
	มีความรู้ขั้นพื้นฐาน	-	-
	มีความรู้ในระดับใช้งานได้เป็นอย่างดี	95	33.2
	มีความรู้ระดับเชี่ยวชาญ	189	66.1
	มีความรู้ระดับเชี่ยวชาญและสามารถฝึกอบรมผู้อื่นได้	2	0.7
9	สภาพการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
	ผลิตสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารขึ้นเอง	2	0.7
	ขอความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง	163	57
	ฝึกการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนการสอนด้วยตัวเอง	276	96.5
	ไม่มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนการสอน	188	65.7
	ใช้สื่อสำเร็จรูป	116	40.6

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

	ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
10	ท่านได้วางแผนการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนอย่างไร		
	ไม่ได้วางแผน	169	59.1
	มีการวางแผน โดยบุคคลดังต่อไปนี้	100	35
	ครูวางแผนด้วยตนเอง	17	5.9
	ผู้บริหารได้วางแผนร่วมกับครูทุกคน	-	-
	ผู้บริหารได้วางแผนด้วยตัวคนเดียว	-	-
	ผู้บริหารได้วางแผนร่วมกับบุคลากรที่รับผิดชอบด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	102	34.5
	รวม	286	100

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 เพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 66.7 และเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 33.6

1.2 อายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม อายุ 51 ปี ขึ้นไป มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 73.4 รองลงมาคือ อายุ 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 18.2 อายุ 31-40 ปี คิดร้อยละ 5.9 และอายุต่ำกว่า30 ปี คิดเป็นร้อยละ 2.50

1.3 วุฒิการศึกษาสูงสุด พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีวุฒิการศึกษาสูงสุดปริญญาตรี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 95.5 รองลงมาคือ ปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 4.5

1.4 ระดับชั้นที่สอนปัจจุบัน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ประถมศึกษาปีที่ 4-6 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 88.8 รองลงมาคือ ประถมศึกษา1-3 คิดเป็นร้อยละ 10.1 และ ปฐมวัย คิดเป็นร้อยละ 1.10

1.5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 49.0 รองลงมาคือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คิดเป็นร้อยละ 48.9 และ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 42.1 และกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาและการงานอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 40.2

1.6 ประสบการณ์ในการสอน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีประสบการณ์ด้านการสอนมากที่สุดคือประสบการณ์ด้านการสอน 20 ปีขึ้นไป เป็นร้อยละ 64.0 รองลงมาคือประสบการณ์ด้าน

การสอน 16.20 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.5 ประสิทธิภาพด้านการสอน 6–10 ปี คิดเป็นร้อยละ 5.6 ประสิทธิภาพด้านการสอน 11–15 ปี คิดเป็นร้อยละ และ ประสิทธิภาพด้านการสอน 11–15 ปี คิดเป็นร้อยละ 2.8

**1.7** ภาคเรียนการศึกษาที่ผ่านมาท่านได้ใช้เทคโนโลยีการศึกษามากน้อยเพียงใด พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามได้ใช้เทคโนโลยีการศึกษาหนึ่งส่วนสามของคาบที่สอน คิดเป็นร้อยละ 54.5 ครั้งหนึ่งของคาบที่สอน คิดเป็นร้อยละ 35 ไม่เคยเลย คิดเป็นร้อยละ 6.4 และทุกคาบที่สอน คิดเป็นร้อยละ 4.2

**1.8** ความรู้ด้านการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับเชี่ยวชาญ คิดเป็นร้อยละ 66.1 มีความรู้ในระดับใช้งานได้เป็นอย่างดี 33.2 และมีความรู้ระดับเชี่ยวชาญและสามารถฝึกอบรมผู้อื่นได้ คิดเป็นร้อยละ 0.7

**1.9** สภาพการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ฝึกการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนการสอนด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 96.5 ไม่มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 65.7 และใช้สื่อสำเร็จรูปคิดเป็นร้อยละ 40.6

**1.10** ท่านได้วางแผนการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนอย่างไร พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามไม่ได้วางแผนคิดเป็นร้อยละ 59.1 มีการวางแผนโดยบุคคล คิดเป็นร้อยละ 35 ผู้บริหารได้วางแผนร่วมกับบุคลากรที่รับผิดชอบด้านเทคโนโลยี คิดเป็นร้อยละ 35.7



## ตอนที่ 2

### ความต้องการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนของครูในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1

#### 2.1 ผลการวิเคราะห์ความต้องการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอน ของครูโดยภาพรวม

ตารางที่ 4.2 ความต้องการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนของครูในโรงเรียน  
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1  
โดยภาพรวม (n = 286)

ด้านที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1	ด้านประเภทของเทคโนโลยีการศึกษา	4.00	.89	มาก
2	ด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีการศึกษา	3.85	.92	มาก
3	ด้านการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการเรียนการสอน	4.62	.47	มากที่สุด
4	ด้านการพัฒนาตนเองด้านการใช้งานเทคโนโลยี	4.81	.39	มากที่สุด
รวม		4.27	.65	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนของครูใน อยู่ในระดับมาก ( $\bar{X}=4.27$  S.D.=.65) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน และอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาตนเองด้านการใช้งานเทคโนโลยี ( $\bar{X} = 4.81$ , S.D.=.39) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือด้านความต้องการประเภทของเทคโนโลยีการศึกษา ( $\bar{X} = 4.00$ , S.D.=.89)

2.2 ผลการวิเคราะห์ความต้องการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนของครู ในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 เป็นรายชื่อ รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 4.3-4.16

### 2.2.1 ความต้องการใช้ประเภทของเทคโนโลยีการศึกษา

ตารางที่ 4.3 ความต้องการใช้ประเภทของเทคโนโลยีการศึกษาโดยภาพรวม (n = 286)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1	เทคโนโลยีการศึกษาประเภทวัสดุ	4.48	.76	มาก
2	เทคโนโลยีการศึกษาประเภทอุปกรณ์	4.05	1.44	มาก
3	เทคโนโลยีการศึกษาประเภทด้านเทคนิค วิธีการ	3.79	.68	มาก
4	เทคโนโลยีการศึกษาประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์	2.71	.85	ปานกลาง
5	เทคโนโลยีการศึกษาประเภทชุดการสอน	4.06	.55	มาก
	รวม	3.81	.85	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการใช้ประเภทของเทคโนโลยีการศึกษา อยู่ในระดับมาก ( $\bar{X}=3.81$ , S.D.=.85) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 4 ข้อ ปานกลาง 1 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ เทคโนโลยีการศึกษาประเภทวัสดุ ( $\bar{X}=4.48$ , S.D.=.76) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ เทคโนโลยีการศึกษาประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ( $\bar{X}=2.71$ , S.D.=.85)

## 1) เทคโนโลยีการศึกษาประเภทวัสดุ

ตารางที่ 4.4 ความต้องการของการใช้ประเภทเทคโนโลยีการศึกษาประเภทวัสดุ (n = 286)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1	วัสดุสิ่งพิมพ์ เช่น ตำรา เอกสาร วารสาร	4.96	.25	มากที่สุด
2	ตัวอย่าง/ของจริง	4.95	.30	มากที่สุด
3	หุ่นจำลอง	4.03	1.34	มาก
4	ภาพถ่าย แผนภาพ แผนภูมิ	4.92	.34	มากที่สุด
5	วีซีดี ดีวีดีประกอบการสอน	4.77	.33	มากที่สุด
6	ป้ายนิเทศ	3.18	.79	มาก
	รวม	4.48	.76	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการเทคโนโลยีการศึกษาประเภทวัสดุ อยู่ในระดับมาก ( $\bar{X}=4.48$ , S.D.=.76) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 4 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ วัสดุสิ่งพิมพ์ เช่น ตำรา เอกสาร วารสาร ( $\bar{X}=4.96$ , S.D.=.25) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ หุ่นจำลอง ( $\bar{X}=4.3$ , S.D.=1.34)



## 2) เทคโนโลยีการศึกษาประเภทอุปกรณ์

ตารางที่ 4.5 ความต้องการของการใช้ประเภทอุปกรณ์ (n = 286)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1	คอมพิวเตอร์/ Notebook	4.95	.21	มากที่สุด
2	เครื่องฉายโปรเจกเตอร์	3.97	1.47	มาก
3	เครื่องขยายเสียงพร้อมอุปกรณ์	4.16	1.21	มาก
4	เครื่องพรีนเตอร์	4.95	.21	มากที่สุด
5	เครื่องเล่นซีดี ดีวีดี	4.05	1.34	มาก
6	กล้องถ่ายภาพวิดีโอ	4.38	1.34	มาก
7	เครื่องรับโทรทัศน์สี	4.12	1.54	มาก
8	เครื่องพิมพ์ ออ อิน วัน มัลติฟังก์ชัน	4.31	1.31	มาก
9	เครื่องถ่ายภาพเอกสาร	3.90	1.37	มาก
	รวม	4.05	1.44	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการของการใช้ประเภทอุปกรณ์ อยู่ในระดับมาก ( $\bar{X}=4.05$ , S.D.=1.44) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อและอยู่ในระดับมาก 7 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ เครื่องพรีนเตอร์และคอมพิวเตอร์/Notebook ( $\bar{X}=4.95$ , S.D.=.21) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ เครื่องถ่ายภาพเอกสาร ( $\bar{X}=3.90$ , S.D.=1.37)

## 3) เทคโนโลยีการศึกษาประเภทด้านเทคนิค วิธีการ

ตารางที่ 4.6 ความต้องการเทคโนโลยีการศึกษาประเภทด้านเทคนิค วิธีการ (n = 268)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1	การสอนแบบกระบวนการเรียนรู้แบบสืบค้นข้อมูล	4.17	1.12	มาก
2	การสอนแบบกระบวนการเรียนรู้แบบโครงงาน	4.61	.76	มากที่สุด
3	การสอนแบบศูนย์การเรียนรู้	4.66	.59	มากที่สุด
4	การสอนแบบกระบวนการกลุ่ม	4.61	.76	มากที่สุด
5	การสอน โดยใช้สถานการณ์จำลอง	3.97	1.13	มาก
6	การสอนรายบุคคล	3.87	1.64	มาก
7	การสอน โดยเพื่อนช่วยสอน	1.32	.47	น้อยที่สุด
8	การแสดงนิทรรศการ	5.00	.00	มากที่สุด
9	การศึกษานอกสถานที่	4.78	.41	มากที่สุด
	รวม	3.79	.68	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีเทคโนโลยีการศึกษาประเภทด้านเทคนิค วิธีการอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X}=3.79$ , S.D.=.68) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 5 ข้อ อยู่ในระดับมาก 3 ข้อ และอยู่ในระดับน้อยที่สุด 1 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ การแสดงนิทรรศการ ( $\bar{X}=5.00$ , S.D.=.00) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การสอนโดยเพื่อนช่วยสอน ( $\bar{X}=1.32$ , S.D.=.47)

## 4) เทคโนโลยีการศึกษาประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ตารางที่ 4.7 ความต้องการใช้เทคโนโลยีการศึกษาประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (n = 268)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1	คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI)	4.87	.46	มากที่สุด
2	การเรียนการสอนผ่านระบบเครือข่าย (WBI)	2.45	.82	น้อย
3	หนังสืออิเล็กทรอนิกส์(e-Book)	2.29	.79	น้อย
4	การฝึกอบรมผ่านเว็บ (WBT)	1.59	1.11	น้อย
5	บทเรียนออนไลน์ (e-Learning)	2.10	.94	น้อย
6	สื่ออิเล็กทรอนิกส์บนระบบแอนดรอยด์ (Android)	3.69	.84	มาก
7	สื่ออิเล็กทรอนิกส์บนระบบไอโอเอส (ios)	1.27	.86	น้อยที่สุด
8	การสอนผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	1.58	1.07	น้อย
9	การสอนทางไกลผ่านดาวเทียม	4.85	.42	มากที่สุด
10	การสอนผ่านคอมพิวเตอร์พกพา	2.36	1.23	ปานกลาง
	รวม	2.71	.85	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.7 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการใช้เทคโนโลยีการศึกษาประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์ อยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{X}=2.71$ , S.D.=.85) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ อยู่ในระดับน้อย 5 ข้อและ อยู่ในระดับน้อยที่สุด 1 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) ( $\bar{X}=4.87$ , S.D.=.46) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์บนระบบไอโอเอส (ios) ( $\bar{X}=1.27$ , S.D.=.86)

## 5) เทคโนโลยีการศึกษาประเภทชุดการสอน

ตารางที่ 4.8 ความต้องการใช้เทคโนโลยีการศึกษาประเภทชุดการสอน โดยภาพรวม ( $n = 286$ )

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1	ชุดการสอนประกอบการบรรยาย	4.58	.62	มากที่สุด
2	ชุดการสอนแบบกลุ่มกิจกรรม	4.49	.90	มาก
3	ชุดการสอนแบบอิงค์ประสบการณ์กลุ่ม	4.61	.99	มากที่สุด
4	ชุดการสอนรายบุคคล	4.75	.49	มากที่สุด
5	ชุดการสอนทางไกล	4.96	.30	มากที่สุด
	รวม	4.67	.66	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.8 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการใช้เทคโนโลยีการศึกษาประเภทชุดการสอน อยู่ในระดับมากที่สุด ( $\bar{X} = 4.67$ , S.D. = .66) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 4 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 1 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ชุดการสอนทางไกล ( $\bar{X} = 4.96$ , S.D. = .30) และ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือชุดการสอนแบบกลุ่มกิจกรรม ( $\bar{X} = 4.49$ , S.D. = .90)

### 2.2.2 ความต้องการการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีการศึกษา

ตารางที่ 4.9 ความต้องการการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีการศึกษาโดยภาพรวม (n = 286)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1	การสนับสนุนจากผู้บริหาร	3.25	1.32	ปานกลาง
2	การสนับสนุนด้านบุคลากรสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีการศึกษา	4.46	.52	มาก
	รวม	3.85	.92	มาก

จากตารางที่ 4.9 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีการศึกษา อยู่ในระดับมาก ( $\bar{X}=3.85$ , S.D.=.92) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ที่อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือการสนับสนุนด้านบุคลากรสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีการศึกษา ( $\bar{X}=4.46$ , S.D.=.52) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือการสนับสนุนจากผู้บริหาร ( $\bar{X}=3.25$ , S.D.=1.32)

#### 1) ความต้องการสนับสนุนจากผู้บริหาร

ตารางที่ 4.10 ความต้องการสนับสนุนจากผู้บริหาร (n = 286)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1	มีเจตคติที่ดีต่อการใช้เทคโนโลยีการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ	3.58	1.28	มาก
2	มีนโยบายส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีการศึกษาอย่างชัดเจน	3.67	1.19	มาก
3	สนับสนุนให้เกิดความร่วมมือในการใช้เทคโนโลยีการศึกษา	3.63	1.35	มาก
4	มีการสนับสนุนงบประมาณในการฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีการศึกษา	3.37	1.25	ปานกลาง
5	มีการสนับสนุนงบประมาณในการจัดหาเทคโนโลยีการศึกษาในการนำมาใช้	3.20	1.30	ปานกลาง

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
6	สนับสนุนให้มีแหล่งรวบรวมเทคโนโลยีการศึกษาในโรงเรียน	3.04	1.42	ปานกลาง
7	สนับสนุนห้องเรียนที่เหมาะสมกับการใช้เทคโนโลยีการศึกษาสมัยใหม่	3.01	1.43	ปานกลาง
8	ส่งเสริมให้ครูสามารถใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม	3.13	1.31	ปานกลาง
9	ส่งเสริมให้ครูได้รับการอบรมพัฒนาการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการสอน	3.26	1.26	ปานกลาง
10	ส่งเสริมให้ครูมีการประเมินคุณภาพของสื่อการเรียนการสอนที่ใช้	3.26	1.26	ปานกลาง
11	ส่งเสริมให้ครูมีการค้นคว้าวิจัยเพื่อการเรียนรู้ในการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการสอน	3.12	1.30	ปานกลาง
12	ส่งเสริมให้ครูมีการติดตามประเมินประสิทธิภาพของเทคโนโลยีการศึกษาที่ใช้ในการสอน	2.82	1.56	ปานกลาง
	รวม	3.25	1.32	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.10 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการการสนับสนุนจากผู้บริหาร อยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{X}=3.25$ , S.D.=1.32) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ข้อและอยู่ในระดับปานกลาง 9 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ มีนโยบายส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีการศึกษาอย่างชัดเจน ( $\bar{X}=3.67$ , S.D.=1.19) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือส่งเสริมให้ครูมีการติดตามประเมินประสิทธิภาพของเทคโนโลยีการศึกษาที่ใช้ในการสอน ( $\bar{X}=2.82$ , S.D. = 1.56)

2) ความต้องการสนับสนุนด้านบุคลากรสนับสนุนการใช้เทคโนโลยี  
การศึกษา

ตารางที่ 4.11 ความต้องการสนับสนุนด้านบุคลากรสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีการศึกษา  
(n = 286)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1	มีเจ้าหน้าที่ให้ความรู้เพิ่มเติมในการเลือกใช้เทคโนโลยีการศึกษา	4.46	.54	มาก
2	มีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำเทคโนโลยีการศึกษาที่เหมาะสมกับเนื้อหาที่สอน	4.46	.54	มาก
3	มีเจ้าหน้าที่จัดทำเอกสาร คู่มือให้ความรู้เพื่อช่วยตัดสินใจในการเลือกใช้เทคโนโลยีการศึกษาที่เหมาะสม	4.46	.54	มาก
4	มีเจ้าหน้าที่ให้ความรู้ในการเลือกเทคโนโลยีการศึกษาได้หลากหลาย มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน	4.48	.52	มาก
5	มีเจ้าหน้าที่ให้ความรู้และทักษะในด้านการผลิต	4.46	.54	มาก
6	มีเจ้าหน้าที่ให้คำปรึกษาแนะนำในการผลิต การจัดซื้อ	4.47	.50	มาก
7	มีเจ้าหน้าที่คอยซ่อมแซม และแก้ปัญหาระหว่างการใช้	4.47	.52	มาก
8	มีเจ้าหน้าที่ประสานพันธ์เทคโนโลยีการศึกษาทันสมัย	4.47	.52	มาก
9	มีเจ้าหน้าที่ตรวจสอบคุณภาพเทคโนโลยีการศึกษา	4.45	.54	มาก
	รวม	4.46	.52	มาก

จากตารางที่ 4.11 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการสนับสนุนด้านบุคลากรสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีการศึกษา อยู่ในระดับมาก ( $\bar{X}=4.46$ , S.D.=.52) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ มีเจ้าหน้าที่ให้ความรู้ในการเลือกเทคโนโลยีการศึกษาได้หลากหลาย มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ( $\bar{X}=4.48$ , S.D.=.52) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ มีเจ้าหน้าที่ตรวจสอบคุณภาพเทคโนโลยีการศึกษา ( $\bar{X}=4.45$ , S.D.=.54)

### 2.2.3 ความต้องการด้านการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการเรียนการสอน

ตารางที่ 4.12 ความต้องการด้านการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการเรียนการสอน โดยภาพรวม  
(n = 286)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1	การเตรียมการสำหรับการใช้เทคโนโลยีการศึกษา	4.67	.48	มากที่สุด
2	การใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอน	4.43	.54	มาก
3	การประเมินการใช้เทคโนโลยีการศึกษา	4.78	.40	มากที่สุด
	รวม	4.62	.47	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.12 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการด้านการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการเรียนการสอน อยู่ในระดับมากที่สุด ( $\bar{X}=4.62$ , S.D.=.47) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 1 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ มีการประเมินการใช้เทคโนโลยีการศึกษา ( $\bar{X}=4.78$ , S.D.=.40) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอน ( $\bar{X}=4.43$ , S.D.=.54)



## 1) ความต้องการเตรียมการสำหรับการใช้เทคโนโลยีการศึกษา

ตารางที่ 4.13 ความต้องการการเตรียมการสำหรับการใช้เทคโนโลยีการศึกษา (n = 286)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1	มีการจัดทำเอกสาร ตำรา คู่มือ สำหรับให้ครูกันท้า	4.64	.54	มากที่สุด
2	มีการจัดอบรมให้ความรู้เพิ่มเติมในเรื่องการใช้เทคโนโลยีการศึกษา	4.69	.46	มากที่สุด
3	มีการจัดสถานที่ในการให้บริการ	4.69	.46	มากที่สุด
4	มีการขอความร่วมมือ ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในการผลิตในระดับกลุ่มเครือข่าย	4.69	.46	มากที่สุด
	รวม	4.67	.48	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.13 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการเตรียมการสำหรับการใช้เทคโนโลยีการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ( $\bar{X}=4.67$ , S.D.=.48) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดเท่ากัน 3 ข้อ คือ มีการจัดอบรมให้ความรู้เพิ่มเติมในเรื่องการใช้เทคโนโลยีการศึกษา, มีการจัดสถานที่ในการให้บริการ และมีการขอความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในการผลิตในระดับกลุ่มเครือข่าย ( $\bar{X}=4.69$ , S.D.=.46) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ มีการจัดทำเอกสาร ตำรา คู่มือสำหรับให้ครูกันท้า ( $\bar{X}=4.64$ , S.D.=.54)

## 2) การใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอน

ตารางที่ 4.14 ความต้องการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอน (n = 286)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1	มีการจัดอบรมให้ความรู้เพิ่มเติมในการใช้เทคโนโลยีการศึกษา	4.46	.55	มาก
2	มีการใช้เทคโนโลยีการศึกษาให้สอดคล้องกับเนื้อหา กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาที่สอน	4.41	.54	มาก
3	มีการใช้เทคโนโลยีการศึกษาให้ตรงกับความสนใจของ นักเรียน	4.43	.55	มาก
4	มีการใช้เทคโนโลยีการศึกษาที่ตรงกับผลการเรียนรู้ที่ คาดหวัง	4.42	.54	มาก
	รวม	4.43	.54	มาก

จากตารางที่ 4.14 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ( $\bar{X}=4.43$ , S.D.=.54) เมื่อพิจารณา รายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ มีการจัดอบรมให้ความรู้เพิ่มเติมในการใช้เทคโนโลยีการศึกษา ( $\bar{X}=4.46$ , S.D.=.55) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ มีการใช้เทคโนโลยีการศึกษาให้สอดคล้องกับเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาที่สอน ( $\bar{X}=4.41$ , S.D.=.54)

## 3) การประเมินการใช้เทคโนโลยีการศึกษา

ตารางที่ 4.15 ความต้องการประเมินการใช้เทคโนโลยีการศึกษา โดยภาพรวม (n = 286)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการระดับกลุ่มเครือข่ายนิเทศการใช้เทคโนโลยีการศึกษาการเรียนการสอนของครู	4.84	.36	มากที่สุด
2	มีแบบสอบถามประเมินการใช้เทคโนโลยีการศึกษาการเรียนการสอนของครู	4.83	.37	มากที่สุด
3	กระบวนการใช้สื่อที่ผ่านมาของครู	4.72	.44	มากที่สุด
4	มีการประเมินคุณค่าจากสื่อทั้งหมดที่ได้ผลตามตัวชี้วัดของการเรียนรู้	4.71	.49	มากที่สุด
5	มีการประเมินจากการเสริมสร้างความเจริญงอกงามของผู้เรียน	4.83	.36	มากที่สุด
6	มีการประเมินจากข้อมูลการเลือกใช้และวิธีการต่างๆในการใช้ที่เหมาะสม	4.82	.40	มากที่สุด
7	มีการประเมินองค์ความรู้พื้นฐานของกลุ่มครูในเครือข่าย	4.83	.37	มากที่สุด
8	มีการประเมินบริบทด้านความพร้อมในการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของสถานศึกษา	4.70	.45	มากที่สุด
	รวม	4.78	.40	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.15 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการประเมินการใช้เทคโนโลยีการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ( $\bar{X}=4.78$ , S.D.=.40) เมื่อพิจารณา รายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการระดับกลุ่มเครือข่ายนิเทศการใช้เทคโนโลยีการศึกษาการเรียนการสอนของครู ( $\bar{X}=4.84$ , S.D.=.36) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ มีการประเมินบริบทด้านความพร้อมในการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของสถานศึกษา ( $\bar{X}=4.70$ , S.D.=.45)

### 2.2.4 ความต้องการพัฒนาตนเองด้านการใช้งานเทคโนโลยีการศึกษา

ตารางที่ 4.16 ความต้องการพัฒนาตนเองด้านการใช้งานเทคโนโลยีการศึกษา โดยภาพรวม  
(n = 286)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1	มีการจัดฝึกอบรมความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเทคโนโลยีการศึกษา	4.80	.40	มากที่สุด
2	มีการจัดฝึกอบรมการเลือกใช้เทคโนโลยีการศึกษาให้เหมาะสม กับผู้เรียน	4.82	.38	มากที่สุด
3	มีการจัดฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีการศึกษา	4.80	.40	มากที่สุด
4	มีการจัดฝึกอบรมทักษะกระบวนการระหว่างใช้เทคโนโลยีการศึกษา	4.82	.38	มากที่สุด
5	มีการจัดฝึกอบรมการประเมินเทคโนโลยีการศึกษา	4.80	.40	มากที่สุด
6	มีการจัดฝึกอบรมการดูแล รักษา ซ่อมแซมเทคโนโลยีการศึกษา	4.80	.40	มากที่สุด
7	มีการจัดฝึกอบรมการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เบื้องต้น	4.79	.40	มากที่สุด
8	มีการจัดฝึกอบรมการใช้โปรแกรมอินเทอร์เน็ตและการสืบค้นข้อมูล	4.82	.38	มากที่สุด
9	มีการจัดฝึกอบรมการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เช่น Word Excel Power Point	4.83	.38	มากที่สุด
10	มีการจัดฝึกอบรมการผลิตใช้โปรแกรมผลิตเทคโนโลยีการศึกษาประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์	4.82	.38	มากที่สุด
	รวม	4.81	.39	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.16 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการพัฒนาตนเองด้านการใช้งานเทคโนโลยีการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ( $\bar{X}=4.81$ , S.D.=.39) เมื่อพิจารณา รายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ มีการจัดฝึกอบรมการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เช่น Word Excel Power Point ( $\bar{X}=4.83$ , S.D.=.40) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ มีการจัดฝึกอบรมการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เบื้องต้น ( $\bar{X}=4.79$ , S.D.=.40)

### ตอนที่ 3

## ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับความต้องการใช้เทคโนโลยีการศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1

สรุป ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนของครู ในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 มีรายละเอียดดังนี้

**3.1 ข้อเสนอแนะการใช้สื่อเทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนของครู (จำนวน 21 คน)**

3.1.1 ต้นสังกัดควรมีการสนับสนุนงบประมาณในการจัดหาสื่อ อุปกรณ์ประจำห้องเรียนสำหรับการจัดกิจกรรมและให้นักเรียนใช้สืบค้นข้อมูลอย่างเพียงพอ (จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 38.09)

3.1.2 ควรมีการจัดฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีที่เข้ามาใหม่ๆ แก่ครูให้สามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 19.04)

3.1.3 ควรมีการพัฒนาครูด้านเทคโนโลยีการศึกษาอย่างต่อเนื่องและทันต่อเหตุการณ์ที่มีความเคลื่อนไหวและเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว สามารถรองรับการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 และการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 14.28)

3.1.4 ควรมีการพัฒนาครูด้านการใช้เทคโนโลยี หรือการใช้สื่อนวัตกรรมประเภท CAI และ E-book แบบเจาะลึก (จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 9.5)

3.1.5 กาจจัดสรรสื่อเทคโนโลยีแก่สถานศึกษาจากหน่วยงานต้นสังกัด ควรเน้นของที่มีคุณภาพ สามารถใช้งานได้ เหมาะสมกับงานและราคาเหมาะสม เพื่อให้ครูนำมาใช้ได้อย่างคุ้มค่า และควรมีการอบรม การใช้สื่อเทคโนโลยีพื้นฐาน เพื่อสามารถแก้ไขปัญหาเบื้องต้นได้ (จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.7)

3.1.6 ควรมีการรณรงค์ให้ครูมีการใช้สื่อหรือเทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งจะทำให้การเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เด็กเรียนรู้ได้เร็ว แทนที่จะเรียนแต่ในตำราอย่างเดียวทำให้เด็กเบื่อได้ (จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.7)

3.1.7 ควรมีการฝึกอบรมหรือพัฒนาครูให้สามารถนำองค์ความรู้หรือมีความสามารถในการสอนนักเรียนให้เกิดทักษะหรือพัฒนาศักยภาพนักเรียนที่มีความสนใจด้านการผลิต การใช้ความคิดสร้างสรรค์ สามารถเข้าแข่งขันในเวทีระดับต่างๆ เช่น การแข่งขันทักษะ

วิชาการระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับจังหวัด หรือระดับภูมิภาค เป็นต้น (จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.7)

3.1.8 ควรมีเจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้รับผิดชอบในด้านสื่อเทคโนโลยีเพื่อช่วยเหลือครูในการเตรียมสื่อให้คณะครู เพื่อให้ครูมีการใช้สื่อการสอนทุกชั่วโมง เนื่องจากครูมีภาระงานมากนอกเหนือจากงานสอนไม่สามารถจัดเตรียมเองได้ในทุกคาบการสอน (จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.7)

3.1.9 ครูควรมีการควบคุม กำกับการใช้สื่อที่ให้นักเรียนปฏิบัติด้วยตนเองอย่างใกล้ชิดโดยเฉพาะสื่อประเภทเทคโนโลยี หรือการใช้งานอินเทอร์เน็ต (จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.7)

**3.2 ด้านความต้องการใช้สื่อเทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนของครู**  
(จำนวน 68 คน)

3.2.1 ควรมีการจัดสรรสื่อให้มากขึ้นในปัจจุบันมีความต้องการมากที่สุดเพราะมีความจำเป็นต้องใช้ (จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 16.17)

3.2.2 ต้องการมากเพื่อช่วยการสอนให้นักเรียนเข้าใจและเกิดความสนใจมากขึ้น (จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 14.70)

3.2.3 มีความต้องการสื่อที่ทันสมัย เช่น สมาร์ทโทรทัศน์ เพื่อลดขั้นตอน และประหยัดเวลา (จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 10.29)

3.2.4 ต้องการใช้เทคโนโลยีที่มีความเร็วกว่านี้ (จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 10.29)

3.2.5 ต้องการมากเพราะในสมัยนี้เทคโนโลยีมีความก้าวหน้าทันสมัย มีทั้งการใช้ Net Book, I pad, I Phone ที่ช่วยจัดการเรียนการสอนให้ทันสมัยตามความต้องการและความสามารถของเทคโนโลยี เป็นอย่างมาก (จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 7.35)

3.2.6 มีความต้องการมากเพราะ เด็กๆ สนใจหากโรงเรียนมีสื่อที่ทันสมัยก็จะสามารถช่วยเรื่องจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น (จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 7.35)

3.2.7 ต้องการให้รัฐจัดสรรให้กับทางโรงเรียนอย่างเหมาะสมกับขนาดและบุคลากรภายในแต่ละโรงเรียน แต่บางครั้งยังล่าช้าไม่ทันต่อเหตุการณ์ และอุปกรณ์ขาดคุณภาพล่าช้า (จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 4.41)

3.2.8 ต้องการให้สนับสนุนทางด้านนี้จะช่วยให้การจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น และเป็นสื่อที่สามารถดึงดูดความสนใจ ของครูขณะสอนนักเรียน (จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 4.41)

3.2.9 ต้องการมากเพราะในการเรียนการสอนปัจจุบันครูสามารถ ให้นักเรียน สืบค้นได้ด้วยตนเองและสามารถค้นจากสื่อที่เหมาะสมกับผู้เรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้คิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น (จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.94)

3.2.10 ต้องการให้รัฐจัดสรรให้กับทางโรงเรียน อย่างเหมาะสม กับขนาดและ บุคลากรภายในแต่ละโรงเรียน เช่น การแจกแท็บเล็ต ให้นักเรียนชั้นป.1 ถึงป.2 ทุกคนเพราะตอนนี้ ยังไม่ส่งมายังโรงเรียน จึงไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้ (จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.94)

3.2.11 มีความต้องการใช้สื่อเทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอน สำหรับครูมีความต้องการมากแต่ยังขาดงบประมาณในการจัดซื้อ และครูยังขาดประสบการณ์และความรู้ในการใช้สื่อ ควรจัดให้มีการอบรมเพื่อให้ความรู้เพิ่มเติมแก่ครู (จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.94)

3.2.12 มีความต้องการโปรเจคเตอร์ ให้กับห้องเรียนทุกห้อง (จำนวน 1 คน คิดเป็น ร้อยละ 1.47)

3.2.13 มีความต้องการจัดอบรมการผลิตสื่อ, การใช้คอมพิวเตอร์ให้กับครู (จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.47)

3.2.14 มีความต้องการงบประมาณสนับสนุน (จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.47)

3.2.15 มีความต้องการพัฒนาผู้เรียนในการใช้เทคโนโลยี (จำนวน 1 คน คิดเป็น ร้อยละ 1.47)

3.2.16 มีความต้องการการจัดการเรียนการสอนยุคใหม่ เทคโนโลยีจึงมีความจำ เป็นมากในการจัดการเรียนการสอนของครู (จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.47)

3.2.17 มีความต้องการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างครบถ้วน (จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.47)

3.2.18 มีความต้องการ ระบบ Net work ด้านอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง และระบบ คอมพิวเตอร์ที่ทันสมัยเพื่อใช้ในการควบคุมให้ก้าวหน้าทันเทคโนโลยีในปัจจุบัน (จำนวน 1 คน คิดเป็น ร้อยละ 1.47)

3.2.19 มีความต้องการคือสื่อการสอนประเภทเทคโนโลยีทางการศึกษา ประเภท อุปกรณ์ เช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องฉาย เครื่องพรีนเตอร์ เครื่องขยายเสียงพร้อมอุปกรณ์ (จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.47)

3.2.20 มีความต้องการจัดอบรมการผลิตสื่อซึ่งนักเรียนและครูสามารถผลิตสื่อ ด้วยกันได้ (จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.47)

## บทที่ 5

### สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ความต้องการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนของครู  
โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์  
ข้อมูลจากแบบสอบถาม สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

#### 1. สรุปการวิจัย

##### 1.1 รูปแบบการวิจัย การวิจัยเชิงสำรวจ

##### 1.2 วัตถุประสงค์ในการวิจัย

##### 1.2.1 วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อศึกษาความต้องการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอน  
ของครู ในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1

##### 1.2.2 วัตถุประสงค์เฉพาะ

- 1) เพื่อศึกษาความต้องการด้านประเภทของเทคโนโลยีการศึกษาเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน
- 2) เพื่อศึกษาความต้องการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีการศึกษาเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน
- 3) เพื่อศึกษาความต้องการด้านการใช้เทคโนโลยีการศึกษาเพื่อจัดการเรียนการสอน
- 4) เพื่อศึกษาความต้องการด้านการพัฒนาตนเองด้านการใช้งานคอมพิวเตอร์ในการจัดการเรียนการสอน

##### 1.3 การดำเนินการวิจัย

1.3.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนประถมศึกษา  
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน  
980 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา



ประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ที่สอนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 286 คน ด้วยวิธีการสุ่มแบบง่าย ตามสูตรการคำนวณของ ทาโรยามาเน (Taro Yamane 1967, p. 886) ที่ความเชื่อมั่น 95 %

**1.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย** ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนของครู ในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 จำนวน 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามความต้องการใช้เทคโนโลยีการศึกษา ในการจัดการเรียนการสอน มี 4 ด้าน ได้แก่ (1) ความต้องการด้านประเภทของเทคโนโลยีการศึกษาเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน (2) ด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีการศึกษาเพื่อจัดการเรียนการสอน (3) ความต้องการด้านการใช้เทคโนโลยีการศึกษาเพื่อจัดการเรียนการสอน และ (4) ความต้องการด้านการพัฒนาตนเองด้านการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอน และ ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะทั่วไป เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมนอกเหนือจากข้อคำถามที่กำหนดได้จำนวน 2 ข้อ

**1.3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล** ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามด้วยตนเองไปยังกลุ่มตัวอย่างและเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง แบบสอบถามจำนวน 286 ฉบับ ได้รับคืน 286 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และมีความสมบูรณ์ทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ช่วงเวลาการเก็บข้อมูลระหว่าง 20-30 กันยายน 2558

**1.3.4 วิเคราะห์ข้อมูล** ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติห่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

## 1.4 สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

**1.4.1 ข้อมูลทั่วไปของครูสอนในโรงเรียนประถมศึกษา** ข้อมูลทั่วไปของครูสอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 51ปีขึ้นไป วุฒิการศึกษาสูงสุดปริญญาตรี ปฏิบัติการสอนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 รับผิดชอบการสอนเกือบทุกกลุ่มสาระ โดยมีกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์มากที่สุด มีประสบการณ์การสอน 20 ปีขึ้นไป ในภาคเรียนที่ผ่านมาได้ใช้เทคโนโลยีการศึกษาอยู่หนึ่งส่วนสามของคาบที่สอน มีความรู้ด้านการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนในระดับเชี่ยวชาญแต่ยังไม่ได้วางแผนการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอน

**1.4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1**  
พบว่า มีความต้องการใช้และพัฒนาเทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนในระดับมากทุกด้าน โดยมีรายละเอียดแต่ละด้านดังนี้

ด้านที่ 1 ด้านความต้องการประเภทของเทคโนโลยีการศึกษา พบว่าครูมีความต้องการใช้เทคโนโลยีการศึกษาประเภทวัสดุมากได้แก่วัสดุสิ่งพิมพ์ เช่น ตำรา เอกสารวารสาร ตัวอย่างของจริง ภาพถ่าย แผนภาพ แผนภูมิ วิซีดี ดีวีดี ประกอบการสอน หุ่นจำลองและป้ายนิเทศตามลำดับ และประเภทอุปกรณ์ ครูมีความต้องการมากที่สุดได้แก่ต้องการใช้เครื่องเล่นซีดี ดีวีดี คอมพิวเตอร์/Notebook กล้องถ่ายวิดีโอ ประเภทด้านเทคนิค วิธีการครูต้องการจัดแสดงนิทรรศการ การศึกษานอกสถานที่ การสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ และการสอนแบบกระบวนการเรียนรู้แบบโครงงาน และด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ครูต้องการใช้สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) สื่อการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมและสื่ออิเล็กทรอนิกส์บนระบบแอนดรอยด์ (Android)

ด้านที่ 2 ด้านความต้องการด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีการศึกษา เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน พบว่าครูมีความต้องการสนับสนุนด้านบุคลากรการใช้เทคโนโลยีการศึกษาพบว่าต้องการมีเจ้าหน้าที่ให้ความรู้ในการเลือกเทคโนโลยีการศึกษาได้หลากหลาย มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

ด้านที่ 3 ด้านความต้องการด้านการใช้เทคโนโลยีการศึกษาเพื่อการจัดการเรียนการสอนพบว่า โดยภาพรวมครูพบว่าครูต้องการให้มีการประเมินการใช้เทคโนโลยีการศึกษา โดยให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการระดับกลุ่มเครือข่ายนิเทศการใช้เทคโนโลยีการศึกษา การเรียน การสอนของครูด้วยโดยเป็นแบบสอบถามประเมินการใช้เทคโนโลยีการศึกษาการเรียนการสอนของครู มีการประเมินจากการเสริมสร้างความเจริญงอกงามของผู้เรียน และมีการประเมินองค์ความรู้พื้นฐานของครู

ด้านที่ 4 ด้านความต้องการด้านการพัฒนาตนเองด้านการใช้งานเทคโนโลยี พบว่า ครูมีความต้องการ พัฒนาตนเองอยากให้มีการจัดอบรมการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เช่น Word Excel Power Point มากที่สุด ครูอยากให้มีการจัดฝึกอบรมการเลือกใช้เทคโนโลยีการศึกษาให้เหมาะสมกับผู้เรียน การจัดฝึกอบรมทักษะกระบวนการระหว่างใช้เทคโนโลยีการศึกษา อย่างต่อเนื่อง อยากให้มีการจัดฝึกอบรมการใช้อินเทอร์เน็ตและการสืบค้นข้อมูล รวมทั้งอบรมการผลิตใช้โปรแกรมผลิตเทคโนโลยีการศึกษาประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์ตามลำดับ

## 2. อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง ความต้องการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผลดังนี้

2.1 ด้านความต้องการด้านประเภทของเทคโนโลยีการศึกษา พบว่า ครูมีความต้องการใช้เทคโนโลยีการศึกษาประเภทวัสดุมากได้แก่วัสดุสิ่งพิมพ์ เช่น ตำรา เอกสาร วารสาร ตัวอย่างของจริง ภาพถ่าย แผนภาพ แผนภูมิ วิซีดี ดีวีดี ประกอบการสอน หุ่นจำลองและป้านิเทศตามลำดับ และประเภทอุปกรณ์ ครูมีความต้องการมากที่สุดได้แก่การใช้เครื่องเล่นซีดี ดีวีดี คอมพิวเตอร์/ Notebook กล้องถ่ายวิดีโอ ประเภทด้านเทคนิค วิธีการครูต้องการจัดแสดงนิทรรศการ การศึกษานอกสถานที่ การสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ และการสอนแบบกระบวนการเรียนรู้แบบโครงงาน และด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ครูต้องการใช้สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) สื่อการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมและสื่ออิเล็กทรอนิกส์บนระบบแอนดรอยด์(Android) ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 เน้นส่งเสริมให้ครูมีการใช้สื่อการสอนที่หลากหลายทุกประเภท โดยเฉพาะสื่ออิเล็กทรอนิกส์ มีการสนับสนุนการใช้สื่อการสอนที่ทันสมัย ทำให้ครูต้องมีเครื่องพรีนเตอร์ และอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ประเด็นนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 (2554, น. 132-134) ที่ได้ศึกษาวิจัย สภาพปัญหาและความต้องการผลิตและการใช้สื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่พบว่า สถานศึกษามีปัญหาด้านความขาดแคลนสื่ออยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติมา คำพิทักษ์ (2544) ที่ศึกษาปัญหาและความต้องการในการใช้สื่อการสอนของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองเมืองพล อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น พบว่า ความต้องการในการใช้สื่อการสอน อยู่ในระดับมาก คือ ความต้องการด้านวัสดุอุปกรณ์ ความต้องการด้านความรู้ในการใช้สื่อ การสอน ได้แก่ การใช้คอมพิวเตอร์ และงานวิจัยของ ประคบ จันประโคน (2547, น. 135-137) ได้ศึกษาสภาพปัจจุบันการใช้สื่อการเรียนรู้อของครูในโรงเรียนเครือข่าย สังกัดสำนักงานประถมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ครูมีการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์อยู่ในระดับน้อย

**2.2 ด้านความต้องการด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีการศึกษาเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน** พบว่า ครูมีความต้องการสนับสนุนด้านบุคลากรการใช้เทคโนโลยีการศึกษา พบว่าต้องการมีเจ้าหน้าที่ให้ความรู้ในการเลือกเทคโนโลยีการศึกษาได้หลากหลาย มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

ประเด็นนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ เอก ชโนวรรณ (2552, น.142-144) ทำการศึกษาความต้องการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล ๒ (บ้านหาดใหญ่) เหตุผลของการไม่เคยใช้โสตทัศนูปกรณ์ของครู เพราะไม่มีการอบรมให้ความรู้การใช้โสตทัศนูปกรณ์ใหม่ๆ และ เพราะไม่มีผู้แนะนำการใช้

**2.3 ด้านความต้องการด้านการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการเรียนการสอน** พบว่า ครูมีความต้องการให้จัดฝึกอบรมการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เบื้องต้น ทั้งนี้เนื่องจากครูไม่ได้รับการพัฒนาในด้านนี้อย่างจริงจัง จนสามารถใช้งานได้ ซึ่งปัจจุบันความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มีความก้าวหน้าและเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว ประกอบกับครูที่ตอบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป มีข้อจำกัดด้านการทำความเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์

ประเด็นนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประกอบ จันประโคน (2547, น.135-137) ได้ศึกษาสภาพปัจจุบันการใช้สื่อการเรียนรู้ออนไลน์ของครูในโรงเรียนเครือข่าย สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม พบว่า กลุ่มเป้าหมายเป็นครูเพศชายและเพศหญิงใกล้เคียงกัน ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-55 มีประสบการณ์สอนอยู่ระหว่าง 16-30 ปี สภาพการใช้สื่อการเรียนรู้ออนไลน์ในการเรียนรู้ออนไลน์ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูได้นำสื่อการเรียนรู้ออนไลน์ประเภทสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อของจริง และสื่อท้องถิ่น ไปใช้ในระดั้มาก แต่ปรากฏว่าการใช้อินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับน้อย งานวิจัยของ เอก ชโนวรรณ (2552, น. 142-144) ทำการศึกษาความต้องการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล ๒ (บ้านหาดใหญ่) เหตุผลของการไม่เคยใช้โสตทัศนูปกรณ์ของครู เพราะไม่มีการอบรมให้ความรู้การใช้โสตทัศนูปกรณ์ใหม่ๆ และ เพราะไม่มีผู้แนะนำการใช้และงานวิจัยของ เดอ คีฟเฟอร์ (De Kieffer, 1965, p. 86) ได้ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการใช้โสตทัศนวัสดุของครู ผลการวิจัยพบว่ามีปัญหาและอุปสรรคคือขาดแคลนโสตทัศนวัสดุประเภทเครื่องมือ ขาดแคลนเงินในการจัดซื้อโสตทัศนวัสดุ ขาดความรู้และความชำนาญในการผลิตและการใช้โสตทัศนวัสดุ

**2.4 ด้านความต้องการด้านการพัฒนาตนเองด้านการใช้เทคโนโลยี** พบว่า โดยภาพรวมครูมีความต้องการในระดับมากที่สุด โดยด้านการเลือกใช้เทคโนโลยีการศึกษา ครูต้องการให้มีเจ้าหน้าที่ให้ความรู้เพิ่มเติมในการเลือกใช้เทคโนโลยีการศึกษา ด้านการผลิต การจัดซื้อเทคโนโลยีการศึกษา ครูต้องการให้ผู้บริหารสนับสนุนงบประมาณในการผลิตและจัดซื้อเทคโนโลยีการศึกษา ด้านการเตรียมการสำหรับการใช้เทคโนโลยีการศึกษา ครูต้องการให้มีการจัดอบรมให้ความรู้

เพิ่มเติมในเรื่องการใช้เทคโนโลยีการศึกษา ด้านการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอน ครูต้องการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีการศึกษาให้ตรงกับความสนใจของนักเรียน ด้านการประเมินการใช้เทคโนโลยีการศึกษา ครูต้องการมีเจ้าหน้าที่ตรวจสอบคุณภาพเทคโนโลยีการศึกษา และมีการแต่งตั้งคณะกรรมการระดับกลุ่มเครือข่ายทำการนิเทศการใช้เทคโนโลยีการศึกษาการเรียนการสอนของครู ทั้งนี้เนื่องจากครูยังไม่มีความรู้ความเข้าใจอย่างเพียงพอในการใช้เทคโนโลยีการศึกษาโดยเฉพาะประเภทสื่อ อุปกรณ์ที่เป็นอิเล็กทรอนิกส์ประเด็นนี้ทำให้ขาดความมั่นใจในการเลือกใช้เทคโนโลยีการศึกษาที่ตรงกับความสนใจของนักเรียน ทั้งอาจเนื่องมาจากสาเหตุที่ครูในโรงเรียนประถมศึกษา ตั้งกีดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ไม่ได้รับการพัฒนาด้านนี้มาอย่างจริงจัง

ประเด็นนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ เอก ชโนวรรณ (2552, น.142-144) ที่ทำการศึกษาค้นคว้าการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล ๒ (บ้านหาดใหญ่) เหตุผลของการไม่เคยใช้สื่อดิจิทัลของครู เพราะไม่มีการอบรมให้ความรู้การใช้สื่อดิจิทัลใหม่ๆ โรงเรียนไม่มีสื่อดิจิทัลที่ต้องการ เหตุผลเพราะไม่มีผู้แนะนำการใช้ และ สุวิทย์ ปิตตุกาศ (2542) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาการใช้สื่อการสอนประจำห้องปฏิบัติการทางภาษาในโรงเรียนปฏิบัติการศึกษาศึกษาตั้งกีดสำนักงานการศึกษาจังหวัดอุดรธานี พบว่า ปัญหาการขาดแคลนงบประมาณในการจัดซื้อสื่อ รองลงมา คือ สื่อประเภทบทเรียนคอมพิวเตอร์ ช่วยสอน รายการวีดิทัศน์ แอปพลิเคชันมีน้อยและเนื้อหาไม่ตรงตามหลักสูตร ขาดแคลนบุคลากร ขาดงบประมาณ และขาดความรู้ความเข้าใจการซ่อมบำรุง ดูแลรักษาสื่อ

### 3. ข้อเสนอแนะ

#### 3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

**3.1.1 ผลการวิจัยข้อมูลทั่วไป** พบว่า ครูส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 51 ปีขึ้นไป วุฒิการศึกษาสูงสุดปริญญาตรี ปฏิบัติการสอนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 รับผิดชอบการสอนเกือบทุกกลุ่มสาระ โดยมีกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์มากที่สุด มีประสบการณ์การสอน 20 ปีขึ้นไป ในภาคเรียนที่ผ่านมาได้ใช้เทคโนโลยีการศึกษาอยู่หนึ่งส่วนสามของคาบที่สอน มีความรู้ด้านการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนแต่ยังไม่ได้วางแผนการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอน ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลำพูน เขต 1 ควรสนับสนุนด้านการพัฒนาอย่างต่อเนื่องให้กับครูให้มีการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ

เนื่องจากครูส่วนใหญ่ได้สอนเกือบทุกกลุ่มสาระและ มีประสบการณ์ในการสอนที่ยาวนานแต่ยังขาดการใช้เทคโนโลยีการศึกษา

**3.1.2 ผลการวิจัยด้านความต้องการด้านประเภทของเทคโนโลยีการศึกษา** พบว่า ครูมีความต้องการใช้เทคโนโลยีการศึกษาประเภทวัสดุมาก ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ลำพูน เขต 1 ควรสนับสนุนครู ต้องการใช้เทคโนโลยีการศึกษาประเภทวัสดุได้แก่ วัสดุ สิ่งพิมพ์ เช่น ตำรา เอกสาร วารสารเพื่อให้ครูมีความรู้การใช้เทคโนโลยีการศึกษาประเภทวัสดุ มาจัดการเรียนการสอนได้มีประสิทธิภาพขึ้น

**3.1.3 ผลการวิจัยด้านความต้องการด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีการศึกษา** เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน มีความต้องการสนับสนุนด้านบุคลากรการใช้เทคโนโลยีการศึกษา ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ลำพูน เขต 1 ควรสนับสนุนครูด้านจัดให้มีเจ้าหน้าที่ให้ความรู้ในการเลือกเทคโนโลยีการศึกษาได้หลากหลาย เพื่อมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย

**3.1.4 ผลการวิจัยด้านการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการเรียนการสอน** พบว่า ครูมีความต้องการให้จัดฝึกอบรมการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เบื้องต้น ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ลำพูน เขต 1 ควรสนับสนุนครูโดยจัดฝึกอบรมการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เบื้องต้นเพื่อครูสามารถนำไปใช้งานด้านการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

**3.1.5 ผลการวิจัยด้านการพัฒนาตนเองด้านการใช้เทคโนโลยี** โดยภาพรวมครูมีความต้องการในระดับมากที่สุด ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ลำพูน เขต 1 ควรสนับสนุนครูโดยการเลือกใช้เทคโนโลยีการศึกษา ครูต้องการให้มีเจ้าหน้าที่ให้ความรู้เพิ่มเติมในการเลือกใช้เทคโนโลยีการศึกษา ให้เป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนใช้อย่างคุ้มค่ามากที่สุด

### 3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความต้องการพัฒนาตนเองด้านการใช้งานเทคโนโลยีการศึกษามากที่สุด เพื่อให้ตรงกับความต้องการของครู โดยมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ดังนั้นควรมีการพัฒนาเชิงสำรวจเพื่อศึกษาความต้องการด้านการหลักสูตรฝึกอบรมด้านการใช้งานเทคโนโลยีการศึกษา เพื่อให้ตรงกับความต้องการของครูและสามารถนำข้อมูลมาใช้ในการจัดการเรียนได้ตรงกับความต้องการของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

บรรณานุกรม



## บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: อรุณสภานาครี.
- \_\_\_\_\_. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- \_\_\_\_\_. (2546). พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546. กรุงเทพฯ: อรุณสภานาครี.
- \_\_\_\_\_. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: อรุณสภานาครี.
- กิตติมา คำพิทักษ์. (2544). สภาพปัญหาและความต้องการใช้สื่อการสอนของครูในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองเมืองพล อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- กิตติศักดิ์ ณ พัทลุง. (2556) การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน. วารสารวิทยบริการ, 14(1).
- คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้. (2543). การจัดกิจกรรมที่เน้นการสอนผู้เรียนเป็นสำคัญ. สืบค้นจาก <http://school.obec.go.th/donyai/wankru.htm.pdf>
- ชัชวาลย์ พวงน้อย. (2543). สภาพ ปัญหา และความต้องการการใช้สื่อการสอนในศูนย์วิทยากร โครงการ ส่งเสริมศักยภาพ “โรงเรียนนำร่อง” ของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด กรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ชัยรงค์ พรหมวงศ์. (2523). เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตร แห่งประเทศไทย.
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2526). เทคโนโลยีทางการศึกษา: หลักการและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- ทิตนา แคมมณี. (2547). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา แคมมณี และคณะ. (2543). การพัฒนากระบวนการคิด. เอกสารประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการพัฒนารูปแบบการสอนที่เน้นกระบวนการคิดตามแนวปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้. นครปฐม: ศูนย์ศึกษาพัฒนาครู คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครปฐม.

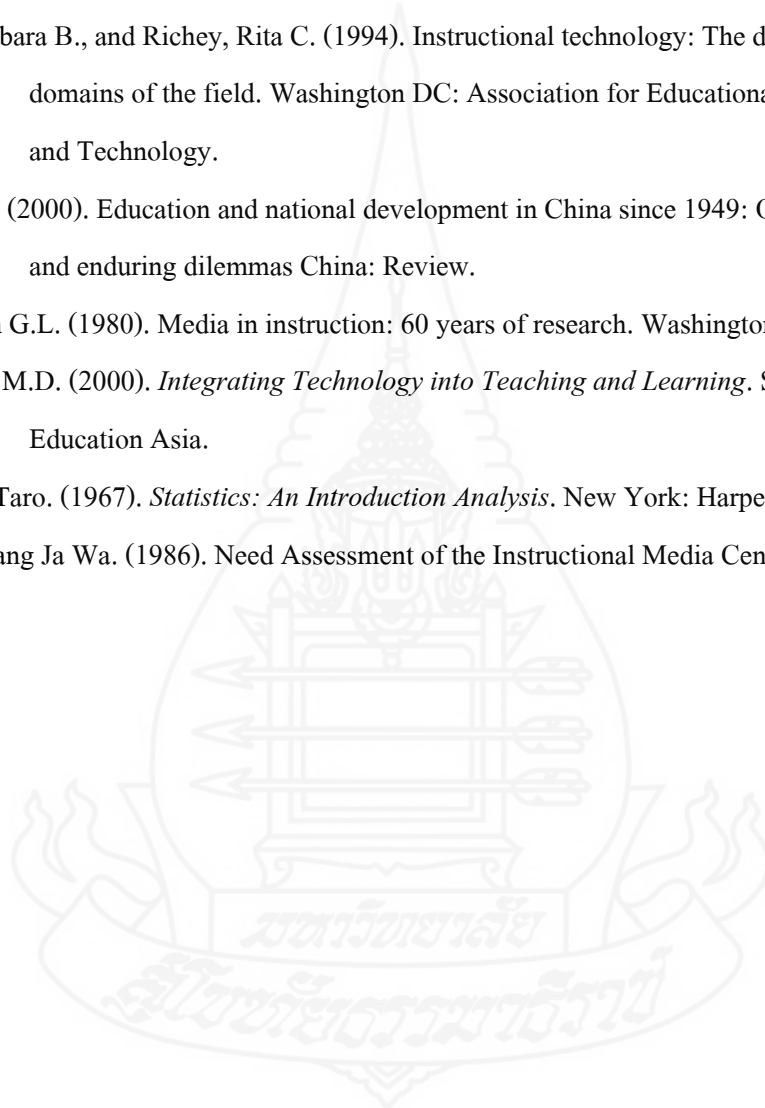


- บุญรอด แสงสว่าง. (2555). การศึกษาความสามารถและความต้องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูศึกษานอกระบบ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย.สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดชัยภูมิ.
- ประกอบ จันประโคน. (2547). สภาพปัจจุบันการใช้สื่อการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียนเครือข่าย สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการศึกษา. มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- ประไพ เอกอุ้น. (2542). *ประวัติความเป็นมาของการศึกษาไทย กระทรวงศึกษาธิการ*. สืบค้นจาก <http://www.moe.go.th/moe/th/blog/view-blog.php?memberid=379>. Pdf
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2550). *ทักษะ 5C เพื่อการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้และการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์. (2555). *คู่มือกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2555)*. นราธิวาส: มหาวิทยาลัยนราธิวาส (อค์สำเนา).
- รัชณี จันทะปะทัด. (2543). *ปัญหาการใช้สื่อการสอนของครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแก่งศรีภูมิ จังหวัดชัยภูมิ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)*. มหาวิทยาลัยขอนแก่น,ขอนแก่น.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2542). *การเรียนการสอนแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง*. กรุงเทพฯ : บริษัทแอล ที เพรส , 2542.
- วิทยากร เชียงกุล. (2549). *ชมรมศึกษาผลงานของวิทยากรเชียงกุล*. สืบค้นจาก <https://witayakornclub.wordpress.com>. Pdf
- วิดานันท์ มลิทอง. (2548). *เทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อการศึกษา*. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1. (2553). *รายงานผลการนิเทศการศึกษา ประจำปีการศึกษา 2555 (2556)*. ลำพูน: ลำพูนกราฟิก.
- \_\_\_\_\_. (2553). *ประกาศเรื่องการแบ่งเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา ลงวันที่ 19 เมษายน 2555*. ลำพูน: ม.ป.ท.

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1. (2554). *สภาพปัญหาและความต้องการผลิตและการใช้สื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการรับความช่วยเหลือเกี่ยวกับสื่อที่ใช้สำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษา* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1. ลำพูน: ม.ป.ท.
- \_\_\_\_\_. (2554). *สภาพปัญหาและความต้องการผลิตและการใช้สื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษาในสังกัด*. ลำพูน: ลำพูนกราฟิก.
- \_\_\_\_\_. (2556). *รายงานผลการทดสอบนักเรียนระดับชาติ (NT O-NET) ปีการศึกษา 2555*. ลำพูน: ลำพูนกราฟิก.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2542). *การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติมพุทธศักราช 2545*. หนังสือ คำอธิบาย พรบ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- \_\_\_\_\_. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2553). *รายงานผลการดำเนินงานประจำปี*. ลำพูน: ลำพูนกราฟิก.
- เสาวนีย์ สิกขาบัณฑิต. (2528). *การผลิตวัสดุเทคโนโลยีทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- สุดาวรรณ เครือพานิช. (2549). *การจัดการศึกษา*. วารสารวิชาการ, 9(4).
- สุวิทย์ ปิตตฤกษ์. (2542). *ปัญหาการใช้สื่อการสอนประจำห้องปฏิบัติการทางภาษาในโรงเรียนปฏิรูปการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต "ไม่ได้ตีพิมพ์" มหาวิทยาลัยขอนแก่น), ขอนแก่น
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน. (2555). *รายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ 2555*. ลำพูน: ฌัฐผลการพิมพ์.
- อมรรัตน์ เหล็กกล้า และบัญชา สมบูรณ์สุข. (2554). *สภาพปัญหาและความต้องการเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต "ไม่ได้ตีพิมพ์" มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- อำรุง จันทวานิช และคณะ. (2547). *แนวทางการบริหารและการพัฒนาสถานศึกษาสู่โรงเรียนคุณภาพ*. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.

- เอก ชโนวรรณ. (2552). *ความต้องการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล ๒ (บ้านหาดใหญ่) จังหวัดสงขลา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.*
- AECT. (2004). *The Knowledge Base of Instruction Technology: A Critical Examination*. Retrieved from <http://www.aect.org/standards/history.html>.
- B.F. Skinner. (1968). *Contingencies of Reinforcement*. New York: Appleton-Century-Crofts.
- Best, John W. and Kahn, James V. (1993). *Research in Education*. Boston: Allyn and Bacon.
- Brown, J.W., D.K. Norberg and K.S. Srygley (1973). *Administering Education Media: Instruction Technology and Library Services*. New York: Company.
- Casmar Stephen Paul. (2002). The adoption of computer technology by faculty in a college of College Publishing.
- Dale Edgar (1969). *Audio-Visual Methods in Teaching*. New York: McGraw-Hill Book.
- Davies, I. K. (1981/1991). Instructional development as an art: One of the three faces of ID. In D. Hlynka & J. C. Belland (Eds.), *Paradigms regained: The uses of illuminative, semiotic and post-modern criticism as modes of inquiry in educational technology*. Englewood Cliffs, NJ: Educational Technology Publications, Inc. (Reprinted from *Performance and Instruction*, July 1981).
- De Kieffer. (1965). The Center for Applied Research in Education. New York Inc.
- Development Dissertation Abstracts International Seoul National University 46 (11) May Education Association education An analysis of administrative planning issues. Retrieved from <http://www.libumi.com/dissertations/fullcit/3025011>
- Gagne, R. M., (1985). *The Conditions of Learning and Theory of Instruction*. New York: CBS
- Galbraith, John Kenneth. (1967). *The New Industrial State*. Boston: Houghton Mifflin.
- Gane' Robert M. and Briggs, Leslie J. (1994). *Principles of Instructional Design*. New York: Holt, Rinehart and Winston.
- Good Carter V. (1973). *Dictionary of Education*. (3<sup>rd</sup> ed.). New York: McGraw-Hill Book.
- Heinich, Robert, and others. (1999). *Instructional Media and Technologies for Learning*. (6<sup>th</sup> ed.). New Jersey: Prentice-Hall. Inc.
- Lafferty Peter and Rowe Jalain. (1995). *The Dictionary of Science*. New York: Simon & Schuster.

- Latchem. (1986). Educational technology -A recipe for change. Australian Journal of Educational Technology National University: A Systems Approach for a Unified Media Program and reprinted.
- Robert Glasser. (1965). was an American educational psychologist. Washington D.C. National.
- Scott. (1967). The Digital Difference: Responsible Conduct of Research in a Networked World.
- Seels, Barbara B., and Richey, Rita C. (1994). Instructional technology: The definition and domains of the field. Washington DC: Association for Educational Communications and Technology.
- Tsang, M. (2000). Education and national development in China since 1949: Oscillating policies and enduring dilemmas China: Review.
- Wilkinson G.L. (1980). Media in instruction: 60 years of research. Washington D.C.
- Williams, M.D. (2000). *Integrating Technology into Teaching and Learning*. Singapore: Pearson Education Asia.
- Yamane, Taro. (1967). *Statistics: An Introduction Analysis*. New York: Harper and Row.
- Yang Kwang Ja Wa. (1986). Need Assessment of the Instructional Media Center at Seoul.





ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สืบราชสันตติวงศ์

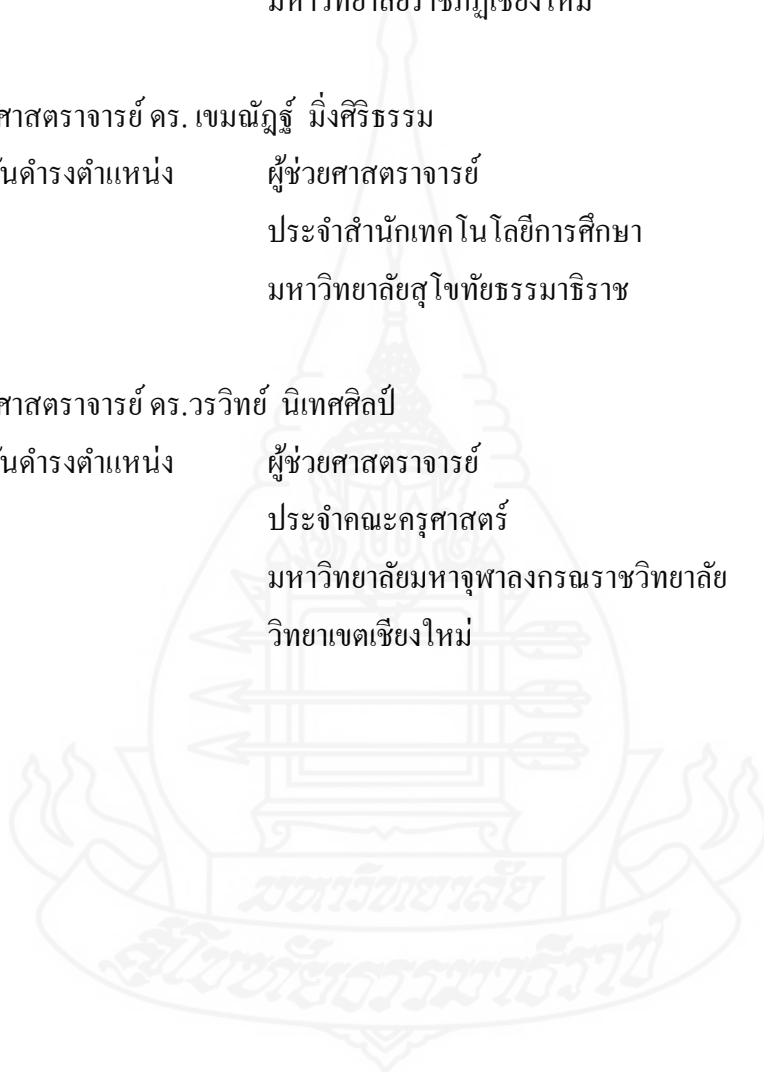


**ภาคผนวก ก**

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

### รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชฎีกัดส์ เขมวิมุตวงศ์  
 ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์  
 ประจำสาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา  
 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
  
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เขมณัญญ์ มิ่งศิริธรรม  
 ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์  
 ประจำสำนักเทคโนโลยีการศึกษา  
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
  
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรวิทย์ นิเทศศิลป์  
 ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์  
 ประจำคณะครุศาสตร์  
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย  
 วิทยาเขตเชียงใหม่





ภาคผนวก ข  
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย



## แบบสอบถาม

เรื่อง ความต้องการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนของครู  
โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1

## คำชี้แจง

1. การวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
2. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1
3. ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามและข้อเท็จจริงที่ได้รับจากการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ จะเป็นข้อมูลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยจะเก็บรักษาข้อมูลเพื่อใช้ประโยชน์เฉพาะงานวิจัยนี้เท่านั้น
4. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

**ตอนที่ 1** ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Checklist) รวม 10 ข้อ

**ตอนที่ 2** แบบสอบถามความต้องการใช้เทคโนโลยีการศึกษา ในการจัดการเรียนการสอน มี 4 ด้าน ได้แก่ (1) ความต้องการประเภทของเทคโนโลยีการศึกษา (2) ความต้องการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีการศึกษา (3) ความต้องการด้านการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการเรียนการสอน (4) ความต้องการด้านการพัฒนาตนเองด้านการใช้งานเทคโนโลยี จำนวน 4 ด้าน รวม 92 ข้อ

**ตอนที่ 3** ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม รวม 2 ข้อ

5. การเก็บข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยขออนุญาตคำที่เกี่ยวข้องเพื่อความเข้าใจที่ตรงกันในแบบสอบถามชุดนี้คือ เทคโนโลยีการศึกษา หมายถึงการประยุกต์เอาเทคนิควิธีการ แนวความคิดทางด้านวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ บุคลากร เพื่อช่วยแก้ปัญหาการศึกษา และการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในการอนุเคราะห์ของท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จันทร์ฉาย สมดังใจ

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาเทคโนโลยีสื่อสารการศึกษา  
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

**ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม**

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง  หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

**1. เพศ**

- ชาย  หญิง

**2. อายุ**

- ต่ำกว่า 30 ปี  31- 40 ปี  
 41-50 ปี  51 ปีขึ้นไป

**3. ท่านมีวุฒิทางการศึกษาสูงสุดในระดับใด**

- ต่ำกว่าปริญญาตรี  ปริญญาตรี  
 ปริญญาโท  อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

**4. ระดับชั้นที่สอนนปัจจุบัน**

- ปฐมวัย  ประถมศึกษา 1 -3  
 ประถมศึกษา 4 -6  มัธยมศึกษา 1 – 3

**5. กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)**

- ภาษาไทย  คณิตศาสตร์  
 วิทยาศาสตร์  ภาษาอังกฤษ  
 สุขศึกษาและพลศึกษา  สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม  
 ศิลปะ  การงานอาชีพและเทคโนโลยี

**6. ประสบการณ์ในการสอน**

- ต่ำกว่า 1 ปี  1- 5 ปี  6-10 ปี  
 11-15 ปี  16-20 ปี  20 ปีขึ้นไป

**7. ในภาคเรียนการศึกษาที่ผ่านมา ท่านได้ใช้เทคโนโลยีการศึกษามากน้อยเพียงใด**

- ทุกคาบที่สอน  
 ประมาณครึ่งหนึ่งของคาบที่สอน  
 ประมาณหนึ่งในสามของคาบที่สอน  
 ไม่เคยใช้เลย

8. ท่านมีความรู้ด้านการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนในระดับใด

- ไม่มีความรู้เลย
- มีความรู้ขั้นพื้นฐาน
- มีความรู้ในระดับใช้งานได้เป็นอย่างดี
- มีความรู้ระดับเชี่ยวชาญ
- มีความรู้ระดับเชี่ยวชาญและสามารถฝึกอบรมผู้อื่นได้

9. สภาพการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนของท่านอย่างไร ( ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ )

- ผลิตสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารขึ้นเอง
- ขอความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
- ฝึกการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารเพื่อการเรียนการสอนด้วยตัวเอง
- ไม่มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารเพื่อการเรียนการสอน
- ใช้สื่อสำเร็จรูป
- อื่น ๆ.....

10. ท่านได้วางแผนการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนอย่างไร

- ไม่ได้วางแผน
- มีการวางแผน โดยบุคคลดังต่อไปนี้
- ครูวางแผนด้วยตัวเอง
- ผู้บริหารได้วางแผนร่วมกับครูทุกคน
- ผู้บริหารได้วางแผนด้วยตัวคนเดียว
- ผู้บริหารได้วางแผนร่วมกับบุคลากรที่รับผิดชอบด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

**ตอนที่ 2 ความต้องการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนของครู**

**คำชี้แจง** โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตัวเลขช่องใดช่องหนึ่งที่ตรงกับสภาพที่เป็นจริง  
สำหรับตัวท่าน

- 5 หมายถึง ระดับความต้องการมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับความต้องการมาก
- 3 หมายถึง ระดับความต้องการปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับความต้องการน้อย
- 1 หมายถึง ระดับความต้องการน้อยที่สุด

รายการ	ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
<b>1. ความต้องการด้านประเภทของเทคโนโลยีการศึกษา</b>					
<b>1.1 เทคโนโลยีการศึกษาประเภทวัสดุ</b>					
1) วัสดุสิ่งพิมพ์เช่นตำราเอกสารวารสาร					
2) ตัวอย่าง/ของจริง					
3) หุ่นจำลอง					
4) ภาพถ่าย แผนภาพแผนภูมิ					
5) วีซีดี ดีวีดีประกอบการสอน					
6) ป้ายนิเทศ					
7) อื่นๆ โปรดระบุ.....					
<b>1.2 เทคโนโลยีการศึกษาประเภทอุปกรณ์</b>					
1) คอมพิวเตอร์ / Notebook					
2) เครื่องฉายโปรเจกเตอร์					
3) เครื่องขยายเสียงพร้อมอุปกรณ์					
4) เครื่องปริ้นเตอร์					
5) เครื่องเล่นซีดี ดีวีดี บลูเรย์					
6) กล้องถ่ายวิดีโอ					
7) เครื่องรับโทรทัศน์					
8) เครื่องพิมพ์ ออ อิน วัน มัลติฟังก์ชัน					
9) กล้องถ่ายภาพดิจิทัล					

รายการ	ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
10) อื่นๆ โปรดระบุ.....					
<b>1.3 เทคโนโลยีการศึกษาประเภทด้านเทคนิควิธีการ</b>					
1) การสอนแบบกระบวนการเรียนรู้แบบสืบค้นข้อมูล					
2) การสอนแบบกระบวนการเรียนรู้แบบโครงงาน					
3) การสอนแบบศูนย์การเรียนรู้					
4) การสอนแบบกระบวนการกลุ่ม					
5) การสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง					
6) การสอนรายบุคคล					
7) การสอนโดยเพื่อนช่วยสอน					
8) การแสดงนิทรรศการ					
9) การศึกษานอกสถานที่					
10) อื่นๆ โปรดระบุ.....					
<b>1.4 เทคโนโลยีการศึกษาประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์</b>					
1) คอมพิวเตอร์ช่วยสอน(CAI)					
2) การเรียนการสอนผ่านระบบเครือข่าย (WBI)					
3) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-Book)					
4) การฝึกอบรมผ่านเว็บ (WBT)					
5) บทเรียนออนไลน์ (e-Learning)					
6) สื่ออิเล็กทรอนิกส์บนระบบแอนดรอยด์ (Android)					
7) สื่ออิเล็กทรอนิกส์บนระบบไอโอเอส (ios)					
8) การสอนผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต					
9) การสอนทางไกลผ่านดาวเทียม					
10) การสอนผ่านคอมพิวเตอร์พกพา					
<b>1.5 เทคโนโลยีการศึกษาประเภทชุดการสอน</b>					
1) ชุดการสอนประกอบการบรรยาย					
2) ชุดการสอนแบบกลุ่มกิจกรรม					
3) ชุดการสอนแบบอิงค์ประสบการณ์กลุ่ม					

รายการ	ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
4) ชุดการสอนรายบุคคล					
5) ชุดการสอนทางไกล					
6) อื่นๆ โปรดระบุ.....					
<b>2. ความต้องการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีการศึกษา</b>					
<b>2.1 การสนับสนุนจากผู้บริหาร</b>					
1) มีเจตคติที่ดีต่อการใช้เทคโนโลยีการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ					
2) มีนโยบายส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีการศึกษาอย่างชัดเจน					
3) สนับสนุนให้เกิดความร่วมมือในการใช้เทคโนโลยีการศึกษา					
4) มีการสนับสนุนงบประมาณในการฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีการศึกษา					
5) มีการสนับสนุนงบประมาณในการจัดหาเทคโนโลยีการศึกษาในการนำมาใช้					
6) สนับสนุนให้มีแหล่งรวบรวมเทคโนโลยีการศึกษาในโรงเรียน					
7) สนับสนุนห้องเรียนที่เหมาะสมกับการใช้เทคโนโลยีการศึกษาสมัยใหม่					
8) ส่งเสริมให้ครูสามารถใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม					
9) ส่งเสริมให้ครูได้รับการอบรมพัฒนาการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการสอน					
10) ส่งเสริมให้ครูมีการประเมินคุณภาพของสื่อการเรียนการสอนที่ใช้					
11) ส่งเสริมให้ครูมีการค้นคว้าวิจัยเพื่อการเรียนรู้ในการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการสอน					
12) ส่งเสริมให้ครูมีการติดตามประเมินประสิทธิภาพของเทคโนโลยีการศึกษาที่ใช้ในการสอน					
<b>2.2 การสนับสนุนด้านบุคลากรสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีการศึกษา</b>					
1) มีเจ้าหน้าที่ให้ความรู้เพิ่มเติมในการเลือกใช้เทคโนโลยีการศึกษา					

รายการ	ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
2) มีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำเทคโนโลยีการศึกษาที่เหมาะสม กับเนื้อหาที่สอน					
3) มีเจ้าหน้าที่จัดทำเอกสาร คู่มือให้ความรู้เพื่อช่วยตัดสินใจในการเลือกใช้เทคโนโลยีการศึกษาที่เหมาะสม					
4) มีเจ้าหน้าที่ให้ความรู้ในการเลือกเทคโนโลยีการศึกษาได้หลากหลาย มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน					
5) มีเจ้าหน้าที่ให้ความรู้และทักษะในด้านการผลิต					
6) มีเจ้าหน้าที่ให้คำปรึกษาแนะนำในการผลิต การจัดซื้อ					
7) มีเจ้าหน้าที่คอยซ่อมแซม และแก้ปัญหาระหว่างการใช้					
8) มีเจ้าหน้าที่ประสัมพันธ์เทคโนโลยีการศึกษาทันสมัย					
9) มีเจ้าหน้าที่ตรวจสอบคุณภาพเทคโนโลยีการศึกษา					
<b>3. ความต้องการด้านการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการเรียนการสอน</b>					
<b>3.1 การเตรียมการสำหรับการใช้เทคโนโลยีการศึกษา</b>					
1) มีการจัดทำเอกสาร ตำรา คู่มือ สำหรับให้ครูค้นคว้า					
2) มีการจัดอบรมให้ความรู้เพิ่มเติมในเรื่องการใช้เทคโนโลยีการศึกษา					
3) มีการจัดสถานที่ในการให้บริการ					
4) มีการขอความร่วมมือ ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในการผลิตในระดับกลุ่มเครือข่าย					
<b>3.2 การใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอน</b>					
1) มีการจัดอบรมให้ความรู้เพิ่มเติมในการใช้เทคโนโลยีการศึกษา					
2) มีการใช้เทคโนโลยีการศึกษาให้สอดคล้องกับเนื้อหาหลักสูตรการเรียนรู้อาชีพที่สอน					
3) มีการใช้เทคโนโลยีการศึกษาให้ตรงกับความต้องการของนักเรียน					
4) มีการใช้เทคโนโลยีการศึกษาที่ตรงกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง					
<b>3.3 การประเมินการใช้เทคโนโลยีการศึกษา</b>					

รายการ	ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
1) มีการแต่งตั้งคณะกรรมการระดับกลุ่มเครือข่ายนิเทศการใช้เทคโนโลยีการศึกษาการเรียนการสอนของครู					
2) มีแบบสอบถามประเมินการใช้เทคโนโลยีการศึกษาการเรียนการสอนของครู					
3) กระบวนการใช้สื่อที่ผ่านมาของครู					
4) มีการประเมินคุณค่าจากสื่อทั้งหมดที่ได้ผลตามตัวชี้วัดของการเรียนรู้					
5) มีการประเมินจากการเสริมสร้างความเจริญงอกงามของผู้เรียน					
6) มีการประเมินจากข้อมูลการเลือกใช้และวิธีการต่างๆในการใช้ที่เหมาะสม					
7) มีการประเมินองค์ความรู้พื้นฐานของกลุ่มครูในเครือข่าย					
8) มีการประเมินบริบทด้านความพร้อมในการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของสถานศึกษา					
<b>4. ความต้องการพัฒนาตนเองด้านการใช้งานเทคโนโลยีการศึกษา</b>					
1) มีการจัดฝึกอบรมความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเทคโนโลยีการศึกษา					
2) มีการจัดฝึกอบรมการเลือกใช้เทคโนโลยีการศึกษาให้เหมาะสมกับผู้เรียน					
3) มีการจัดฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีการศึกษา					
4) มีการจัดฝึกอบรมทักษะกระบวนการระหว่างใช้เทคโนโลยีการศึกษา					
5) มีการจัดฝึกอบรมการประเมินเทคโนโลยีการศึกษา					
6) มีการจัดฝึกอบรมการดูแล รักษา ซ่อมแซมเทคโนโลยีการศึกษา					
7) มีการจัดฝึกอบรมการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เบื้องต้น					
8) มีการจัดฝึกอบรมการใช้โปรแกรมอินเทอร์เน็ตและการสืบค้นข้อมูล					
9) มีการจัดฝึกอบรมการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เช่น Word Excel Power Point					
10) มีการจัดฝึกอบรมการผลิตใช้โปรแกรมผลิตเทคโนโลยีการศึกษาประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์					



**ตอนที่ 3**

**ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม**

**คำชี้แจง** โปรดระบุความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของท่านที่เกี่ยวกับความต้องการใช้เทคโนโลยี  
การศึกษาในการจัดการเรียนการสอนของคุณ

**1. การใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนของคุณ**

.....

.....

.....

.....

.....

**2. ความต้องการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนของคุณ**

.....

.....

.....

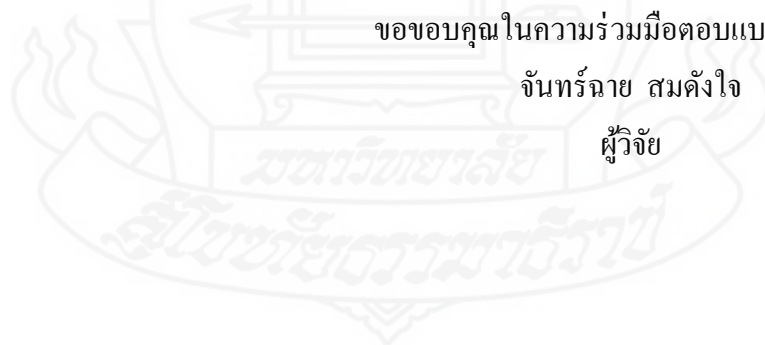
.....

.....

ขอขอบคุณในความร่วมมือตอบแบบสอบถาม

จันทร์ฉาย สมคังใจ

ผู้วิจัย



ภาคผนวก ค

คำดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม



คำชี้แจงนี้ความสอดคล้องของแบบสอบถาม

เรื่อง ความต้องการเทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา  
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1

คำชี้แจง แบบประเมินฉบับนี้ให้ท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาข้อความสำหรับการวิจัย  
แต่ละข้อว่ามีความเหมาะสมกับเนื้อหาสาระในการวิจัยหรือไม่โดย

1. ถ้าเห็นว่าสอดคล้อง โปรคทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง + 1
2. ถ้าไม่แน่ใจว่าสอดคล้อง โปรคทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง 0
3. ถ้าไม่เห็นว่าเป็นหรือไม่สอดคล้อง โปรคทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง - 1

และโปรดให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม (ถ้ามี)

ตอนที่ 1

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
ตอนที่ 1	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม				
1	เพศ <input type="checkbox"/> ชาย	+1	+1	+1	1
	<input type="checkbox"/> หญิง	+1	+1	+1	1
2	อายุ <input type="checkbox"/> ต่ำกว่า 30 ปี	+1	0	+1	0.66
	<input type="checkbox"/> 31- 40 ปี	+1	0	+1	0.66
	<input type="checkbox"/> 41-50 ปี	+1	0	+1	0.66
	<input type="checkbox"/> 51 ปีขึ้นไป	+1	0	+1	0.66
3	ท่านมีวุฒิทางการศึกษาสูงสุดในระดับใด <input type="checkbox"/> ต่ำกว่าปริญญาตรี	+1	+1	+1	1
	<input type="checkbox"/> ปริญญาตรี	+1	+1	+1	1
	<input type="checkbox"/> ปริญญาโท	+1	+1	+1	1

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
	<input type="checkbox"/> อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	+1	0	+1	0.66
4	ระดับชั้นที่สอนในปัจจุบัน				1
	<input type="checkbox"/> ปฐมวัย	+1	+1	+1	
	<input type="checkbox"/> ประถมศึกษา 1 -3	+1	+1	+1	1
	<input type="checkbox"/> ประถมศึกษา 4 -6	+1	+1	+1	1
	<input type="checkbox"/> มัธยมศึกษา 1 – 3	0	+1	+1	0.66
5	กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	+1	+1	+1	1
	<input type="checkbox"/> ภาษาไทย				
	<input type="checkbox"/> คณิตศาสตร์	+1	+1	+1	1
	<input type="checkbox"/> วิทยาศาสตร์	+1	+1	+1	1
	<input type="checkbox"/> ภาษาอังกฤษ	+1	+1	+1	1
	<input type="checkbox"/> สุขศึกษาพลศึกษา	+1	+1	+1	1
	<input type="checkbox"/> สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	+1	+1	+1	1
	<input type="checkbox"/> ศิลปะ	+1	+1	+1	1
	<input type="checkbox"/> การงานอาชีพและเทคโนโลยี	+1	+1	+1	1
6	ประสบการณ์ในการสอน				
	<input type="checkbox"/> ต่ำกว่า 1 ปี	+1	+1	+1	1
	<input type="checkbox"/> 1- 5 ปี	+1	+1	+1	1
	<input type="checkbox"/> 6-10 ปี	+1	+1	+1	1
	<input type="checkbox"/> 11-15 ปี	+1	+1	+1	1
	<input type="checkbox"/> 16-20 ปี	+1	+1	+1	1
	<input type="checkbox"/> 20 ปีขึ้นไป	+1	+1	+1	1
7	ในภาคเรียนการศึกษาที่ผ่านมา ท่านได้ใช้เทคโนโลยี				
	การศึกษามากน้อยเพียงใด				
	<input type="checkbox"/> ทุกคาบที่สอน	+1	+1	+1	1
	<input type="checkbox"/> ประมาณครึ่งหนึ่งของคาบที่สอน	+1	+1	0	0.66
	<input type="checkbox"/> ประมาณหนึ่งในสามของคาบที่สอน	+1	+1	0	0.66
	<input type="checkbox"/> ไม่เคยใช้เลย	+1	+1	+1	1

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
8	ท่านมีความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีการศึกษาหรือไม่ <input type="checkbox"/> ไม่มีความรู้เลย	+1	+1	+1	1
	<input type="checkbox"/> มีความรู้ขั้นพื้นฐาน	0	+1	+1	0.66
	<input type="checkbox"/> มีความรู้ในระดับใช้งานได้เป็นอย่างดี	0	+1	+1	0.66
	<input type="checkbox"/> มีความรู้ระดับเชี่ยวชาญ	0	+1	+1	0.66
	<input type="checkbox"/> มีความรู้ระดับเชี่ยวชาญและสามารถฝึกอบรมผู้อื่นได้	+1	+1	+1	1
9	สภาพการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนของท่านอย่างไร (ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ) <input type="checkbox"/> ผลิตสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารขึ้นเอง	0	+1	+1	0.66
	<input type="checkbox"/> ขอความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง	+1	+1	+1	1
	<input type="checkbox"/> ฝึกการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารเพื่อการเรียนการสอนด้วยตัวเอง	+1	+1	+1	1
	<input type="checkbox"/> ไม่มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารเพื่อการเรียนการสอน	+1	+1	+1	1
	<input type="checkbox"/> ใช้สื่อสำเร็จรูป	0	+1	+1	0.66
	<input type="checkbox"/> อื่น ๆ.....	+1	+1	+1	1
10	ท่านได้วางแผนการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนอย่างไร <input type="checkbox"/> ไม่ได้วางแผน	+1	+1	+1	1
	<input type="checkbox"/> มีการวางแผน โดยบุคคลดังต่อไปนี้	+1	+1	+1	1
	<input type="checkbox"/> ครูวางแผนด้วยตัวเอง	+1	+1	+1	1
	<input type="checkbox"/> ผู้บริหารได้วางแผนร่วมกับครูทุกคน	+1	+1	+1	1
	<input type="checkbox"/> ผู้บริหารได้วางแผนด้วยตัวคนเดียว	+1	+1	+1	1
	<input type="checkbox"/> ผู้บริหารได้วางแผนร่วมกับบุคลากรที่รับผิดชอบด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	+1	+1	+1	1

## ตอนที่ 2

### ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอน

ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการใช้เทคโนโลยีการศึกษา ในการจัดการเรียนการสอน มี 4 ด้าน  
 คลอบคลุม

ด้านที่ 1 ความต้องการประเภทของเทคโนโลยีการศึกษา

ด้านที่ 2 ความต้องการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีการศึกษา

ด้านที่ 3 ความต้องการด้านการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการเรียนการสอน

ด้านที่ 4 ความต้องการด้านการพัฒนาตนเองด้านการใช้งานเทคโนโลยี

#### ด้านที่ 1 ความต้องการประเภทของเทคโนโลยีการศึกษา

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
1	ความต้องการด้านประเภทของเทคโนโลยีการศึกษา				
	<b>1.1 เทคโนโลยีการศึกษาประเภทวัสดุ</b>				
	1) วัสดุสิ่งพิมพ์เช่นตำราเอกสารวารสาร	+1	+1	+1	1
	2) ตัวอย่าง/ของจริง	+1	+1	+1	1
	3) หุ่นจำลอง	+1	+1	+1	1
	4) ภาพถ่าย แผนภาพแผนภูมิ	+1	+1	+1	1
	5) วีซีดี ดีวีดีประกอบการสอน	+1	+1	+1	1
	6) ป้ายนิเทศ	+1	+1	+1	1
	7) อื่นๆ โปรดระบุ.....	+1	+1	+1	1
	<b>1.2 เทคโนโลยีการศึกษาประเภทอุปกรณ์</b>				
	1) คอมพิวเตอร์ / Notebook	+1	+1	+1	1
	2) เครื่องฉายโปรเจกเตอร์	+1	+1	+1	1
	3) เครื่องขยายเสียงพร้อมอุปกรณ์	+1	+1	+1	1
	4) เครื่องปริ้นเตอร์	+1	+1	+1	1
	5) เครื่องเล่นซีดี ดีวีดี บลูเรย์	+1	+1	+1	1

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
	6) กล้องถ่ายวิดีโอ	+1	+1	+1	1
	7) เครื่องรับโทรทัศน์สี	+1	+1	+1	1
	8) เครื่องถ่ายเอกสาร	+1	0	+1	0.66
	9) กล้องถ่ายภาพดิจิทัล	+1	+1	+1	1
	10) อื่นๆ โปรดระบุ.....	+1	+1	+1	1
<b>1.3 เทคโนโลยีการศึกษาประเภทด้านเทคนิค วิธีการ</b>					
	1) การสอนแบบกระบวนการเรียนรู้แบบสืบค้น ข้อมูล	+1	0	+1	0.66
	2) การสอนแบบกระบวนการเรียนรู้แบบโครงงาน	+1	0	+1	0.66
	3) การสอนแบบศูนย์การเรียนรู้	+1	0	+1	0.66
	4) การสอนแบบกระบวนการกลุ่ม	+1	0	+1	0.66
	5) การสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง	+1	0	+1	0.66
	6) การสอนรายบุคคล	+1	0	+1	0.66
	7) การสอนโดยเพื่อนช่วยสอน	+1	0	+1	0.66
	8) การแสดงนิทรรศการ	+1	0	+1	0.66
	9) การศึกษานอกสถานที่	+1	0	+1	0.66
	10) อื่นๆ โปรดระบุ.....	+1	0	+1	0.66
<b>1.4 เทคโนโลยีการศึกษาประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์</b>					
	1) คอมพิวเตอร์ช่วยสอน(CAI)	+1	+1	+1	1
	2) การเรียนการสอนผ่านระบบเครือข่าย (WBI)	+1	+1	+1	1
	3) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-Book)	+1	+1	+1	1
	4) การฝึกอบรมผ่านเว็บ (WBT)	+1	+1	+1	1
	5) บทเรียนออนไลน์ (e-Learning)	+1	+1	+1	1
	6) สื่ออิเล็กทรอนิกส์บนระบบแอนดรอยด์ (Android)	+1	+1	+1	1
	7) สื่ออิเล็กทรอนิกส์บนระบบไอโอเอส (ios)	+1	+1	+1	1
	8) การสอนผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	+1	+1	+1	1
	9) การสอนทางไกลผ่านดาวเทียม	+1	+1	+1	1

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
	10) การสอนผ่านคอมพิวเตอร์พกพา	+1	+1	+1	1
<b>1.5 เทคโนโลยีการศึกษาประเภทชุดการสอน</b>					
	1) ชุดการสอนประกอบการบรรยาย	+1	0	+1	0.66
	2) ชุดการสอนแบบกลุ่มกิจกรรม	+1	0	+1	0.66
	3) ชุดการสอนแบบอิงค์ประสบการณ์กลุ่ม	+1	0	+1	0.66
	4) ชุดการสอนรายบุคคล	+1	0	+1	0.66
	5) ชุดการสอนทางไกล	+1	+1	+1	1

## ด้านที่ 2 ความต้องการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีการศึกษา

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
2	<b>ความต้องการการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีการศึกษา</b>				
	<b>2.1 การสนับสนุนจากผู้บริหาร</b>				
	1) มีเจตคติที่ดีต่อการใช้เทคโนโลยีการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	1
	2) มีนโยบายส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีการศึกษาอย่างชัดเจน	+1	+1	+1	1
	3) สนับสนุนให้เกิดความร่วมมือในการใช้เทคโนโลยีการศึกษา	+1	+1	+1	1
	4) มีการสนับสนุนงบประมาณในการฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีการศึกษา	+1	+1	+1	1
	5) มีการสนับสนุนงบประมาณในการจัดหาเทคโนโลยีการศึกษาในการนำมาใช้	+1	+1	+1	1
	6) สนับสนุนให้มีแหล่งรวบรวมเทคโนโลยีการศึกษาในโรงเรียน	+1	+1	+1	1
	7) สนับสนุนห้องเรียนที่เหมาะสมกับการใช้เทคโนโลยีการศึกษาสมัยใหม่	+1	+1	+1	1



ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
	8) ส่งเสริมให้ครูสามารถใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	1
	9) ส่งเสริมให้ครูได้รับการอบรมพัฒนาการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการสอน	+1	+1	+1	1
	10) ส่งเสริมให้ครูมีการประเมินคุณภาพของสื่อการเรียนการสอนที่ใช้	+1	+1	+1	1
	11) ส่งเสริมให้ครูมีการค้นคว้าวิจัยเพื่อการเรียนรู้ในการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการสอน	+1	+1	+1	1
	12) ส่งเสริมให้ครูมีการติดตามประเมินประสิทธิภาพขอเทคโนโลยีการศึกษาที่ใช้ในการสอน	+1	+1	+1	1
	<b>2.2 การสนับสนุนด้านบุคลากรสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีการศึกษา</b>				
	1) มีเจ้าหน้าที่ให้ความรู้เพิ่มเติมในการเลือกใช้เทคโนโลยีการศึกษา	+1	+1	+1	1
	2) มีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำเทคโนโลยีการศึกษาที่เหมาะสม กับเนื้อหาที่สอน	+1	+1	+1	1
	3) มีเจ้าหน้าที่จัดทำเอกสาร คู่มือให้ความรู้เพื่อช่วยตัดสินใจในการเลือกใช้เทคโนโลยีการศึกษาที่เหมาะสม	+1	+1	+1	1
	4) มีเจ้าหน้าที่ให้ความรู้ในการเลือกเทคโนโลยีการศึกษาได้หลากหลาย มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	1
	5) มีเจ้าหน้าที่ให้ความรู้และทักษะในด้านการผลิต	+1	+1	+1	1
	6) มีเจ้าหน้าที่ให้คำปรึกษาแนะนำในการผลิต การจัดซื้อ	+1	+1	+1	1
	7) มีเจ้าหน้าที่คอยซ่อมแซม และแก้ปัญหาระหว่างการ การใช้	+1	+1	+1	1
	8) มีเจ้าหน้าที่ประสานพัสดุเทคโนโลยีการศึกษา ทันสมัย	+1	+1	+1	1
	9) มีเจ้าหน้าที่ตรวจสอบคุณภาพเทคโนโลยี การศึกษา	+1	+1	+1	1

**ด้านที่ 3 ความต้องการด้านการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการเรียนการสอน**

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
<b>3</b>	<b>ความต้องการด้านการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการเรียนการสอน</b>				
	<b>3.1 การเตรียมการสำหรับการใช้เทคโนโลยีการศึกษา</b>				
	1) มีการจัดทำเอกสาร ตำรา คู่มือ สำหรับให้ครู ค้นคว้า	+1	+1	+1	1
	2) มีการจัดอบรมให้ความรู้เพิ่มเติมในเรื่องการใช้ เทคโนโลยีการศึกษา	+1	+1	+1	1
	3) มีการจัดสถานที่ในการให้บริการ	+1	+1	+1	1
	4) มีการขอความร่วมมือ ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกันในการผลิตในระดับกลุ่มเครือข่าย	+1	+1	+1	1
	<b>3.2 การใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอน</b>				
	1) มีการจัดอบรมให้ความรู้เพิ่มเติมในการใช้ เทคโนโลยีการศึกษา	+1	+1	+1	1
	2) มีการใช้เทคโนโลยีการศึกษาให้สอดคล้องกับ เนื้อหาหลักสูตร การเรียนรู้วิชาที่สอน	+1	+1	+1	1
	3) มีการใช้เทคโนโลยีการศึกษาให้ตรงกับความ สนใจของนักเรียน	+1	+1	+1	1
	4) มีการใช้เทคโนโลยีการศึกษาที่ตรงกับผลการ เรียนรู้ที่คาดหวัง	+1	+1	+1	1
	<b>3.3 การประเมินการใช้เทคโนโลยีการศึกษา</b>				
	1) มีการแต่งตั้งคณะกรรมการระดับกลุ่มเครือข่าย นิเทศการใช้เทคโนโลยีการศึกษาการเรียนการสอนของครู	+1	+1	+1	1
	2) มีแบบสอบถามประเมินการใช้เทคโนโลยี การศึกษาการเรียนการสอนของครู	+1	+1	+1	1
	3) กระบวนการใช้สื่อที่ผ่านมาของครู	+1	+1	+1	1
	4) มีการประเมินคุณค่าจากสื่อทั้งหมดที่ได้ผลตาม ตัวชี้วัดของการเรียนรู้	+1	+1	+1	1

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
	5) มีการประเมินจากการเสริมสร้างความเจริญอกงามของผู้เรียน	+1	+1	+1	1
	6) มีการประเมินจากข้อมูลการเลือกใช้และวิธีการต่างๆในการใช้ที่เหมาะสม	+1	+1	+1	1
	7) มีการประเมินองค์ความรู้พื้นฐานของกลุ่มครูในเครือข่าย	+1	+1	+1	1
	8) มีการประเมินบริบทด้านความพร้อมในการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของสถานศึกษา	+1	+1	+1	1

#### ด้านที่ 4 ความต้องการพัฒนาตนเองด้านการใช้งานเทคโนโลยีการศึกษา

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
4	ความต้องการพัฒนาตนเองด้านการใช้งานเทคโนโลยีการศึกษา				
	1) มีการจัดฝึกอบรมความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเทคโนโลยีการศึกษา	+1	+1	+1	1
	2) มีการจัดฝึกอบรมการเลือกใช้เทคโนโลยีการศึกษาให้เหมาะสมกับผู้เรียน	+1	+1	+1	1
	3) มีการจัดฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีการศึกษา	+1	+1	+1	1
	4) มีการจัดฝึกอบรมทักษะกระบวนการระหว่างใช้เทคโนโลยีการศึกษา	+1	+1	+1	1
	5) มีการจัดฝึกอบรมการประเมินเทคโนโลยีการศึกษา)	+1	+1	+1	1
	6) มีการจัดฝึกอบรมการดูแล รักษา ซ่อมแซมเทคโนโลยีการศึกษา	+1	+1	+1	1
	7) มีการจัดฝึกอบรมการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เบื้องต้น	+1	+1	+1	1

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
	8) มีการจัดฝึกอบรมการใช้โปรแกรมอินเทอร์เน็ตและการสืบค้นข้อมูล	+1	+1	+1	1
	9) มีการจัดฝึกอบรมการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เช่น Word Excel Power Point	+1	+1	+1	1
	10) มีการจัดฝึกอบรมการผลิตใช้โปรแกรมผลิตเทคโนโลยีการศึกษาประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์	+1	+1	+1	1

### ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
1	การใช้เทคโนโลยีการศึกษาการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนของครู	+1	+1	+1	1
2	ความต้องการใช้เทคโนโลยีการศึกษาการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนของครู	+1	+1	+1	1

### ผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1

โดยภาพรวมท่านเห็นว่าแบบสอบถามนี้มีคุณภาพในระดับใด

ดีมาก       ดี       พอใช้       ควรปรับปรุง

### ผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2

โดยภาพรวมท่านเห็นว่าแบบสอบถามนี้มีคุณภาพในระดับใด

ดีมาก       ดี       พอใช้       ควรปรับปรุง

**ผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3**

โดยภาพรวมท่านเห็นว่าแบบสอบถามนี้มีคุณภาพในระดับใด

ดีมาก

ดี

พอใช้

ควรปรับปรุง

**ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม**

---

---

---

---

---

---



**ภาคผนวก ง**  
**ผลการประเมินความเข้าใจของผู้ตอบแบบสอบถาม**



**ผลการประเมินความเข้าใจของคำถามที่มีต่อแบบสอบถาม**  
**เรื่องความต้องการเทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา**  
**สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1**

ที่	ชื่อ-สกุล	เข้าใจ	ไม่เข้าใจ	ข้อเสนอแนะ
1.	นายประเวศ เนตรสว่าง	✓		
2.	นายสุรชัย เชื้อนป่า	✓		
3.	นางยุพิน ทองนพมาศ	✓		
4.	นางสาวอัจฉรา สุนะธรรม	✓		
5.	นางสาวมลธิษา คำแดงใหญ่	✓		
6.	นางสาวสิริวิมล ศรีไม้	✓		
7.	นางสาวสุนิสา ไชยเมืองชื่น	✓		
8.	นายอัจฉรา พรหมสนธิ	✓		
9.	นางสุวิทย์ สุขเหล็ก	✓		
10.	นางสาววิตรี ปัญโญเที่ยง	✓		
11.	นางนงนุช จันตัน	✓		
12.	นางสาวสุคนธ์ทิพย์ ศรีวิชัย	✓		
13.	นายเอเนก อภิวงค์งาม	✓		
14.	นางจันทร์ภา อภิวงค์งาม	✓		
15.	นางสาวเพ็ญพร อภิวงค์งาม	✓		
16.	นายประสิทธิ์ สุภายี	✓		
17.	นายพงษ์ธร ใจจ้อย	✓		
18.	นางสาวภาณุชนาถ สายเครื่อง	✓		
19.	นางสาวสุภาพร สายปิ่น	✓		
20.	นางสาวกนกพรรณ สุขสุมิตร	✓		
21.	นายเฉลิมพล อินทชัยศรี	✓		
22.	นายเอกลักษณ์ พุดเที่ยง	✓		
23.	นางวรารัตน์ อริวรรณ	✓		
24.	นายบุญสุข อินกองงาม	✓		

ที่	ชื่อ-สกุล	เข้าใจ	ไม่เข้าใจ	ข้อเสนอแนะ
25	นางสาวนันท์ทิชา จันตา	✓		
26	นางสาวเกษมณี โนชัย	✓		
27	นายกิตติพงษ์ พุดเกิด	✓		
28	นางจินตนา โยมงาม	✓		
29	นายจิรายุ จันทลอย	✓		
30	นายชาคริตส์ อริวันนา	✓ (30)		





## ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ-สกุล	นางสาวจันทร์ฉาย สมดังใจ
วัน เดือน ปีเกิด	27 มิถุนายน 2526
ประวัติการศึกษา	บริหารธุรกิจ (โปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไป) มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง พ.ศ. 2550 ศึกษาศาสตร์บัณฑิต (เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
สถานที่ทำงาน	ประกาศนียบัตรวิชาชีพครู (หลักสูตรการสอน) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่ โรงเรียนเทศบาลตำบลบ้านธิ (ป่าตาลหมื่นราษฎรอุปการ)
ตำแหน่ง	อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน ครูช่วยสอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

